

**การสร้างเอกสารเรื่อง แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3**

นายไกรยง ทวีชีพ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Construction of the Document Entitled: Science Learning Resources in Bangkok
and Vicinity for the Third Level Science Learning Substances**

Mr. Kriayong Thaveesheep

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

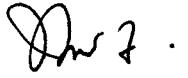
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างเอกสาร เรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3
ชื่อและนามสกุล	นายไกรยง ทวีชีพ
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ประจวบจิต คำจตุรัส

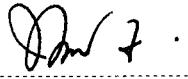
คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

๑๖๘๗๖๘๗๖๙๕ ๒๙ ๗๗ ๘๙ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประจวบจิต คำจตุรัส)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

คณะกรรมการบันทึกศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ ๘ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

การสร้างเอกสารเรื่อง แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระ
การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓

ผู้ศึกษา นายไกรยง ทวีชีพ ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประจวบจิตรา คำจัตุรัส ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเอกสารเรื่อง แหล่งการเรียนรู้
ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ช่วงชั้นที่ ๓

ลักษณะของเอกสารที่สร้างขึ้น เป็นเอกสารทางวิชาการที่มีกระบวนการสร้างเอกสาร
ดังนี้ คือ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้กุ่มสาระการ
เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างเอกสารวิชาการ กำหนดขอบเขต
แนวทางและกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาออกเป็น ๓ บท คือ บทที่ ๑ แหล่งการเรียนรู้ทาง
วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และบทที่ ๒ แนวทางการใช้แหล่ง
เรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และบทที่ ๓ วิธีการใช้แหล่ง
การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร่างต้นแบบเอกสาร
ตรวจสอบ และแก้ไขร่างต้นแบบเอกสาร จัดทำเอกสารฉบับสมบูรณ์ การประเมินคุณภาพเอกสาร
ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบประเมินคุณภาพเอกสาร และวิเคราะห์ข้อมูลโดยฐานนิยม

ผลการประเมินคุณภาพเอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า คุณภาพของเอกสารค้านเนื้อหา
ด้านการใช้ภาษาและการจัดรูปเล่ม และประโยชน์ของแหล่งการเรียนรู้ที่นำเสนอ มีคุณภาพอยู่ใน
ระดับดีมาก และผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าเอกสารมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ เอกสารวิชาการ แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ กรุงเทพมหานคร
ปริมณฑล

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์ในทุกด้านอย่างดีเยี่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ吉ตร คำจตุรัส อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระและ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และติดตามการดำเนินงาน ค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิด จนทำให้งานประสบผลสำเร็จ จึงขอทราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี่

งานศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สามารถถูกอ่านด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน คือ ผู้อำนวยการบุญเหลือ เมธโยคम ครุนิกาภูต บัวรุ่ง ครุประภาครี ยศภัทรภิญโญ ครุสารภี บำรุงวงศ์ และครุลักษดาวัลย์ บุญตา ที่ช่วยให้การเขียนและให้คำแนะนำในการทำงาน ค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จึงโปรดขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านด้วยความทราบซึ้งในความกรุณา ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณครูราตรี พลโภชน์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียน กว้างโจนศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยการสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจใน การศึกษาโดยตลอด

ขอขอบคุณผู้เป็นเจ้าของเอกสารค้นคว้าทุกฉบับ ที่ใช้ในการค้นคว้าจนทำให้ได้เป็น ผลสำเร็จของงานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำหรับประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับ นี้ขออนุญาตให้ผู้สนใจการศึกษาต่อไป

ไกรยง ทวีชีพ

กรกฎาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๙
กิตติกรรมประกาศ	๑
สารบัญตาราง	๗
บทที่ 1 บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๔
ขอบเขตการสร้างเอกสาร	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
บทที่ 2 การสร้างเอกสาร	๖
แหล่งที่มาของข้อมูล	๖
วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล	๙
ขั้นตอนการสร้างเอกสาร	๑๐
ผลการประเมินคุณภาพเอกสาร	๑๑
บทที่ 3 สรุปการสร้างเอกสารและข้อเสนอแนะ	๑๓
สรุปการสร้างเอกสาร	๑๓
ข้อเสนอแนะ	๑๕
บรรณานุกรม	๑๖
ภาคผนวก	๑๙
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	๒๐
ข เอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓	๒๒
บทที่ 1 แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ ๓ ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	๒๓
แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ ในกรุงเทพมหานคร	๒๔
แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ ในจังหวัดนนทบุรี	๑๐๔
แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๓ ในจังหวัดปทุมธานี	๑๑๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร และปรัชญา	137
บทที่ 3 วิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร และปรัชญา	194
บรรณานุกรม	197
ค แบบประเมินคุณภาพเอกสาร	200
ประวัติผู้ศึกษา	205

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1 ผลการประเมินคุณภาพเอกสารโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	หน้า 11
---	---------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชนให้เป็นผู้มีคุณภาพที่จะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของตนเอง ครอบครัวและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกทำให้จำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งยังสามารถอนุรักษ์ความเป็นไทยได้ในประชากมโลก โลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวางรวดเร็วและทั่วถึงกันทุกมุมโลก กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงเพิ่มพูนศักยภาพของบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม โดยการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เป็นแนวทางนโยบาย การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง ซึ่งนำมาสู่การปฏิรูปการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของบุคคล สร้างเสริมสอดแทรกภูมิปัญญาท่องถิ่นในแต่ละกลุ่มสาระ และการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ มุ่งเน้นพัฒนาให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความรู้

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความสามารถ การจัดการศึกษาเฉพาะในห้องเรียนจึงไม่เพียงพอและไม่สามารถที่จะให้ผู้เรียน ได้รับความรู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงจำเป็นที่ผู้เรียนต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แหล่งการเรียนรู้จึงจำเป็นต่อการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งจะเห็นได้จากการกำหนดให้มีแหล่งการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ โดยมีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 มาตรา 25 ว่า “รัฐต้องส่งเสริมดำเนินงาน และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน

พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์สวนสาธารณะ สวนพฤกษาศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ” การจัดแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าว มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และตลอดชีวิต ในกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐ ต้อง เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริม และจัดตั้งเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และดำเนินถึงวิชาการเรียนรู้ ความคิด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งต้องมีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้และเขตคติทางด้านวิทยาศาสตร์ เนื่องจากการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจำเป็นที่ผู้เรียนต้องใช้ ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ เช่น ทักษะการสังเกต การสำรวจตรวจสอบ การทดลอง การจัดระบบ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผล เพื่อที่จะนำไปสู่การตัดสินใจอย่าง มีเหตุผล ในการที่จะได้มาซึ่งคำตอบที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับจากกระบวนการในการคิดค้นกว่า หากความรู้ดังกล่าว จะเป็นวิธีการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริงเป็นการแสวงหาความรู้ ได้ด้วยตนเองมากที่สุด ดังนั้นในการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายจึงจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในด้านต่าง ๆ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทุกเวลา ทุกสถานที่ แหล่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ “ไม่ได้จำกัดเฉพาะในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ทางวิทยาศาสตร์หรือจากโรงเรียนเท่านั้น ยังมีอยู่ทั่วไปในและภายนอกสถานศึกษาซึ่งสอดคล้อง กับกระทรวงศึกษาการ (2545 : 33) ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ จากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเทรมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นทำให้ผู้เรียนรู้ได้เรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัว เข้าใจง่าย เน้นความสำคัญและคุณค่าของท้องถิ่น” และ ยังเป็นการสนับสนุน ความต้องการของหลักสูตร การที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น สามารถ นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา และแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นก่อให้เกิด ความรัก ความผูกพัน ในท้องถิ่น ของตนมากยิ่งขึ้น แหล่งการเรียนรู้ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสูญเสียไปบันทึก ประสบความสำเร็จที่ทุกคนพึงปรารถนา และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียนชุมชนมีส่วนในการจัดการศึกษารูปแบบ เป็นไปในลักษณะ ของการบูรณาการและการประยุกต์ใช้ให้เกิดความหมายกับองค์ประกอบทั้งหลาย แหล่งการเรียนรู้ จึงเป็นศูนย์รวมของทรัพยากรทางปัญญาที่สามารถนำมาใช้ได้ อย่างไม่มีวันสิ้นสุด เพราะเป็น

**การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติผสมผสานไปกับ
ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สมัยใหม่นั้นเอง**

การจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถและความคิดความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดึงดูม และความรับผิดชอบ ต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทยตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานและการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งผู้เรียนมีอาชญากรรมในช่วงวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองสู่โภกไว้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้เปิดโอกาสให้ห้องถันสามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมท้องถัน ทั้งนี้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เชิงจริงของตนเองและห้องถันในด้านต่าง ๆ (กรมวิชาการ 2536 : 12) ผู้สอนหรือครูอาจารย์ที่หลากหลายสมควรจะต้องเตรียมการจัดแหล่งการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ โดยมีการวางแผนเป็นอย่างดี เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายตามความต้องการของทุกคน แต่ที่ผ่านมาสถานศึกษาส่วนมากยังไม่ได้มีระบบการจัดการเรียนการสอนจากแหล่งการเรียนรู้มาใช้เท่าที่ควร จะเป็นหรือขาดการบูรณาการกับองค์ความรู้อันหลากหลายของ การศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 3 ดังกล่าว

กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นชุมชนที่ก่อตั้งมาตั้งแต่โบราณ ประวัติและความเป็นมาที่มีประวัติตื้นเนื่องมาหลายนาน ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีเป็นแหล่งรวมศรรพวิชาความรู้ต่าง ๆ แทนทุกสาขาไม่ว่าจะเป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุ จิตรกรรม ปฏิมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม วัดวาอาราม อาหารการกิน และการเด่นต่าง ๆ และยังมีแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ มากมายที่เป็นศูนย์รวมของวิชาความรู้ ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น สวนสัตว์ดุสิต พิพิธภัณฑ์กรุงเทพฯ พิพิธภัณฑ์เด็ก สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สำนักงานปรบัญเพื่อสันติ สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์นำกรุงเทพมหานคร พิพิธภัณฑ์มด พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประดิษฐ์ สวนลุมพินี สวนเสรีไทย สวนหลวง ร.ศ การประปานครหลวง ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา อุทยานเบญจสิริ กรมอุตุนิยมวิทยา สวนกบบริษัทบางจากปีไตรเดือน จำกัด (มหาชน) ทะเลกรุงเทพ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต คลอง 6 องค์กรพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวงปทุมธานี พิพิธภัณฑ์หินแปรลักษณะตันสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ด้วยลักษณะท้องที่เหมาะสม การคมนาคมสะดวก มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในระดับสูง ทำให้กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีแหล่งการเรียนรู้ที่มากมาย สมควรที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากความสำคัญ ความจำเป็นและคุณค่าของแหล่งการเรียนรู้ต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนดังกล่าว จึงควรมีการรวบรวมแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการที่จะรวบรวมแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เหมาะสม และมีศักยภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในท้องถิ่นที่เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระ การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 รวมทั้งเห็นความสำคัญของการนำแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ควบคู่กับการเรียนรู้ในสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสร้างเอกสารเรื่อง แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3

3. ขอบเขตการสร้างเอกสาร

ในการดำเนินงานผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้แก่ นนทบุรี และปทุมธานี สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ และวิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้ โดยประกอบด้วยเนื้อหา 3 บท ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 แหล่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

บทที่ 2 แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

บทที่ 3 วิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 ได้เอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 เพื่อให้ครูผู้สอนนำไปเลือกใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 4.2 การใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้เกิดความรักความผูกพันเห็นคุณค่าของท้องถิ่นมากขึ้น

บทที่ 2

การสร้างเอกสาร

ในการสร้างเอกสาร เรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ผู้ศึกษาได้ศึกษาแหล่งที่มาของข้อมูลและวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล รวมทั้งขั้นตอนในการสร้างเอกสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แหล่งที่มาของข้อมูล

ในการสร้างเอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 มีแหล่งที่มาของข้อมูลในการดำเนินการ เก็บเอกสารดังนี้

1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 “ได้แก่สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3

1.2 หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 เป็นเอกสารที่มีการกำหนดโครงสร้าง ขอบข่าย เนื้อหาสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่

1) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเรื่องแรงและการเคลื่อนที่ พลังงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2) หนังสือการเรียนรู้สาระขั้นพื้นฐานเรื่อง สารและสมบัติของสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเรื่อง โลก ดาราศาสตร์ และอวกาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมสิ่งมีชีวิตกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5) คู่มือครุ สาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน สารและสมบัติของสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

6) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ของ วิชาณ เลิศลพ

7) หนังสือสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน สื่อสารสาระเรียนรู้สำคัญมาตรฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 3 ของ ณัด ศรีนุญเรื่อง

8) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานวิทยาศาสตร์เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของ บัญชา แสนทวี

9) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานวิทยาศาสตร์เล่ม 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของ บัญชา แสนทวี

10) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานวิทยาศาสตร์เล่ม 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของ บัญชา แสนทวี

11) หนังสือปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ของ บัญชา แสนทวี

12) หนังสือปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เล่ม 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 ของ บัญชา แสนทวี

13) หนังสือปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เล่ม 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 ของ บัญชา แสนทวี

14) หนังสือปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุดสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1 สาระที่ 1 และ 3 สำนักพิมพ์ประสานมิตร สวนหลวง กรุงเทพมหานคร

15) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 ของ ยุพา วรยศ

16) หนังสือเรียนเสริมมาตรฐานแม่ค สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยสำนักพิมพ์แม่ค

17) หนังสือชุดกิจกรรมพัฒนาคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ

- 18) หนังสือสื่อการเรียนสัมฤทธิ์มาตรฐานกุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 1 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์
- 19) หนังสือกิจกรรมปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด กุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 1 ของ วีระวรรณ การณวรวงศ์
- 20) หนังสือชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดวิเคราะห์ กุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ

1.3 หนังสือแหล่งการเรียนรู้ในห้องถินทั่วไทย เพื่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่สามารถใช้แหล่งการเรียนรู้ การจัดทำแหล่งการเรียนรู้ เพื่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ด้วยย่าง ห้องเรียนธรรมชาติ แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสภาพแวดล้อมธรรมชาติ แหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับ กิจกรรมของมนุษย์ แหล่งการเรียนรู้ในหน่วยงานภาครัฐ แหล่งการเรียนรู้สถานประกอบการใน ห้องถิน ภูมิปัญญาห้องถิน แหล่งการเรียนรู้ทางด้านศาสนาวัฒนธรรมรวมไปถึงแนวทางการจัด กิจกรรมในแหล่งการเรียนรู้แบบองค์รวม และการนำกิจกรรมในแหล่งการเรียนรู้ โดยโรงเรียนที่ ร่วมโครงการ

1.4 เอกสาร/ หนังสือเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
เป็นเอกสาร/ หนังสือที่กล่าวถึงกรุงเทพมหานครในด้านความเป็นมา สภาพทั่วไป ที่ตั้งอาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศลักษณะภูมิอากาศ ภูมิศาสตร์ เขตการปกครอง ประชากร การศึกษา สถานพยาบาล การท่องเที่ยว การเกษตร การอุตสาหกรรม ทรัพยากรธรรมชาติ การขยายตัวเมือง การนับถือศาสนา การคุณน้ำ ได้แก่

- 1) อารยธรรมแห่งกุ่มคำ ศึกษาความรุ่งเรืองด้วยราชธานีชุดภาคกลาง
- 2) ประเทศไทย 76 จังหวัด
- 3) 35 ปี กรุงเทพมหานคร
- 4) ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร

1.5 การเขียนผลงานทางวิชาการและบทความ นภากลัย สุวรรณชาดา (2548 : 7) ได้
แบ่งส่วนประกอบของหนังสือราชการออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนท้าย

1. ส่วนนำ ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ ในหุ้นปก ปกใบรองปก หน้าภาพ พิเศษ หน้าชื่อเรื่อง หน้าปกใน หน้าแสดงลิขสิทธิ์ หน้าคำอุทิศ คำนิยม คำนำ สารบัญ บัญชีแผนที่ และภาพประกอบ

2. ส่วนเนื้อหา เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของหนังสือ เพราะเป็นส่วนที่ให้ความรู้ผู้อ่าน
ส่วนเนื้อเรื่องจะถูกแบ่งออกเป็นบท หรือส่วนตามที่ปรากฏในสารบัญ

3. ส่วนท้าย เป็นส่วนประกอบตอนท้ายซึ่งประกอบด้วยเชิงօรรถ บรรณานุกรม คัชโน ภาคผนวก อภิธานศัพท์ หน้าแก้คำผิด

2. วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

การสร้างเอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 มีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรา 25 ในการกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

2.2 ศึกษาหลักสูตรชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการกำหนดแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3

2.3 ศึกษามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแหล่งการเรียนรู้ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่สามารถตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาในทุกมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

2.4 ศึกษาเอกสารการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตร การศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อวิเคราะห์มาตรฐาน การศึกษา ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ สำหรับนำมากำหนดแหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.5 ศึกษาคู่มือครุ และหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.6 ศึกษาเอกสาร/ หนังสือ/ ข้อมูล จากแหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ตามขอบเขตของการสร้างเอกสาร

2.7 ศึกษาวิธีการเขียนเอกสารวิชาการ โดยศึกษาเกี่ยวกับส่วนประกอบของเอกสาร วิชาการเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดรูปแบบของเอกสารที่สร้างขึ้น

3. ขั้นตอนการสร้างเอกสาร

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเอกสารตามขั้นตอนดังนี้

3.1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อพิจารณาแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ

3.3 ร่างต้นแบบเอกสาร เรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 แบ่งออกเป็น 3 บท ดังนี้

3.3.1 บทที่ 1 แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

3.3.2 บทที่ 2 แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.3.3 บทที่ 3 วิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.4 ตรวจสอบร่างต้นแบบเอกสาร นำร่างต้นแบบเอกสาร เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5 การประเมินคุณภาพเอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษาและ การจัดรูปเล่ม และด้านสภาพบรรยายกาศ ความเหมาะสม และประโภชน์ของแหล่งการเรียนรู้ ที่นำเสนอจำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพเอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ที่ผู้ศึกษาปรับปรุง จากแบบประเมินคุณภาพ หนังสือเรียนในคู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 86-88) (ภาคพนวก 1) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ฐานนิยม

4 ผลการประเมินคุณภาพเอกสาร

ผลการประเมินคุณภาพเอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ผลการประเมินคุณภาพเอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ฐานนิยม
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร	5				ดีมาก
1.2 การจัดลำดับเนื้อหามีความเหมาะสม					
1.3 ความยาวของเนื้อหามีความเหมาะสม	5				ดีมาก
1.4 ความชัดเจนของเรื่องที่ต้องการสื่อ	5	1			ดีมาก
1.5 มีประโยชน์และคุณค่าทางวิชาการ	4				ดีมาก
2. ด้านการใช้ภาษาและการจัดรูปเล่ม	5				ดีมาก
2.1 การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน					
2.2 การสื่อความหมาย อ่านเข้าใจง่าย	5				ดีมาก
2.3 ภาพประกอบชัดเจน	5				ดีมาก
2.4 การจัดวางภาพสวยงาม เหมาะสม	5				ดีมาก
	5				ดีมาก
2.5 ขนาดรูปเล่ม การจัดวางหน้าหนังสือขนาดตัวอักษรถูกต้องตามแบบ	5	1			ดีมาก
2.6 รูปแบบการนำเสนอ่น่าสนใจ	4				ดีมาก
3. ด้านสภาพบรรยายกาศ ความเหมาะสมและประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ที่นำเสนอ					
3.1 ความสอดคล้องและความเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้	5				ดีมาก
3.2 ความเหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3	5				ดีมาก
3.3 กิจกรรมที่นำเสนอ มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ	5				ดีมาก
3.4 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและอย่างต่อเนื่อง	5				ดีมาก

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ฐานนิยม
	คีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
3.5 ตั้งเสริมความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนและนำไปปฏิบัติได้	5				คีมาก
3.6 เป็นแนวทางสำหรับครุภัณฑ์สอนนำไปใช้ได้อย่างสะดวก	5				คีมาก
3.7 มีข้อมูลข่าวสารสนับสนุนเรียนรู้ครบ	5				คีมาก
3.8 มีประโยชน์และคุณค่าทางวิชาการ	5				คีมาก

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อเอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านที่มีต่อเนื้อหา การใช้ภาษาและการจัดปูเล่ม สภาพบรรยากาศ ความเหมาะสมและประโยชน์ของแหล่งการเรียนรู้ เกือบทั้งหมดตอบว่ามีฐานนิยมเท่ากัน 5 ยกเว้นด้านความชัดเจนของเรื่องที่ต้องการสื่อที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้คีมาก 4 ท่าน และดี 1 ท่าน แสดงว่า คุณภาพอยู่ในระดับคีมากทุกด้าน

ส่วนข้อคิดเห็นที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่ครุภัณฑ์สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จากการใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้สถานศึกษาของตนเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจ ให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รอบตัว เกิดความรักความผูกพันหวังเห็นคุณค่าและทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น

บทที่ 3

สรุปการสร้างเอกสารและข้อเสนอแนะ

เอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับครุภู่สอน ในการที่จะนำเอาแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการเรียนรู้ โดยสรุปผลการสร้างเอกสารและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการสร้างเอกสาร

การสร้างเอกสารฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ขั้นตอนการสร้างเอกสาร และ ผลการสร้างเอกสารดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างเอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3

1.2 วิธีการศึกษา

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ 2547 การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือครูและหนังสือเรียน สาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ศึกษาจากแหล่งวิทยาการและเอกสาร หนังสือ ข้อมูล จากแหล่งวิทยาการและเอกสารหนังสือ ข้อมูล จากแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อนำข้อมูลมาใช้ใน การกำหนดครูปแบบ ของเอกสาร

1.3 ขั้นตอนการสร้างเอกสาร

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเอกสารตามขั้นตอนดังนี้

1.3.1 กำหนดแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เหมาะสม

1.3.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 เพื่อพิจารณาแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ

1.3.3 ร่างต้นแบบเอกสาร เรื่องแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 แบ่งออกเป็น 3 บท ดังนี้

บทที่ 1 แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

บทที่ 2 แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

บทที่ 3 วิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.4 ตรวจสอบร่างต้นแบบเอกสาร นำร่างต้นแบบเอกสาร เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.5 การประเมินคุณภาพเอกสาร

1.5.1 การประเมินคุณภาพเอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ การประเมินคุณภาพเอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ คือ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษาและการจัดรูปเล่ม และด้านสภาพ บรรยายศาสตร์ความเหมาะสมและประโภชน์ของแหล่งการเรียนรู้ พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ทุกด้าน

1.6 ความคิดเห็นทั่วๆ ไปของผู้ทรงคุณวุฒิต่อเอกสารเรื่องแหล่งการเรียนรู้ทาง วิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า เอกสารที่สร้างขึ้นเป็นเอกสารที่มีแนวคิดในการจัดทำที่มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับแหล่งการเรียนรู้ที่นำเสนอเป็นอย่างดี มีเนื้อหาชัดเจน สื่อความหมายได้ดีการจัดภาพเหมาะสมสมชัดเจนสวยงาม ช่วยดึงดูดความสนใจได้มากเป็นประโภชน์ต่อครูผู้สอนและกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 หรือช่วงชั้นอื่นที่นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

1.7 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ พบว่าเอกสารที่สร้างขึ้นสามารถช่วยให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทาง ในการนำแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้มาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 ได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

2.1.1 สำรวจความรู้ที่จะได้รับจากแหล่งการเรียนรู้ว่าสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่สอน

2.1.2 ควรเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ใกล้สถานศึกษา

2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ควรมีการสร้างเอกสารเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงชั้นอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

บริษัทฯ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2541) หลักสูตรการเรียนการสอนแบบหน่วยบูรณาการ กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ถนน ศรีบุญเรือง และคณะ (2548) วิทยาศาสตร์ สัมฤทธิ์มัตรฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1
กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
_____ (2548) วิทยาศาสตร์ สัมฤทธิ์มัตรฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1
กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และบุญเลิศ ส่องสว่าง (2537) “แหล่งเรียนรู้ทางวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์” ใน ประมวลสาระชุดวิชาสารัตถะและวิทยวิธีทางวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยที่ 12 หน้า 295 – 420 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
- ทิศนา แ xenmn (2545) กระบวนการเรียนรู้ ความหมายแนวทางการพัฒนาปัญหาข้องใจ กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ
_____ (2545) วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำรอง บัวศรี (2542) ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ขั้นการพิมพ์
- นภากลัย สุวรรณชาดา และคณะ (2548) การเขียนผลงานทางวิชาการและบทความ กรุงเทพมหานคร gapipim
- นรีรัตน์ สมมัติคิขะ (2548) สารยธรรมแห่งลุ่มน้ำ สืบสานความรุ่งเรืองด้วยนานี กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บัญชา แสนทวี (2546) วิทยาศาสตร์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

ประดับ นาคเก้า และคณะ (2549) หนังสือเรียนเสริมวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 กรุงเทพมหานคร เม็ค

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2549) วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร พัฒนาคุณภาพวิชาการ

_____ . (2549) วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร พัฒนาคุณภาพวิชาการ

_____ . (2549) วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร พัฒนาคุณภาพวิชาการ บุพฯ วรยศ และคณะ (2548) หนังสือเรียนสาระพื้นฐาน กุ่มสาระวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

วิชาญ เเดศลพ (2548) วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วงชั้นที่ 3 กรุงเทพมหานคร ประสานมิตร วีรวรรณ การุณวงศ์ (2546) กิจกรรมปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อเรียนสำกัญที่สุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 3 กรุงเทพมหานคร

ศรีสุดา จริยาภูต (2546) “การใช้ทรัพยากรชุมชนเพื่อการศึกษา” ใน ประมวลสาระชุดวิชาบริบท ทางการศึกษา หน้า 172 – 268 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2550) สารและสมบัติของสาร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สารและสมบัติของสาร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) แรงและการเคลื่อนที่พลังงาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐาน แรงและการเคลื่อนที่พลังงาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) โลก ศาสตร์และอวกาศ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้ โลก ศาสตร์และอวกาศ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

อิทธิพล น้อยเก้า (2547) “การจัดทัศนศึกษาเพื่อเรียนรู้แบบบูรณาการ” วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 16 เดือนมิถุนายน-ตุลาคม 2547 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายบุญเหลือ เมธ โยดม

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดช่องลม วิทยฐานะชำนาญการ พิเศษ (คศ.3)
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดช่องลม เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา ค.ม. (บริหารการศึกษา)

2. นางนิภาฤกุล บัวรุ่ง

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดช่องลม วิทยฐานะเชี่ยวชาญ (คศ.4)
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดช่องลม เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา ค.บ. (ชีววิทยา)

3. นางสาวประภาครี ยกัลทรภิญโญ

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดช่องลม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดช่องลม สำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา วท.บ.(ภูมิศาสตร์)

4. นางสาวสารภี บำรุงวงศ์

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนมัธยมวัดหนองแวง คศ.1
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนมัธยมวัดหนองแวง เขตหนองแวง กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)

5. นางสาวลักษดา วัลย์ บุญตา

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดช่องลม คศ.1
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดช่องลม เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย)

ภาคผนวก ฯ

เอกสารรื่อง แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑลสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3

บทที่ 1

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3

ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่จะนำเสนอ มี 3 ประเภท คือ พิพิธภัณฑ์ แหล่งสืบสืบ ธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้นและแหล่งวิทยาการชุมชน ผ่านแหล่งสารสนเทศที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ห้องสมุด หนังสือ ห้องสมุดภาพและเสียง และห้องสมุดสื่อสื่อเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันโรงเรียนในแต่ละแห่ง ได้ขัดบริการแหล่งสารสนเทศแก่นักเรียน ทั้งห้องสมุดหนังสือ ห้องสมุดภาพและเสียง และห้องสมุดสื่อสื่อเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในยุคข้อมูลข่าวสาร และสนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสามารถใช้สื่อสื่อเล็กทรอนิกส์ในการสืบค้นข้อมูลด้านต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเรียน ครูผู้สอนจึงสามารถใช้แหล่งสารสนเทศภายในโรงเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ สำหรับแหล่งสื่อธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น พิพิธภัณฑ์ และแหล่งวิทยาการชุมชนที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้แก่ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี จะกล่าวถึงดังต่อไปนี้

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร ที่จะกล่าวถึง ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ประเภทพิพิธภัณฑ์ แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อธรรมชาติ และแหล่งการเรียนรู้ประเภทแหล่งวิทยาการชุมชน

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทพิพิธภัณฑ์

แหล่งการเรียนรู้ประเภทพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร พิพิธภัณฑ์หินแปรปักษ์ พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรธรรมชาติ พิพิธภัณฑ์มด พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติปะมง ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ สยามโอลิมปิก สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำกรุงเทพมหานคร

1.1 พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานคร

ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มาจาก พระราชนัดดาในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เด็กไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อันกว้างขวางซึ่งคณาจารย์บริหารกรุงเทพมหานครในขณะนั้นได้จัดพื้นที่ส่วนหนึ่งของสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จำนวน 7 ไร่ ที่มุ่งนิธิสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ มองให้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์เด็ก

สำนักสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร ได้เริ่มก่อสร้างพิพิธภัณฑ์เด็กขึ้นในปี พ.ศ. 2543 และเสร็จสมบูรณ์ในปี 2544 บนพื้นที่กว่า 7,000 ตารางเมตร ประกอบด้วยด้วยอาคารจัดแสดงนิทรรศการ 4 หลัง ได้แก่

อาคารที่ 1 สิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่ อาทิ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ ให้เด็กๆ ทดลองและสังเกตว่าเสียงเดินทางอย่างไรกับชุดเสียงตามท่อ ตู้นีโอเจนกับฟองบักน์หัศจรรย์ที่ล้อมรอบตัว และส่องมองผ่านเลนส์สูญญากาศส่องต่างๆ เป็นไปอย่างไรบ้าง ภาคชีวิตของเราระบุเรียนรู้ความสัมพันธ์ของอวัยวะที่เคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่วกับชุดโครงกระดูกที่อธิบายถึงร่างกายของเรา ภาควัฒนธรรมและสังคม พาเด็กๆ เที่ยวทั่วเมืองไทยไปกับสถานีรถไฟฟ้าที่เดิมกรุงเทพมหานครตามรอยวัฒนธรรม ศึกษาวิถีชีวิตของคนไทยกับชุดล้านบ้าน ล้านวัด เรียนรู้โภชนาการ และการแสดงฟื้นฟูการทำอาหารที่ห้องครัวน้องน้อย เป็นต้น

อาคารที่ 2 เป็นที่จัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณวิเศษในร่มไม้ฟังเสียงนก เปิดเปลือกไม้ดูไข่นกและแมลงต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในเปลือกไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ

อาคารที่ 3 เป็นอาคารภาคเด็กเล็กสร้างขึ้นมาสำหรับเด็กและครอบครัวพื้นที่กว่า 3,400 ตารางเมตร เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการพัฒนาของเด็กในแต่ละวัย ได้แก่ กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับหนูน้อย วัย 6 เดือน ถึง 6 ปี พื้นที่สนุกสำหรับเด็กๆ ในเมืองสายรุ้ง และห้องกิจกรรมเด็กเล็ก โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ พัฒนาการที่ดีด้านร่างกายและพัฒนาความคิดผ่านกิจกรรมความเพลิดเพลิน อาทิ ตลาดผลิตผลชื่อดัง ที่ให้เด็กๆ ได้ฝึกเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน คลินิกฟื้นฟื้นการทดลองเป็นหม้อพัน บ้านแสนสุข ล้านนิ้วน้องน้อย เป็นต้น

ส่วนการแสดงของเด็กชั้นที่ 2 เป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กอายุระหว่าง 7 ถึง 14 ปี และครอบครัว โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนในครอบครัวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกัน มีการฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจริง อาทิ ห้องงานไม้ ห้องงานปืน ห้อง 108 ไอเดีย และห้องเพลินคิด

อาคารที่ 4 อาคารภาครัฐบาลชั้นที่ 2 ที่นี่เด็กๆ จะได้สัมผัสชีวิตในดิน คุณวิเศษปานเจ้า จัดในตู้ Big Tank ค้นหาคำตอบน้ำฝนธรรมชาติเกิดได้อย่างไรกับวัฏจักรของน้ำ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีส่วนของ “ลานสันทนาการ” ซึ่งมี “หอผจญภัย” ที่ชวนเด็กๆ มาปีนป่ายเพื่อออกกำลังกาย โดยการใช้แขนขา มือ ลำตัวกับอุปกรณ์หลากหลายชนิด ซึ่งจะช่วยการฝึกความมั่นใจ ความระมัดระวัง ฝึกความกล้าในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ และสร้างความสนุกสนานให้กับเด็กๆ ติดกับหอผจญภัยยังมี “ต่าข่ายพิรมิด” ซึ่งเหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 8 ปีขึ้นไป ต่าข่ายพิรมิดนี้จะฝึกให้เด็กรู้จักการคิดแก้ปัญหา ความมั่นใจ ความระมัดระวัง รวมทั้งฝึกความกล้าที่จะไปสู่ชุดหมายอีกด้วย

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานคร คือ
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการคำรงชีวิต

- เชลล์และส่วนประกอบของเชลล์
- การแบ่งเชลล์
- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์
- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- วัฏจักรของน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครตั้งอยู่ส่วนสามเหลี่ยมระหว่างเจ้าสัวกิ๊ฟ

พระบรมราชินีนาถ ถนนกำแพงเพชร 4 เขตจตุจักร โทร 02-615-7333 และ 02-272-4500

รถประจำทางสาย 8, 29, 34, 39, 44, 59, 136, และ 145 รถไฟฟ้า ลงสถานีหมอมหริ่ด

รถไฟฟ้าได้ดิน ลงสถานีกำแพงเพชร

ข้อมูลทั่วไป

เปิดวันอังคาร – ศุกร์ เปิดเวลา 09.00 – 17.00 น.

เสาร์ – อากิตบี เปิดเวลา 10.00 – 18.00 น.

ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 70 บาท เด็ก 50 บาท

โทร. 0 – 2615 - 7333

1.2 พิพิธภัณฑ์หินแผลง

พิพิธภัณฑ์หินแผลง เป็นพิพิธภัณฑ์หินแผลงแห่งแรกในประเทศไทยและเอเชีย ออกแบบโดยคุณยรรยง เลิศนินิต ได้สะสมหินตั้งแต่ 10 ปีที่แล้วทั้งของไทยและต่างประเทศ เป็นแหล่งความรู้ที่ให้นักเรียน ประชาชนผู้สนใจได้เข้าศึกษาหินประเภทต่างๆ เป็นการเรียนทางธรรมชาติ การกำเนิดของหินซึ่งเป็นการรวมตัวกันทางธรรมชาติและการผสมผสานของแร่ชนิดหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งชนิด ประกอบไปด้วยหินต่างๆ ได้แก่ หินแคลและแร่ หินตามชายฝั่งทะเล หินอัคนี หินจากภูเขาไฟ หินตะกอน หินปูน หินแปร ความหลากหลายของสีในแร่ หินที่ใช้ในการก่อสร้าง เรื่องราวของถ่านหิน ชาดคึกคั่นรรพ์ หินจากอวกาศ แร่ที่ก่อตัวขึ้นเป็นหิน ผลึกทึ่งอก

เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ คุณสมบัติของแร่ สีแร่และโภหะ โลหะที่มีค่า การเก็บตัวอย่างหินและแร่ เพชร พลอย อัญมณีที่ใช้ประดับตกแต่ง อัญมณีซึ่งไม่ค่อยเป็นที่รู้จักกัน การเจียระไนและการขัดหิน

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้ในจากพิพิธภัณฑ์หินแผลก คือ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- การกำเนิดโลก
- ส่วนประกอบของโลก
- การเปลี่ยนแปลงของโลก
- กระบวนการเกิดหิน
- ชาวดีกคำบรรพ์ (ฟอสซิล)
- กำเนิด วัฏจักรและชนิดของหิน

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : พิพิธภัณฑ์หินแผลก ตั้งอยู่เลขที่ 1048 – 1050 ปากซอย เจริญกรุง บางรัก กรุงเทพมหานคร เบอร์โทรศัพท์ 02-236-5655

รถประจำทางสาย : 35 136 1

ข้อมูลทั่วไป

เปิดวันอังคาร – ศุกร์ เปิดเวลา 08.00 – 17.00 น.

เสาร์ – อาทิตย์ เปิด 10.00 – 18.00 น.

ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท โทร. 02-236-5655

1.3 พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรธรณี

พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรธรณีเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านนี้ ล่างเสริมให้ประชาชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรณี และนำมาซึ่งการอนุรักษ์ นำเสนอโดยใช้ข้อมูลคำอธิบาย รูปภาพ แบบจำลองและตัวอย่างจริง

พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรธรณี จัดแสดงบริเวณชั้น 1 อาคาร 3 กรมทรัพยากรธรณี ถ.
พระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทร. 02-202-3669 และ 02-202-3670

การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1) ข้อมูลทางธรณีวิทยา (Geology)

- โลก การเคลื่อนที่ของทวีป แผ่นดินไหว
- แร่ การทดสอบแร่ ชนิดแร่ การกำเนิดแร่
- หิน หินอัคนี หินชั้น หินแปร
- น้ำบาดาล
- ซากดึกดำบรรพ์

2) ทรัพยากรarer (Minerals Resources)

- อัญมณี และหินมีค่า
- การใช้ประโยชน์ของแร่ชนิดต่างๆ แร่เฟลเดสปาร์ แร่ควอตซ์ แร่สังกะสี แร่ดิบุก แร่เหล็ก แร่ทั้งสเกตน และแร่แทนทาลัม
- แร่เชือเพลิง ปิโตรเลียม หินน้ำมัน ถ่านหิน
- การทำเหมืองแร่ เหมืองน้ำดี เหมืองแร่ทองคำ เหมืองแร่ฟลูออไรต์ ดาวเทียมกับเหมืองแร่
- แร่จากต่างประเทศ

3) นิทรรศการพิเศษ (Special Exhibition)

ปัจจุบันแสดงเรื่องไ/doโนเสาร์ในประเทศไทย

**เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากพิพิธภัณฑ์กรรพากรธารณี คือ
สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก**

- โลก และการเคลื่อนที่ของทวีป
- แผ่นดินไหว
- หิน คิน แร่
- น้ำ และแหล่งน้ำ
- ชาวดีกคำบรรพ์

ข้อมูลและการเดินทาง

การให้บริการ

- เปิดให้ชมในวันและเวลาราชการ 08.30 – 16.30 น. ประชาชนสามารถเข้าชมได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ
- นำชมเป็นหมู่คณะ (ติดต่อ ฝ่ายพิพิธภัณฑ์ธารณีวิทยา กองธารณีวิทยา โทร. 02-202-3669 และ 02-202-3670 พร้อมหนังสือเดินทาง)
- บรรยายทางวิชาการ
- แจก จำหน่าย เอกสาร ตัวอย่างแร่ – หิน

1.4 พิพิธภัณฑ์มด

“มด” เป็นสัตว์ที่คนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญ ทั้งๆ ที่มดเป็นแมลงที่มีความผูกพัน กับคนเป็นเวลาช้านานแล้ว แต่ไม่มีคนศึกษาเกี่ยวกับมดอย่างจริงจัง ทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับมดมีไม่นักเพียงพอ ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยแนวคิดนี้ทำให้ภาควิชาชีววิทยาป้าไม้ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดย รศ. เดชา วิวัฒน์วิทยา ได้เริ่มจัดตั้งพิพิธภัณฑ์มดขึ้นตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม 2544 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) เพื่อเก็บรวบรวมมาจากทั่วประเทศ
- 2) เพื่อเก็บรวบรวมตัวแทนสกุลจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้
- 3) เพื่อเป็นแหล่งความรู้แก่ผู้สนใจทั่วไป และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อคนเมืองและประเทศไทย
- 4) เพื่อศึกษาอนุกรมวิธาน ชีววิทยา และนิเวศวิทยาของมด
- 5) เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษามดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พิพิธภัณฑ์มด จัดแสดงตัวอย่างมดตามกลุ่มเป้าหมายและการใช้ประโยชน์โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นการจัดตัวอย่างมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศไทย สำหรับนักอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่สนใจ โดยจัดแสดงไว้ในห้องปฏิบัติการทางกีฏวิทยาป่าไม้

กลุ่มที่ 2 เป็นการจัดแสดงมดในประเทศไทย สำหรับนักวิจัยแมลงทั่วไป นักนิเวศวิทยา และนักชีววิทยา

กลุ่มที่ 3 เป็นการจัดแสดงตัวอย่างมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับประชาชนทั่วไป จัดแสดงไว้ที่ห้องพิพิธภัณฑ์มด ตึกวินิจฉันนดร์ โดยเป็นการจัดเชิงประยุกต์ ภายใต้แนวความคิดใหม่ เช่น นดกับสิ่งแวดล้อม นดกับมนุษย์ การประยุกต์ใช้นดกับงานด้านต่างๆ เป็นต้น เพื่อแสดงให้กับคนทุกเพศ ทุกวัย มุ่งเน้นการนำไปใช้ประโยชน์มากกว่าการเก็บรวบรวมตัวอย่าง

ลักษณะตัวอย่างมด ที่นำมาจัดแสดงมีทั้งตัวอย่างมดเปียก ซึ่งเป็นตัวอย่างมดแบบชั่วคราวมีประมาณ 100,000 กว่าตัว และตัวอย่างมดแห้ง เป็นการเก็บตัวอย่างอย่างถาวร และการจัดในรูปแบบมาตรฐานของนักอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ โดยจะมีการบันทึกข้อมูลด้านต่างๆ ประกอบด้วย สถานที่ ประเทศ วัน เดือน ปี ชื่อผู้เก็บ ชื่อชนิดมด ชื่อผู้จำแนก ซึ่งในพิพิธภัณฑ์มดมีตัวอย่างมดอย่างแห้งมากกว่า 20,000 ชนิด

สำหรับที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์มี 2 แห่ง เพื่อความสะดวกในการใช้ประโยชน์
ของผู้เยี่ยมชม ดังนี้

- 1) ห้องปฏิบัติการทางกีฏวิทยาป่าไม้ ตึกวันศาสตร์ 60 ปี สำหรับนักวิจัย
- 2) ห้องพิพิธภัณฑ์มีชั้น 2 ตึกวินิจฉันนดร์ สำหรับประชาชนทั่วไป
เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากพิพิธภัณฑ์มี คือ
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
  - สัตว์
 สาระที่ 2 สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม
  - ระบบนิเวศ

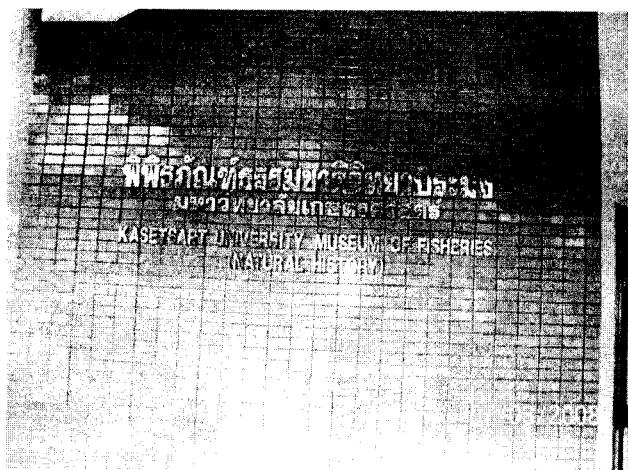
ข้อมูลและการเดินทาง

พิพิธภัณฑ์มี เปิดให้เข้าชมฟรี ระหว่างวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 09.00-16.00 น.
สำหรับวันหยุดต้องติดต่อกรณีพิเศษ โดยทุกครั้งที่มีการเขี่ยมชมจะมีผู้บรรยายตลอดการเข้าชม
สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม หรือติดต่อขอเข้าชม ได้ที่ รศ. เดชา วิวัฒน์วิทยา ภาควิชานวน
ชีววิทยา-ป่าไม้ คณะวันศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชั้นชั้น 6 ถนนเทพรฯ 10900 โทร 02-
579-0176 โทรสาร 02-942-8107 E-mail address: ffordew@ku.ac.th

1.5 พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมง

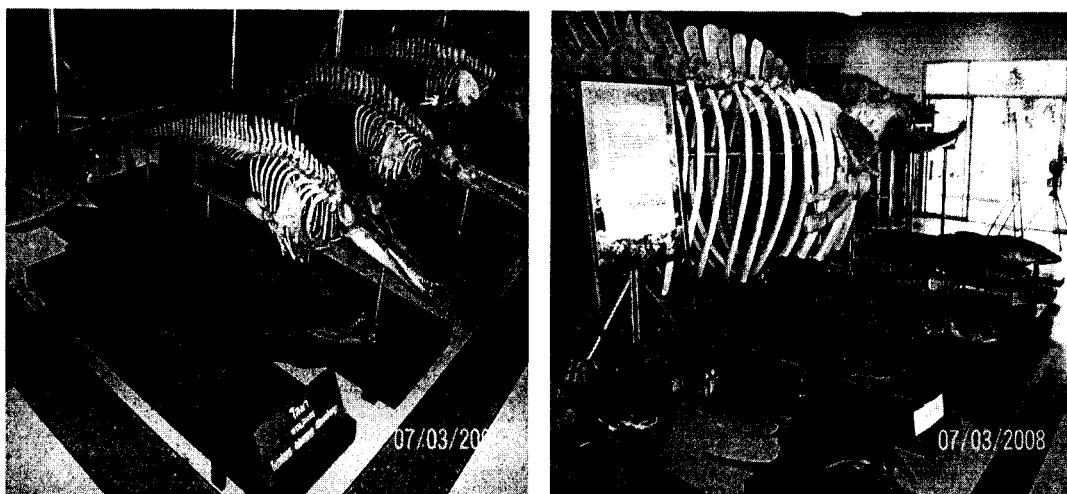
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมงจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2507 เพื่อเป็นสถานที่
รวบรวมตัวอย่างพรรณป่าและพันธุ์สัตว์น้ำทั่วประเทศตั้งแต่สมัยที่ Dr. Hugh M. Smith ได้เข้ามา
รับราชการในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2466 (รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6)
ต่อมาจึงได้ทำการรวบรวมตัวอย่างสิ่งมีชีวิตในน้ำเพิ่มเติม โดยคณาจารย์และนิสิตคณะประมงอย่าง

ต่อเนื่อง ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมงซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีการรวบรวมหลักฐาน การศึกษาธรรมชาติวิทยาทางน้ำเพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัย และจัดการแสดงเป็นบางส่วนเพื่อ เผยแพร่ความรู้แก่ผู้สนใจ โดยเฉพาะนักเรียน นิสิต นักศึกษา เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้แก่ เยาวชนให้ทราบนักถึงความสำคัญของทรัพยากรประมง

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมง ได้รวบรวมสิ่งของและตัวอย่างที่มีคุณค่า ทางการศึกษาด้านธรรมชาติวิทยาในประเทศไทยไว้เป็นจำนวนมาก ได้แก่

- 1) ตัวอย่างปลาของไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2466 โดยมีตัวอย่างตื้นแบบ และตัวอย่าง เคียงตื้นแบบ จำนวนมากกว่า 49 ชนิด และตัวอย่างที่ได้รับการจำแนกชนิดแล้วมากกว่า 500 ชนิด
- 2) แผ่นดินนีบันทึกข้อมูลปลา และสมุดบันทึกข้อมูลภาคสนามเขียนด้วยลายมือ Dr. Hugh M. Smith ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีข้อมูลสำคัญในการสำรวจและศึกษาทางด้าน ทรัพยากรประมงของประเทศไทยเป็นครั้งแรก

3) ต้นฉบับภาคปลาฟเมื่อหลวงมศยจิตรการ(นายประسطพ ตีระนันท์) ช่าง
เขียนภาพประจำกระทรวงเกษตรธิการในสมัยรัชการที่ 6 ซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องและเหมือนจริง
มากที่สุด เนื่องจากเป็นการวาดเพื่อประกอบการตั้งชื่อปلا และเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ธรรมชาติวิทยาในประเทศไทย

4) ตัวอย่างเปลือกหอยและสาหร่ายทะเลชนิดต่างๆ

5) ตัวอย่างสัตว์สัตрап และโครงกระดูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิด
เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมาณ คือ
สารที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- เชลล์และส่วนประกอบของเชลล์
- การแบ่งเชลล์
- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์
- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สารที่ 2 สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

ข้อมูลและการเดินทาง

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมาณ เคณะประมาณ เวลาทำการ จันทร์ – ศุกร์ เวลา
9.00 - 16.00 น. หากประสงค์จะขอใช้บริการค่าน้ำอื่นๆ สอบถามที่ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา
ประมาณ คณะประมาณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ : 02-579-5579 (สายตรง) 02- 942-8981 ต่อ 1676 โทรสาร 02- 579 – 5579

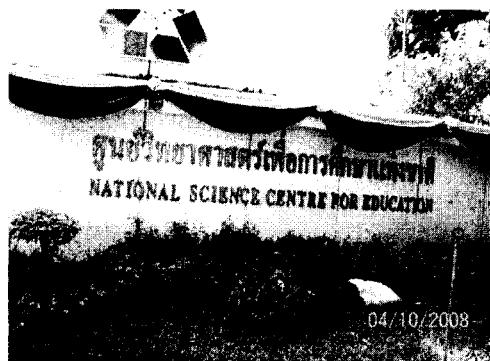
1.6 ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ ตั้งอยู่เลขที่ 928 ถนนสุขุมวิท เขตพระ
โขนง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษากองโรงเรียน สำนักปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ให้การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์เพื่อบริการแก่ประชาชนใน
กลุ่มเป้าหมายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดย

1) เป็นแหล่งวิทยาการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็ก เยาวชน
นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

2) เป็นแหล่งกลางในการศึกษาค้นคว้า ทดลอง สาขาวิช วิจัยพัฒนา ส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งให้รู้จักใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

3) เพื่อให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อก่อให้เกิดบรรยายกาศของความร่วมมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่นวัฒน ก่อให้เกิดจิตสำนึกรักการรักษาสิ่งแวดล้อม และรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ ให้บริการศึกษาวิทยาศาสตร์แก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชน โดยจัดรูปแบบกิจกรรมเพื่อการศึกษาหลักฯ ดังนี้

นิทรรศการประจำปี นิทรรศการที่จัดมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยจะให้มี การหมุนเวียนเรื่องที่นำเสนอเป็นระยะๆ เช่น นิทรรศการชีวภาพ นิทรรศการดาราศาสตร์และ อาวกาศ และนิทรรศการพลังงานแสงอาทิตย์

1) นิทรรศการชีวภาพ

- หน่วยของสิ่งมีชีวิต
- พันธุกรรมกับชีวิต
- พฤติกรรมและการปรับตัว
- โครงสร้างพืช
- การจำแนกสิ่งมีชีวิต
- ชื่อ สารบัญวิทยาศาสตร์ต่างกันอย่างไร
- ระบบนิเวศ
- ห้องฟ้าจำลอง
- วิวัฒนาการของมนุษย์

2) นิทรรศการดาราศาสตร์และอวกาศ (เรื่องชีวิตกับดวงดาว) ได้แก่

- โลก ดาราศาสตร์
- ชีวิตสัมพันธ์กับดวงดาว
- โลก : แหล่งกำเนิดชีวิตในระบบสุริยะ
- ชีวิตดาวฤกษ์
- ความเป็นไปในเอกภพ
- มนุษย์กับการสำรวจอวกาศ

การแสดงในห้องฉายดาว ปี พ.ศ. 2551 มีดังต่อไปนี้

ระบบสุริยะ ครอบครัวดวงดาว ความรู้เรื่องระบบสุริยะมีการพัฒนา

เปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด ความรู้ใหม่ๆ เข้ามแท่นความเชื่อความรู้เดิม ปัจจุบันความรู้ได้ปลดดาวพลูโตออกจากเป็นดาวเคราะห์ กลายเป็นดาวเคราะห์แคระและอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต แต่สมาชิกของระบบสุริยะทั้งมวลก็ยังคงอยู่ภายใต้แรงโน้มถ่วงของดวงอาทิตย์ ดาวฤกษ์ที่เป็นศูนย์กลางของระบบสุริยะ

ดูดาวเด่นนิทาน เรียนรู้ความเชื่อมโยงเรื่องราวจากตำนาน ดวงดาวของกรีก โรมันโบราณ นิทานดาวไทย เป็นการดูดาวเรียนรู้ศาสตร์อย่างสนุกสนาน

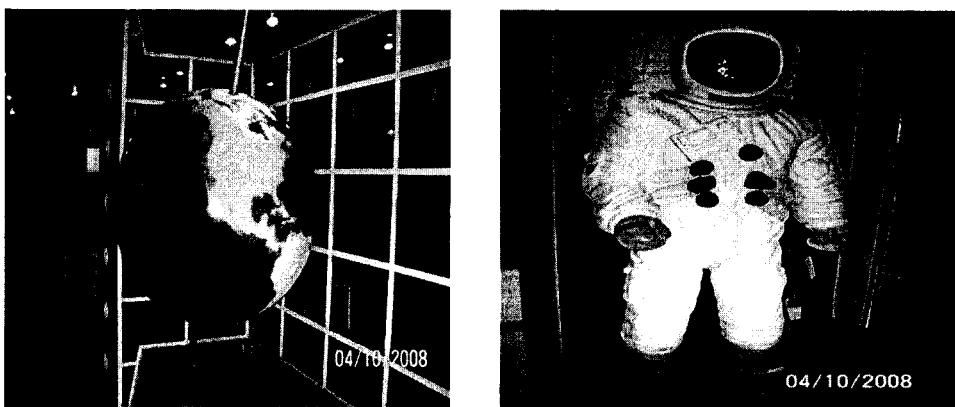
ถูกกล่าวและอาทิตย์เที่ยงคืน เดือนมิถุนายนของทุกปีประเทศที่อยู่ใกล้ขั้วโลก หนึ่งจะได้พบกับปรากฏการณ์อาทิตย์เที่ยงคืน เห็นดวงอาทิตย์ 24 ชั่วโมง พาไปชมปรากฏการณ์ เที่ยงคืนที่นอร์เวย์ เพื่อความเข้าใจซักเจนของปรากฏการณ์

โลกดาวเคราะห์แห่งชีวิต โลกดาวเคราะห์เป็นดาวดวงเดียวในระบบสุริยะที่มี สิ่งมีชีวิต ก่อกำเนิดและอาศัยอยู่ 4,500 ล้านปี มีภัยพิบัติต่างๆ เกิดขึ้นบนโลกที่เกิดจากดาวหาง อุกกาบาต สะพานโลกร้อน

ดาวสุกี้ กาแล็กซี่ และเอกภพ ดวงอาทิตย์เป็นดาวฤกษ์ธรรมชาดวงหนึ่งใน จำนวนหลายดวงมากmany โลกและน้ำใจที่เรามองเห็นกระจักรจะหายอยู่เต็มท้องฟ้า ดาวฤกษ์ เหล่านี้ล้วนอยู่ในอาณาจักรของดวงดาวที่เรียกว่ากาแล็กซี่ทางช้างเผือก

ดาวเคราะห์นอกระบบสุริยะ เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทำให้มนุษย์สำรวจนอกโลก ได้ มีการค้นพบดาวเคราะห์ดวงอื่น ๆ คือการค้นหาดาวเคราะห์ที่อยู่ในระบบดาวฤกษ์นั้น เพื่อ เปรียบเทียบโลกในระบบสุริยะ เป็นความหวังที่จะค้นพบชีวิตเพื่อนร่วมเอกภพของเราที่อยู่ใน ระบบสุริยะ

3) นิทรรศการพลังงานแสงอาทิตย์

อาคารวิทยาศาสตร์ เป็นแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ ระบบสุริยะ จำลองนำตัว พันธุ์ปลาต่างๆ มีการจำลองธรรมชาติที่อยู่ของปลา เช่น ปลาหม้อ ปลาบีกแห่งแม่น้ำ-โขง เป็นต้น

กิจกรรมวิทยาศาสตร์ มีกิจกรรมการเรียนรู้และการทดลองที่หลากหลาย ที่จัด เอาไว้บริการสำหรับครู อาจารย์ นักเรียนและประชาชนทั่วไป เช่น กิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ กิจกรรมแสดงทางวิทยาศาสตร์ ต้องการเรียนรู้กับสื่อคอมพิวเตอร์ ถนนทรัศการเคลื่อนที่ เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ

คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- เชลล์ส่วนประกอบของเซลล์
- การแบ่งเซลล์
- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์
- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

- ธาตุและสารประกอบ
- สารละลาย กรด เ בס
- สารเคมีในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 4 พลังงาน

- การถ่ายโอนพลังงานความร้อน
- ปรากฏการณ์ของแสง
- พลังงานไฟฟ้าและตัวนำไฟฟ้า
- ไฟฟ้าเคมี
- เชลล์สุริยะ
- ชุดสาธิตเครื่องกลั่นน้ำพลังงานแสงอาทิตย์
- ชุดสาธิตเครื่องทำน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์
- ชุดสาธิตการใช้พลังงานแสงอาทิตย์มาเป็นพลังงานไฟฟ้า

สาระที่ 5 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก
- กระบวนการในการพยากรณ์อากาศ
- การเกิดสภาพภัยธรรมชาติ

- กำเนิด วัฏจักร และชนิดของหิน
- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
- สีนามิ
- ส่วนประกอบของโลก
- การเปลี่ยนแปลงของโลก

สาระที่ 6 คุณภาพทางวิชาการและอวากาศ

- ระบบสุริยะ
- กลุ่มดาวจักราชี
- ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์
- การสร้างและการใช้แผนที่

ข้อมูลและการเดินทาง

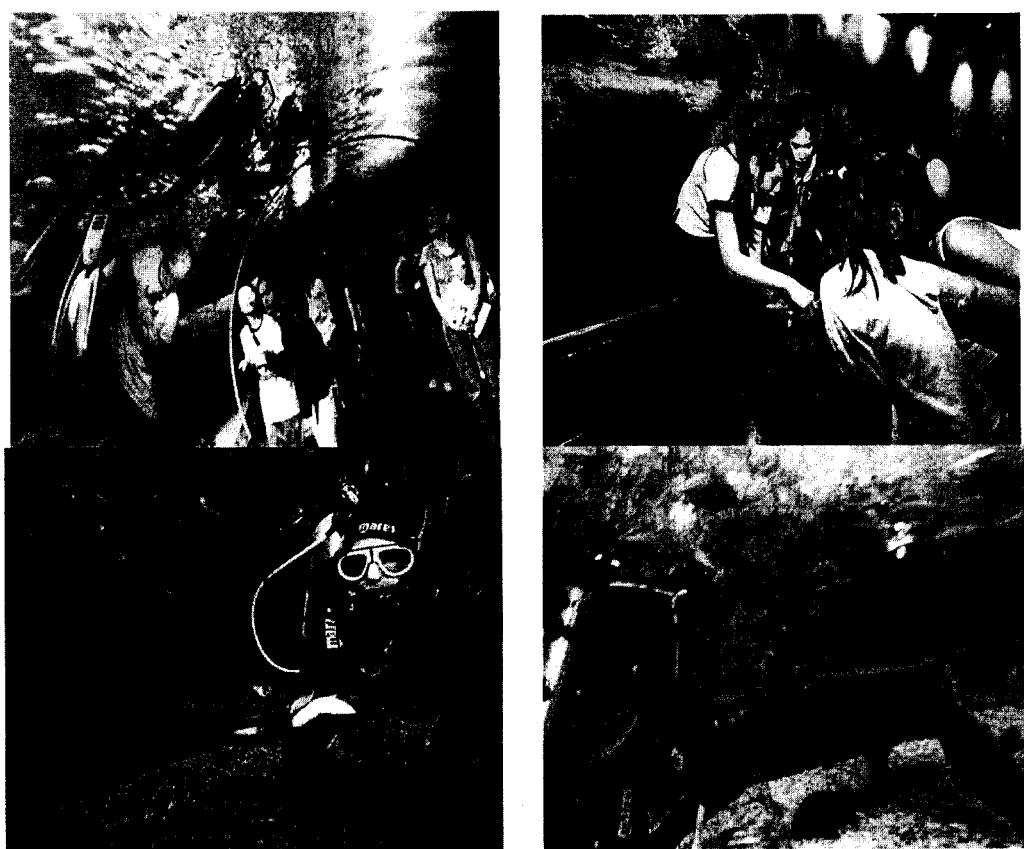
ที่ตั้ง : 928 ถ. สุขุมวิท แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ : (662) 392-1773 392-5951-9 : 1034, 2008, 2009 โทรสาร : (662) 391-0522 เว็บ อีเมล : www.sciedug.nfe.go

รถประจำทาง : 2 23 25 38 40 48 72 92 รถปรับอากาศ : 1 สาย 2 8 23 25 38
511 513 ปอ.พ. 6

เวลาทำการ : อังคาร-อาทิตย์ 8.30-16.30 น. วันหยุดทำการ : จันทร์ วันนักขัตฤกษ์

1.7 สยามโอลิมปิกส์

สยามโอลิมปิกส์ เป็นพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำในห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีเนื้อที่กว่า 10,000 ตารางเมตร เที่ยบเท่าสนามฟุตบอลขนาดมาตรฐานสากล 2 สนาม จุน้ำได้ถึง 4 ล้านลิตร (เทียบเท่าสาระว่ายน้ำโอลิมปิก 3 สาร) ภายในสยามพารากอน ชั้น บี1 และ บี2 ซึ่งรวบรวมเอาสัตว์น้ำมากกว่า 10,000 ชนิด ทั้งสัตว์น้ำจัดและน้ำเค็มกว่า 30,000 ตัว จากสัตว์น้ำกว่า 400 ชนิด โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 7 โซนด้วยกัน แต่ละโซนจะถูกออกแบบขึ้นเป็นพิเศษภายใต้แนวคิดที่ต้องการสร้างบรรยากาศให้เหมือนกับเดินอยู่ใต้ท้องทะเลจริงๆ

สำหรับโซนทั้ง 7 ภายในอุทยานสัตว์น้ำแห่งนี้ประกอบด้วย

โซนที่ 1 ‘Weird and Wonderful’ ผู้เข้าชมจะถูกห้อมล้อมไปด้วยสิ่งมีชีวิตใต้น้ำที่น่าตื่นเต้นที่แตกต่างไปจากสัตว์น้ำทั่วไป สัตว์น้ำในโซนนี้จะมีคุณสมบัติที่โดดเด่นเฉพาะตัว และบางชนิดกินไฟดวงอาทิตย์

โซนที่ 2 คือ ‘Deep Reef’ เป็นโซนที่จัดแสดงความสวยงามของการตากของบรรดาปลาที่มีอยู่บนโลกนี้ไว้ ภายในแทงค์ที่มีความสูงถึง 8 เมตร

โชนที่ 3 ‘Living Ocean’ เป็นโชนสำหรับสังเกตการดำรงชีวิตของเหล่าสัตว์น้ำซึ่งบางชนิดก็ต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด และมีชีวิตอยู่เพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์ต่อไป ในขณะที่บางชนิดก็จะดำรงไว้ซึ่งความเป็นผู้ล่าและถูกล่า

โชนที่ 4 เป็นโชน ‘Rainforest’ ซึ่งจำลองสภาพป่าดิบชั้นตามธรรมชาติ เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์และพืชที่อาศัยอยู่ร่วมกันในป่าดิบชั้น และจัดเป็นส่วนที่จัดแสดงพื้นที่ป่าลึกที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกเอาไว้ รวมทั้งสัตว์อื่นๆ เช่น ปลาปอดโนราณ รวมทั้งสัตว์ลึออุคคลานและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมที่หายากในปัจจุบัน

โชนที่ 5 คือ ‘Rocky Shore’ การใช้ชีวิตในโชนนี้เต็มไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากเป็นบริเวณที่คลื่นประทับชาร์ฟอย่างรุนแรง สัตว์ที่กำลังจะเจริญเติบโตก็ต้องปรับตัวและนิสัยเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง

โชนที่ 6 ‘Open Ocean’ เป็นพื้นที่วงกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 10.5 เมตร จัดแสดงสิ่งมีชีวิตได้ท้องทะเลแบบรอบทิศทาง 360 องศา เป็นโชนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ล่าและผู้ถูกล่าในโลกมหาสมุทร

โซนที่ 7 ‘Sea Jellies’ เป็นโซนของสิ่งมีชีวิตที่มหัศจรรย์ และลึกลับที่สุดแห่งท้องทะเล นั่นคือ แมงกะพรุน ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่มีสมอง ไม่มีกระดูก ไม่มีอวัยวะภายใน แต่มันสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ภายใต้ท้องทะเลแห่งนี้

รายชื่อสัตว์น้ำในพิพิธภัณฑ์

- ปลาถ้าตาบอด
- ปลากระเบน
- ฉลามวูเบกง
- ฉลามงวงช้าง
- ฉลามเลือดขาว
- ปลาแม่ลาก
- ปลาจะระเงี้ยว
- ปลาสิงโต
- ปลาหนิน
- นาเกเล็กเล็บสั้น
- นกเพนกวิน
- ปลาตาเหลือก
- ปลาบีก
- ปลาปอดօอสเตรเลีย

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสยามโอลิมปิกเวิร์ค กีฬา
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบ生นิเวศ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : 991 ถ.พระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ขนาดพื้นที่ : 500,000 ตารางกิโลเมตร จำนวน 8 ชั้น

เวลาทำการ : 09.00 - 22.00 น. เปิดบริการทุกวัน ไม่จำกัดเวลา อัตราค่าเข้าชมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ราคา 450 บาท และเด็ก (สูง 80-120 ซม.) ราคา 280 บาท

สามารถซื้อบัตรได้ที่ สยามไอเชียร์วิล์ด ทรู และออเร็นจ์ ช้อป หรือ ซื้อบัตรผ่าน

www.weloveshopping.com

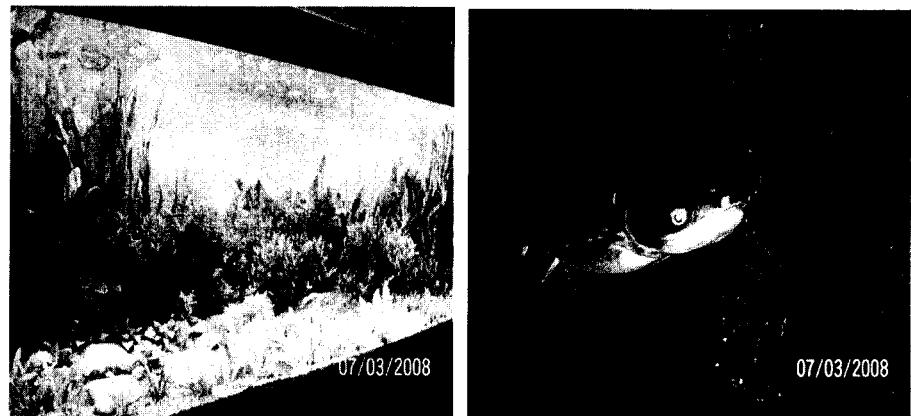
รถประจำทาง : สาย 40,47163170,ปอ.501,ปอ.502,ปอ.29,ปอ.34,ปอ.36,ปอ.50,
ปอ.93,ปอ.11,ปอพ.3,ปอพ.6

1.8 สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำกรุงเทพมหานคร

“ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำกรุงเทพมหานคร ” ตั้งอยู่ภายใน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายใต้ดูแลของกรมประมง การแสดงภายในอาคารแบ่งเป็น 2 ชั้น

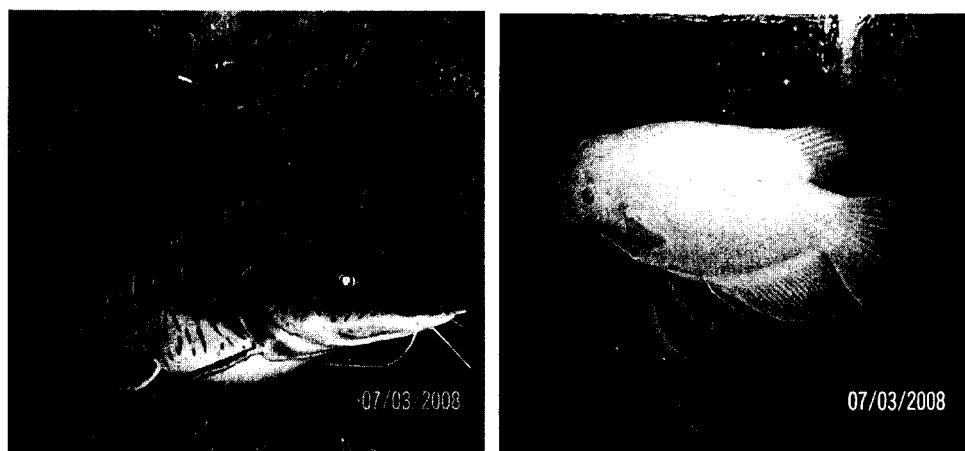
ชั้นที่ 1 เมื่อเข้าไปข้างใน ทางซ้ายมือจะเป็นบ่อ Touch Pool ซึ่งสามารถสัมผัส
กับสัตว์ที่อยู่ในนี้ได้ โดยมีสัตว์ต่างๆ มากมาย อาทิ เช่น ปักเป้า ชีลอน หอยทราย เสือพ่นน้ำ
หอยน้ำจีด หอยเชอร์ฟิล์สต์ ที่สำคัญมี “ เต่าบิน ” ซึ่งเวลาที่มันว่ายน้ำ มีลักษณะเหมือนกับมันกำลังบิน
จึงเรียกกันว่า “เต่าบิน”

จัดแสดงป้าน้ำจีดห้องถินของไทย 100 ชนิด อาทิ ปลาท่อ ปลาเทโพ ปลา กะมัง ปลาเยี่ยสก ปลาตองลาย ปลากราย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 จัดแสดงพื้นที่ปลาไทย และปลาสวยงาม อาทิ ปลาแท้คำ ปลาแรด ซึ่งมี ขนาดใหญ่มากๆ ปลาช่อนง่าへ่า ตัวนี้ซือเหมือนง่าへ่าแต่ไม่มีพิษ นอกจากนี้ยังมีปลากระแห ปลา กระเบน ปลาหมอกสี ปลาบึก ปลาแรด เป็นต้น

ความน่าสนใจของขั้นนี้ คือ ปลาอีกตู้หนึ่งซึ่งมีความแตกต่างจากปลาอีกชนิดอื่น มี ชื่อว่า “ปลากลับหัว” อัพดาวน์ “ปลาชนิดนี้อาศัยอยู่ตามแม่น้ำ อิระวดี แม่น้ำสาลวิน ประเทศ พม่า มีลักษณะเด่น คือ จะว่ายกลับหัว มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าปลาหงายห้องสาลวิน เป็นปลาที่มี ลักษณะเปลกกว่าปลาชนิดอื่น เนื่องจากมีลักษณะการว่ายกลับหัวและเอ่าส่วนห้องขึ้น ซึ่งนับเป็น ปลาเปลกและหายาก ในเขตทวีปเอเชีย โดยปลาชนิดนี้สามารถพบได้ที่แม่น้ำสาลวินและแม่น้ำ Sittang ในประเทศไทยพม่าและบริเวณแม่น้ำในทวีปอัฟริกาใต้เท่านั้น ซึ่งลักษณะปลากลับหัว จะมีร่องตรงกลางหัวในแนวยาว แต่จะยาวไม่ถึงฐานของกระดูกท้ายทอย ครีบไขมันมีส่วนยาว

มากกว่า ส่วนสูงและไม่มีจุดสีดำที่โคนหาง และเนื่องจากปลาชนิดนี้ไม่ได้อยู่ภายในได้กู้หนามายคุ้มครอง จึงนิยมน้ำไปจำหน่ายเป็นปลาสวยงาม แต่ไม่มีรายงานว่ามีการเพาะพันธุ์ปลาชนิดนี้ได้

ด้านหลังอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำกรุงเทพมหานคร เป็นอาคารแสดงพิรรณ ไม่น้ำซึ่งเป็นสถานที่แสดงพิรรณ ไม่น้ำที่พนในประเทศไทยทุกภูมิภาคและเรือนแพเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชชนิดต่างๆ

ภายในอาคารแสดงพิรรณ ไม่น้ำชนิดต่างๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทยโดยการจัดระบบนิเวศซึ่ง จำลองลักษณะธรรมชาติพิรรณ ไม่น้ำหรือพืชน้ำที่นิยมน้ำมาปลูกประจำในตู้ปลา เพราะนอกจากจะให้ความสวยงามแล้ว ยังทำให้ดูมีชีวิตชีวา เป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น ประมาณกันว่าในโลกนี้พิรรณ ไม่น้ำอยู่ทั่วโลก 4,000 กว่าชนิด และมากกว่า 250 ชนิดที่ได้รับการเพาะเลี้ยงและนำมาปลูกในตู้ปลา ซึ่งนับว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่ได้รับความสนใจจากเกษตรเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังแสดงวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพิรรณ ไม่น้ำด้วย

สถานที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำกรุงเทพมหานคร จึงเป็นสถานที่หนึ่ง ที่ได้เก็บรวบรวมพิรรณ ไม่น้ำชนิดต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย นำมาหมุนเวียนจัดแสดง จำนวนครั้งละ 40

ชนิด โดยจัดแสดงให้ประชาชนและบุคคลที่สนใจได้เข้าชม เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า และนำไปประกอบอาชีพต่อไป

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสถานแสดงสัตว์น้ำกรุงเทพมหานคร คือ
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบ生

ข้อมูลและการเดินทาง

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำกรุงเทพมหานคร เวลาทำการ อังคาร – อาทิตย์ เวลา 10.00 - 16.00 น. หากประสงค์จะขอใช้บริการค้านอ่นๆ สอบถามที่ สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ : 02-579-5579 (สายตรง) 02-940-6543 ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท

2. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อธรรมชาติ

แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อธรรมชาติ ได้แก่ สวนสัตว์ดุสิต ชาฟารีเวิลด์ สวนรมณี นาดา สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนเสรีไทย สวนหลวง ร. 9 อุทยานเบญจสิริ สวนนก บริษัทบางจากปิโตรเลียมจำกัด (มหาชน) สวนสาธารณะ สวนรมณี สวนนันบุรีรัมย์ สวน สันติภาพ สวนหนองจอก สวนจตุจักร สวนพระนคร สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา (ฝั่งพระนคร-ฝั่งธนบุรี) สวนทวีวนารามย์ สวน 50 พรรษามหาจักรีสิรินธร สวนกีฬารามอินทรา สวนวชิรเบญจทัด (สวนรถไฟ) สวนลุมพินี เรือนอุ่นปวิณ บุณศรี สวนกล้วยไม้มีระพี สถากริก ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียนวัดแส漫คำ ทะเลกรุงเทพ และตลาดดอกไม้ ประดับเทเวศร์และวังปลา

2.1 สวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ดุสิตตั้งอยู่เลขที่ 71 ถนนพระราม 5 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันสวนสัตว์ดุสิตเป็นสวนสัตว์แห่งหนึ่งของ องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เปิดให้บริการประชาชนมากกว่า 65 ปี มีพื้นที่รวม 118 ไร่ มีสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศกว่า 2,000 ตัวซึ่งองค์การสวนสัตว์มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องให้การศึกษา การอนุรักษ์ การขยายพันธุ์ และการจัดสวนสัตว์ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป สวนสัตว์ดุสิตประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ

- 1) ส่วนของสวนนกต่างๆ ซึ่งมีนกหลากหลายชนิด
- 2) ส่วนของสัตว์เลี้ยงคุณและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เช่น เต่าบักย์ นกบักย์ ญี่ปุ่นacula กบศรพิษ และสัตว์เลี้ยงคุณที่แปลงประหลาดกว่า 80 ชนิด
- 3) ส่วนของสัตว์ที่หากินเวลากราบลงคืน
- 4) ส่วนของสัตว์ป่าทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ตัวอย่าง สัตว์ที่มีอยู่ในสวนสัตว์คุณสิต ได้แก่
  - 1) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม ได้แก่ กระจะควาย กระจะเล็ก กระต่ายบ้าน กระทิง กระวางป่า เก้งค่างคำ ค่างแวนถินใต้ ค่างห้าสี ช่านีแก้มขาว ช่านีมือขาว ชามด ช้างเออเรีย ช้างแอฟริกา ตัวกินมด นากเล็กเล็บสั้น เนื้อทรารย พังพอน ม้าลาย แมวดาว แมวป่า ชีราฟ แรดขาว แรดอินเดีย ลา ลิงกัง ลิงชิมแพนซี เลียงพา วัวแดง สมเสร็จ ติงโต สุนัขจิ้งจอก เสือโคร่ง เสือป่า เสือดาว เสือไฟ หมาใน หมีควาย หมูป่า อีเห็น เป็นต้น

- 2) สัตว์ปีก ได้แก่ ไก่ป่า ไก่ฟ้าพญาลอ ไก่ฟ้าสีทอง นกกระจอเกเศ นกกระต้อ นกกระสา นกกระเรียน นกกระสาคอขาว นกกาเงนบ้าน นกกาเหว่า นกคุณ นกบุนทอง นกบุนแพน นกเข้าไฟ นกเงือก นกแข้งแซวหางปลา นกตะกรูม นกเต๊ะแเร้วหูยาว เป็นต้น

3) สัตว์เลี้ยงคลาน ได้แก่ งูเขียวคอหnak งูเขียวหางไหมး งูงวงช้าง งูงองง แมวขา งูสามเหลี่ยม งูสิงห์หางดำ งูหลาม งูเห่า จะระเข่น้ำเค็ม จะระเข่น้ำจืด เต่าจัก เต่าดาว เต่าคำ เต่านา เห่าช้าง ตัวเงินตัวทอง เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนสัตว์ดุสิต คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : 71 ถนนพระราม 5 แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

โทร : 02-281-2000, 02-2819027-8, โทรสาร 02-282-9245

เวลาทำการ : 08.00 – 18.00 น. ทุกวัน

อัตราค่าเข้าชม : ผู้ใหญ่ 50 บาท ปวส.-มหาวิทยาลัย 30 บาท เด็กเล็ก-ปวช. 10 บาท

คูณ สำรวจ ทหาร(ในเครื่องแบบ) 30 บาท

ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) คนพิการ พระภิกษุ สามเณร ชนพรี

ชาวต่างชาติ : ผู้ใหญ่ 100 บาท เด็ก 50 บาท

รถประจำทาง : 18 28 108

รถประจำทางปรับอากาศ : 528 515 539 542

2.2 ซาฟารีวิลเดอร์

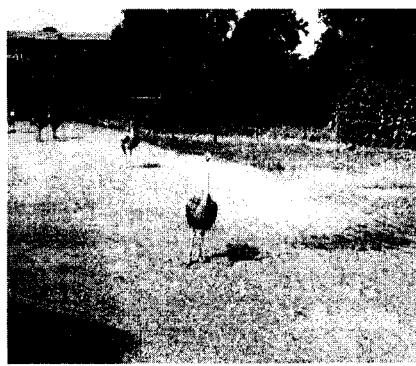
ซาฟารีวิลเดอร์สวนสัตว์เปิด มีสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์ เช่น อูฐ ยีราฟ ม้าลาย กระทิง ควายป่า แรดขาว กว้างป่า อิมพาลา หมีขาว ชานี ลิง สิงโตทะเล หมีควาย เสือ สิงโต โลมา แมวน้ำ วนร ปลาชนิดต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งสัตว์อนุรักษ์มากกว่า 400 ประเภท จำนวนมากกว่า 4,000 ตัว จากทั่วทุกมุมโลก

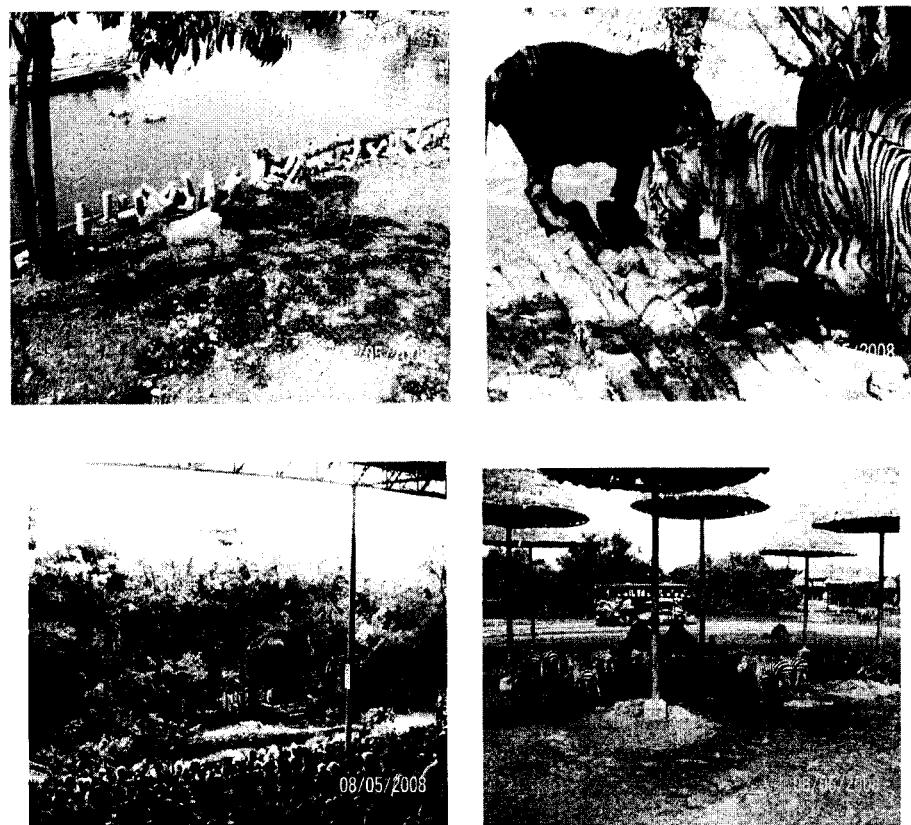
ซาฟารีวิลเดอร์ เปิดบริการทุกวัน วันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 9.00-17.30 น. (เปิดรับรถเข้า ซาฟารีปาร์คกันสุดท้ายเวลา 16.30 น.)

วันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 9.00- 18.00 น. (เปิดรับรถเข้า ซาฟารีปาร์คกันสุดท้ายเวลา 17.00 น.)

ค่าบัตรผ่านประตูชุด Package สำหรับผู้ใหญ่ราคา 390 บาท และเด็ก (ความสูง 101-140 ซม.) ราคา 290 บาท

สำหรับเด็กเล็กความสูงไม่ถึง 100 ซม. เข้าชมฟรี โดยบัตรชุด Package จะสามารถ เข้าชมและใช้บริการได้ทุกส่วน ทั้งซาฟารีปาร์ค (สวนสัตว์เปิด – ซึ่งมีรถให้เช่าปรับอากาศ บริการ นำเข้าชมซาฟารีปาร์ค...ฟรี)

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากชาฟารีเวลด์ คือ
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตทางกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

ข้อมูลและการเดินทาง

ชาฟารีเวลด์ 99 ถนนปัญญาอินทรา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา
 กรุงเทพมหานคร 10510

0-2914-4100-19 ต่อ 212, 0-2540-4555

2.3 สวนรมณีนาถ

สวนรมณีนาถมีที่มาจากการของกระทรวงมหาดไทยเพื่อน้อมเกล้าถวาย
 เทิดพระเกียรติฯพระบรมราชินีนาถในโอกาสที่ทรงมีพระชนมายุ 60 พรรษา ในวันที่ 12
 สิงหาคม 2535 สภาพทั่วไปภายในสวนตัดแต่งให้มีลักษณะคล้ายกับธรรมชาติ มีพื้นที่ไม้ที่เข้าไป
 ปลูกนานาภัย ได้แก่ พะยอม จันทน์กระพ้อ กระดังงาไทย กระดังงาสงขลา แก้วเจ้าจอม สาระ

ลังกา หูกระเจง ประคุ่มแดง เป็นต้น ส่วนสัตว์ที่อาศัยอยู่ก็มีหลายชนิด ส่วนใหญ่จะเป็นนกซึ่งได้แก่ นกพิราบ นกอี้ยง หงอน นกกระจิบ นกสีชมพูสวน นกกินเบี้ยว นกกระจากชวา นกยอดหญ้าสีเทา นกแก้วโน้ม นกกาลงบนบ้าน นกคีทอง นกเขาวา นกอี้ยงค่าง นกกระดิคีหู นกจับแมลง นกอี้ยงสาลิกา นกโพรงค์ธรรมชาติ และสัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ กิ้งก่า ตัวเงินตัวทอง เต่า สัตว์น้ำ ปลาชนิดต่างๆ

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากการสำรวจมีนาถ คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนศิริพงษ์ แขวงสำราญภูร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

ขนาดพื้นที่ : 29 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน พิพิธภัณฑ์เปิดวันอังคารถึงเสาร์เวลา 08.30 – 16.30 น.

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ถนนมหาชัย สาย 5, 35, 56 ถนนศิริพงษ์ สาย 35, 42, 96

2.4 สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์มีลักษณะเป็น “สวนป่า” โดยนำเสนอแนวคิดหลัก ในการเป็นสวนพฤกษาศาสตร์ที่สมบูรณ์

พันธุ์ไม้ในสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ประกอบด้วย กากกทิง สารภีแคน สารภีทะเล มะพลับ มะแกลง มะขาวิด ตะเคียนทอง มะค่าแท้ พะยอม พูง กฤษณา ต้นดินเป็ด น้ำ เหลืองอินเดีย เหลืองปรีดิยาธร ปีบทอง แก้วเจ้าจอม แย้มปีนัง กันเกรา ปีจันทน์ หูกระเจง ศูพรณิการ์ ลำดาวน พวงราม ประคุ่มแดง คำมอกหลวง สีตรัง บัวสรรค์ คอร์เดีย กระโคน กระทุ่มน้ำ/ก้านเหลือง มะกอก และยังมีสวนกล้วยไม้ มีพันธุ์กล้วยไม้จำนวน 70 ชนิด ต้นลั่นทม พร้อม ชบาทุกชนิดในโลก

สวนสัตว์ที่อาศัยอยู่ก็มีหลายชนิดส่วนใหญ่จะเป็นนก ได้แก่ นกพิราบ นกอี้ยง หงอน นกกระจิบ นกสีชมพูสวน นกกินเบี้ยว นกกระจากชวา นกยอดหญ้าสีเทา นกแก้วโน้ม นกกาลงบนบ้าน นกคีทอง นกเขาวา นกอี้ยงค่าง นกกระดิคีหู นกจับแมลง นกอี้ยงสาลิกา

นกโพรงค์ธรรมชาติ นกโพรงค์สีฟ้า นกกะลาหัวงอก เบี้ยวก้านตองหน้าปากแคง นกกระจอกบ้าน นกกระจอกตาล นกปอทหน้านวล นกนางแอ่นบ้าน นกกลิ้งโครงคอคำ นกอีเพรดແຄบคำ นกพญาไฟเล็ก นกแขวก เป็นต้น และสัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ กิงก่า ตัวเงินตัวทอง เต่า สัตว์น้ำ ปลาชนิดต่าง ๆ

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ คือ
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนกำแพงเพชร 2 แขวงลากยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

ขนาดพื้นที่ : 140 ไร่

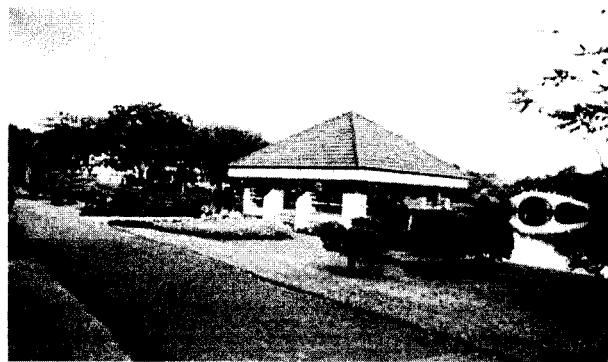
เวลาทำการ : 05.00 – 18.30 น.

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ถนนกำแพงเพชร 2 สาย 77, 122, 36, 145 ปอ.23 ถนนกำแพงเพชร 3

สาย 134, ปอ.18

2.5 สวนเสรีไทย

สถานที่สำคัญในสวนเสรีไทย ได้แก่ เกาะกลางน้ำ ซึ่งเป็นบริเวณกลางบึงสร้างเป็นเกาะธรรมชาติอุดมด้วยไม้ดอกไม้ประดับสีสันสวยงาม สร้างทัศนียภาพโดยรวมให้ดูคล้ายแหล่งน้ำในธรรมชาติ มีพันธุ์ไม้น้ำประดับตามขอบบึงให้ร่มเงา มีศาลาชมวิวให้เวลาพักผ่อนและอนุสรณ์เสรีไทยแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับกระบวนการเสรีไทยที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์

พันธุ์ไม้ในสวนเสรีไทย ได้แก่ กากกพิง สารภีแแน สารภีทะเล มะพลับ มะแกลง มะขวิด ตะเคียนทอง มะค่าแต่ พะยอม พยูง กฤษณา ต้นตีนเป็ดน้ำ เหลืองอินเดีย เหลืองปรีดิยาธร เปื้องทอง แก้วเจ้าจอม แย้มปีนัง กันเกรา ปีจันทน์ หุกระจะ สุพรรณิการ์ ลำควบ พวงคราม ประคู่แดง คำมอกหลวง สีตรัง บัวสรรค์ คอร์เดีย ขันทองพญาบาท กระโคน มะกอกเป็นต้น

ส่วนสัตว์ที่อาศัยอยู่ก็มีหลายชนิดส่วนใหญ่จะเป็นนกประกอบไปด้วย นกพิราบ นกเอียงหงอน นกกระจิบ นกสีชมพุส่วน นกกินเบี้ยง นกกระจากชวา นกยอดหญ้าสีเทา

นกแก้วไม่ง นกกาลงบนบ้าน นกคีทอง นกเขาชوا นกอี้ยงค่าง นกกระตื๊กขี้หนู นกจับแมลง นกเอี้ยงสาลิกา นกโพระดกธรรมชาติ เป็นต้น และสัตว์เลี้ยงคลาน ได้แก่ กิ้งก่า ตัวเงินตัวทอง เต่า สัตว์น้ำ ปลาชนิดต่างๆ กบ เกี้ยด อึ่งอ่าง กาบคอก

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนเสรีไทย คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำแลกเปลี่ยนน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนเสรีไทย แขวงคลองกุ้ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230

ขนาดพื้นที่ : 350 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 20.00 น.

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ถนนเสรีไทย สาย 27, 109, 151, ปอ.2 ปอ.19 ปอ.พ.3

ประชาชนผู้มาใช้บริการ : วันธรรมดากำประมาณ 500 – 1,000 คน

วันหยุดราชการประมาณ 1,000 – 2,000 คน

2.6 สวนหลวง ร.9

สวนหลวง ร.9 สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือร่วมใจของกรุงเทพมหานครมูลนิธิสวนหลวง ร.9 สวนหลวง ร.๕ ได้จัดสร้างขึ้นโดยมีหลัก 5 ประการคือเฉลิมพระเกียรติ ส่งเสริมวิชาการ รวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่น อนุรักษ์สิ่งมีชีวิต และพัฒนาอย่างใจแฝงด้วยการปลูกฝังทัศนคติการจัดภูมิทัศน์ ภายใต้แนวคิด “อุทยานมหาราช” มีหอ รัชมงคล ซึ่งเป็นอาคาร 9 เหลี่ยมศิลปะไทยประยุกต์ มีสวนราชพฤกษ์ที่เป็นไม้มงคล และสีของดอกเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพแต่งบริเวณด้วยกระเบื้องหินอ่อน 3 สารเพิ่มความสง่างาม

บริเวณที่ 1 บริเวณเฉลิมพระเกียรติ 21 ไร่ ส่วนนี้เรียกว่า “อุทยานมหาราช” มีหอ รัชมงคล ซึ่งเป็นอาคาร 9 เหลี่ยมศิลปะไทยประยุกต์ มีสวนราชพฤกษ์ที่เป็นไม้มงคล และสีของ

บริเวณที่ 2 “สวนพฤกษาสตร์” สมบูรณ์แบบ 150 ไร่ มีอาคารแสดงพันธุ์ไม้ ในร่มและในทะเลราย สวนสมุนไพร ห้องสมุด หอประณามไม้ และห้องปฏิบัติการเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช

บริเวณที่ 3 “ตระพังแก้ว” 40 ไร่ เป็นที่รับน้ำ chanameong ตามแนวพระราชดำริ ใช้จัดกิจกรรมทางน้ำ มีบริการเช่าเรือพาย และจักรยานน้ำ

บริเวณที่ 4 “สวนรมณีย์” 50 ไร่ เป็นสวนเลียนแบบธรรมชาติ ท้องถิ่นแต่ละภาคของประเทศไทย จำลองป่าเข้า ลำธาร น้ำตก ตกแต่งด้วยหินธรรมชาติจากภูมิภาค เป็นการนำความงามชนบทมาให้ชมในเมือง

บริเวณที่ 5 “สวนน้ำ” 40 ไร่ จำลองธรรมชาติจากป่าพรุใน จ.นราธิวาสเป็นแหล่งอนุรักษ์สัตว์น้ำ สร้างธรรมชาติที่เงียบสงบชุ่มน้ำร่มเย็น

บริเวณที่ 6 “สนามราชธาร” 70 ไร่ เป็นลานเอนกประสงค์ใช้เป็นสนามกีฬา หรือจัดกิจกรรมตามเทศกาล มีสูนย์กีฬาเอกชนให้บริการ และมีบริการเช่าสถานที่จัดประชุมสัมมนา นอกจาคนี้ยังมีจุดที่น่าสนใจแทรกในบริเวณหลักของสวน ได้แก่

- สวนนานาชาติ สวนขนาดเล็กแสดงเอกลักษณ์การจัดภูมิทัศน์ของสวน 7 ชาติ คือ จีน ญี่ปุ่น สเปน อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี และอเมริกา ที่มีที่มาจากการร่วมมือของสถานเอกอัครราชทูตแต่ละประเทศ

- สวนเชิงภา ตกแต่งด้วยพินขนาดต่าง ๆ ประดับด้วยกลุ่มไม้ประดับ
- สวนกำแพงหิน ตกแต่งจากหินสีชนพูในลักษณะเรียงชั้น แทรกด้วยไม้คอก

สวยงามน่าชม

- สวนบัวเบญจพรรณรงค์บัวหลากหลายพันธุ์ให้ศึกษา
- บุนเม็กโนนเลีย รวมพันธุ์ไม้ตระกูล (Magnolia) ที่มีเสน่ห์ ด้วยความหอมของ

ดอกไม้ไว้ให้ชม

- สวนไม้มีเมืองหนองน้ำอ้อมเกล้าฯ ถวายพ่อในช่วงวันที่ 1 – 31 ธันวาคมของทุกปี สวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร จะงดงามไปด้วยการจัดภูมิทัศน์ แปลงไม้คอกเมืองหนองน้ำ สีสรรสະดุดดา

- เทศกาลปีใหม่มาแล้วมีพระเกียรติในช่วงวันที่ 1 – 31 สิงหาคมของทุกปี ปีใหม่มาไม้คอกห้องถินสีม่วงอมชมพูอ่อนหวานของไทยจะประกาย ความงามสะพรั่งให้ชมได้ใน สวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา

12 สิงหามหาราชนี

- งานพรรณไม้อร่ามสวนหลวง ร.ศ จัดร่วมกับมูลนิธิสวนหลวง ร.ศ มีกิจกรรม มากมาย เช่น ประกวดพรรณไม้ นิทรรศการดนตรี การแสดงวัฒนธรรม งานออกร้าน ตลาดน้ำ และดึงดูดผู้มาเที่ยวงานด้วยการตกแต่งให้สวยงามพิเศษสร้างบรรยากาศที่ตื่นตาตื่นใจ

ภายในสวนหลวงจะมีพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ดังนี้ กากกหิง สารภีแคน สารภีทะเด
มะพลับ มะพุด มะเกลือ ตะเคียนทอง จันทน์กระพ้อ กฤษณา กระดังงาไทย กระดังงาสงขลา
ตีนเป็ดน้ำ ตีนเป็ดราย เหลืองอินเดีย เหลืองปริติยาธร ยี่เข็ง แคนา ปีบทอง แก้วเจ้าขอม
กรรณิการ์ สาละลังกา แย้มปีนัง ปีจันทน์ หูกระจะ สุพรรณิการ์ ลำดาวน พวงราม ประคู่แคง
คำมอก สีตรัง บัวสรรค์ คอร์เดีย ขันทองพญาบาท กระโคน มะกอก กระทุ่มน้ำ/ก้านเหลือง
เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ภายในสวนมีหลากหลายชนิด เช่น ปลา อึ่งอ่าง กิ้งก่า แม้ตัวเงินตัวทอง กบ เสียด งู เต่า เป็นต้น และนกชนิดต่างๆ ดังนี้ นกยางโทนใหญ่ นกยางโทนน้อย นกยางเปีย นกกระจากชวา นกหัวขوان ด่างลายจุด โทรศักசีฟ้า กะลาหัวหงอก เสียวก้านตองหน้าพากแดง นกกระทุ่ง นกแก้วโน้ม กระตื๊ดเข็ญ กระจากบ้าน กระจากตลาด ป্রอหหน้านวล นางแย่นบ้าน อีียงคำ กึงโถงคอคำ อี้แพรดແຕบคำ พญาไฟเล็ก นกแบก เขาชวา ป্রอหหัวโขน แอ่นตลาด กระเด็นน้อยธรรมดา กระลาหัวขوان เป็ดพม่า โทรศักธรรมดา นกพิราบ นกยางกอกพันธุ์จีน นกคีทอง นกบมีน้อยธรรมดา นกอี้ยงสาลิกา นกการเงนบ้าน นกตะกรุน นกยอดหญ้าสีเทา นกจับแมลง นกกระจากชวา นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ นกกินเบี้ยว นกอี้ขงหนองนก สีชมพูสวน เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนหลวง ร. 9 คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบ生นิเวศ

สาระที่ 5 พลังงาน

- พลังงานศักย์
- พลังงานจลน์

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- อุณหภูมิของอากาศ
- ความชื้นของอากาศ
- ความกดอากาศ
- น้ำและแหล่งน้ำ
- พลังงานจากแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนสุขุมวิท 103 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250

ขนาดพื้นที่ : 500 ไร่

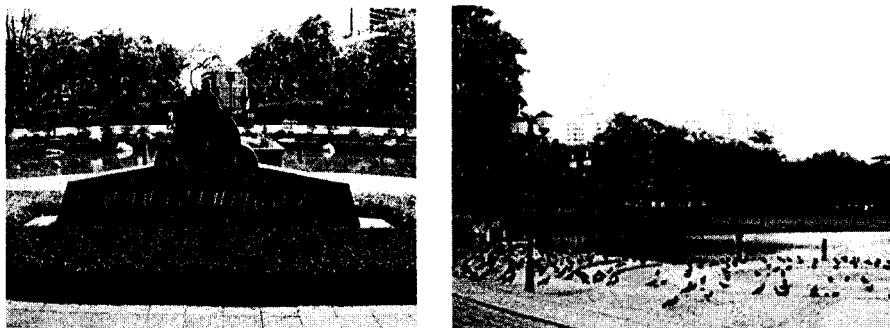
เวลาทำการ : 05.00 – 18.00 น. ทุกวัน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ถนนศรีนครินทร์ สาย 145, 133, 207, ปอ.145 ปอ.พ.15

2.7 อุทยานเบญจสิริ

“อุทยานเบญจสิริ” เป็นนามพระราชทานของสวนสาธารณะแห่งนี้ ซึ่ง กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ จัดสร้างขึ้น เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ 5 รอบ วันที่ 12 สิงหาคม 2535 และเพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงต่อพระราชกรณียกิจของพระองค์เกี่ยวกับการเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม การอนรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติติดอุดจันดุณภาพชีวิตของพสกนิกรชาวไทย กรมธนารักษ์ร่วมก่อสร้างตั้งแต่ปี 2533 โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นหลายหน่วยงานที่มีจุดประสงค์ร่วมกันในการเฉลิมพระเกียรติและถึงที่ประโภชน์ร่วมกันรวมทั้งคุณค่ามหាផล ของพื้นที่สีเขียวในกลางเมืองย่านธุรกิจการค้าสำคัญที่มีมูลค่าที่ดินแปลงนี้สูงถึง 4,000 ล้านบาทในขณะนั้น นับเป็นเพาะพระบารมีโดยแท้จริงเกิดแหล่งธรรมชาติแห่งนี้ขึ้นตอบสนองความต้องการด้านจิตใจที่อ่อนล้า จากความเครียดในชีวิตประจำวันที่ไม่อาจท厝แทนด้วยความเจริญทางด้านวัตถุ

อุทยานเบญจสิริเป็นสวนสาธารณะที่มีพื้นที่สีเขียวเปิดให้เห็นความงามของท้องฟ้า ร้อยละ 70 มีต้นไม้แนวโน้มเขียวขจี ที่มีความร่มเงาด้วยพันธุ์ไม้หลายชนิด จุดเด่นของอุทยานเบญจสิริมีดังนี้

- การแสดงน้ำพุศุนทรี เป็นจุดดึงดูดสายตาหน้าสวน โดยการจัดแสดงประติมากรรม “บรรยาย” ผลงานของมีเชี่ยม ยินอินซอย ประกอบด้วยน้ำพุกระโดด น้ำพุหมอก และน้ำพุศุนทรี ซึ่งเป็นม่านน้ำพุเคลื่อนไหวในลีลาประสานจังหวะเพลง ดูรื่นเริงราวดีน่า观赏 เปิดแสดง 3 รอบ คือเวลา 06.00 – 07.00 น. เวลา 12.00 – 13.00 น. และเวลา 18.00 – 20.00 น. ทุกวัน

- ประติมากรรมประดับสวนมีให้เลือกชมถึง 18 ชิ้น “เกริก” “วันเด็ก” “รำนา” “ชีวิตและครรภ์ชา” “ถอยครรภ์ชา” “เด็กเติบโต” “องค์งาน” “พื้นพิภพและจักรวาล” “วัว” “ยอดสูงส่งฐานมั่นคง” “สัญลักษณ์แห่งเสรีภาพ” “สัญลักษณ์แห่งชีวิต”

“มนูญช์” “สัมพันธภาพในโครงสร้าง” “ลีลาแห่งสัมพันธภาพ” เมื่อร่วมกับ “หารยา” และ ปฏิบัติกรรมหรือภูที่ระลึกฯ จึงเป็น 18 ชีน

- ลานกีพา เป็นการจัดพื้นที่รอบนอกเพื่อให้ประชาชนที่ชื่นชอบการออกกำลังกายและการเล่นกีฬากลายแจ้ง เช่น สนามตระกร้อ สนามวอลเล่ย์บอล สนามบาสเก็ตบอลและสวนสุขภาพให้เดือดใช้บริการ

- สนามเด็กเล่น มีชุดเครื่องเล่นในจิตนาการ ไว้ให้เรียกความสนใจจากเด็กโดยการนำเสนอรูปแบบ การผจญภัย ค้นหา ปีนป่าย เป็นสถานที่ยอดนิยมในวันหยุด ของเด็กไทยและต่างชาติ

- ธรรมในสวน อีกบทบาทหนึ่งของสวนสาธารณะสถานที่จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา จัดให้มีการทำบุญตักบาตรและฟังธรรมเทศนาทุกวันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนเวลา 06.30 – 08.30 น.

- คนตระในสวน หนึ่งในกิจกรรมที่หลักหลาຍในสวนเพื่อพักผ่อนคลายความเครียด โดยชวนกันมาพิงเพลง โปรดในแนวไทยหรือสากลตามโปรแกรมการแสดงดนตรีวันเสาร์ถึงอาทิตย์ ในช่วงเย็นที่จัดหมุนเวียนไปตามสวนสาธารณะหลาຍแห่ง

ภายในอุทยานเบญจสิริจะประกอบไปด้วยพื้นที่ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ จัน เหลืองปรีดีฯ ธร แก้วเจ้าจอม กรณิการ์ สาละลังกา หูกระจง สุพรณิการ์ ประคุณแดง สีตรัง เป็นต้น สัตว์ที่อาศัยอยู่ในอุทยานเบญจสิริมีหลายชนิดส่วนใหญ่เป็นนกซึ่งได้แก่ นกยาง ไหนใหญ่ นกยางโน่น้อย นกยางเปี๊ยะ นกกระอกขาว นกหัวขوان ด่างลายจุด พระคอกสีฟ้า กระหัวหงอก เจียวก้านตองหน้าหากแดง นกกระทุ้ง นกแก้วโ鸣 กระต็คชี้หู กระอกบ้าน กระอกตาล ป্রอทหน้านวล นางแอนบ้าน เอียงคำ นกแขวก เขาดาว ป্রอทหัวโอบน แอนตาล กระเด็นน้อย-ธรรมชาติ กระหัวหัวขوان นกพิราบ นกยางกอกพันธุ์จีน นกเอียง นกกระอกขาว นกเอียง เป็นต้น และสัตว์เลี้ยกลาน แก่ เต่า ตัวเงินตัวทอง เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากอุทยานเบญจสิริ คือ
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบวนวัต

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ติดถนนสุขุมวิท ระหว่างซอยสุขุมวิท 22 – 24 แขวงคลองตัน

เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110

ขนาดพื้นที่ : 29 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักกิจกรรมแวดล้อม

รถประจำทาง : สาย 2, 25, 38, 48, 98, 119 ปอ.1 ปอ.8 ปอ.13, ปอ.พ.6

2.8 สวนนก บริษัทบางจากปีโตรเลียมจำกัด (มหาชน)

สวนนกบริษัทบางจากปีโตรเลียมจำกัด(มหาชน) ตั้งอยู่ในบริเวณบึงกุ่ม แขวง
 บางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่กว่า 56 ไร่ เป็นพื้นที่ที่กว้างมีลักษณะคล้าย
 ธรรมชาติ มีพื้นที่พืชต่าง ๆ จึงมีนกในธรรมชาติเข้ามาอาศัยจิ้งเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ที่
 จะให้ศึกษานกชนิดต่าง ๆ ได้โดยการส่องกล้องดูและฟ่ายเสียงน้ำที่ยังจะพาออกไปทัศนศึกษานอก
 สถานที่ในการชมนกนอกพื้นที่ โดยการไปเป็นหมู่คณะต้องติดต่อโดยตรง โดยทางเข้าหน้าที่จะจัด
 วิทยากรให้ความรู้ ขณะนกนอกพื้นที่ได้แก่

1) สถานที่ตากอากาศบางปู ส่วนใหญ่เป็นนกชายเลนและนกทะเลมีน้ำที่เป็นนกป่าโภคภัย นกที่น่าสนใจคือ นกนางนวลธรรมชาติ นกช่องเหลือกแดง นกยางเขียว นกกระจ้อขี้ยำ ป่าโภคภัย และนกนางนวลแกลง ชนิดต่าง ๆ ในฤดูน้ำขึ้นอยู่กับสภาพน้ำที่เปลี่ยนไปตามฤดูกาล นกปากช้อน หน้าคำ นกเซาสวรรค์หางคำ และเป็ดพม่า

การเดินทาง สถานที่ตากอากาศบางปูอยู่เขตอ่าวบางปูใหม่ ริมถนนสุขุมวิท ประมาณกิโลเมตรที่ 37 ตรงข้ามกับนิคมอุตสาหกรรมบางปู

2) ชายทะเลบ้านภาหลวง จังหวัดสมุทรสาคร มีนกชายเลนเริ่มทยอยขึ้นมาตั้งแต่เดือนกันยายนแทนทุกชนิด นักดูนกจะได้พบนกตื๊นเทียน นกหัวโตทราย-เล็ก นกอิกอ้อyleg นกทะเลเผาแดงลายจุด นกชายเลนปากโถง นกพลิกหิน และผุ้งนกนางนวลแกลง เป็นต้น หากโชคดีอาจจะได้พบนกใหม่ Pie Avocet หากโคลนที่นี่ยังเป็นทำเลที่พบรากของโลก 3 ใน 51 ชนิดที่ขึ้นบัญชีไว้ใน Red Data Book คือนกชายเลนปากช้อน นกทะเลเผาลายจุด และนกช่องทะลอดวงแวง วิธีดูนกชายเลนที่ดีที่สุดคือ ปักหลักรออยู่บนน้ำลึกจะเห็นนกนับหมื่นตัวกระจายกันอยู่แต่เมื่อน้ำขึ้นจะหายไป ขยับเข้ามายกได้ซึ่งนกจากกล้องสองตัวแล้ว ควรที่จะติดเทเลสโคปไปด้วย

การเดินทาง ตั้งอยู่ที่กิโลเมตรที่ 51 ถนนพระราม 2 เขตตำบลนาโคก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ถ้าขับรถออกจากกรุงเทพฯ มุ่งหน้าไปมหาชัยทางแยกเข้าทะเลภาหลวง ผ่านสะพานข้ามคลองสุนขหอน จะมีทางกลับรถเดี๋ยวไปตามทางประมาณ 2 กิโลเมตร จะมีวัดกาหลงชาววัดภาหลวง จะมีทางแยกเดี๋ยว ค้านขามีอ ข้ามทางรถไฟจะเห็นนาเกลือเริ่มต้นคุณกำไรจากจุดนี้จนถึงชายฝั่งทะเล ระยะทางราว 3 กิโลเมตร

**เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนนก บริษัทบางจากปีโตรเลียมจำกัด
(มหาชน)**

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : บริษัทบางจากปีโตรเลียมจำกัด (มหาชน) แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

สถานที่ติดต่อ : คุณครรชิต ส่วนการศึกษาและพัฒนา 02 – 3354596

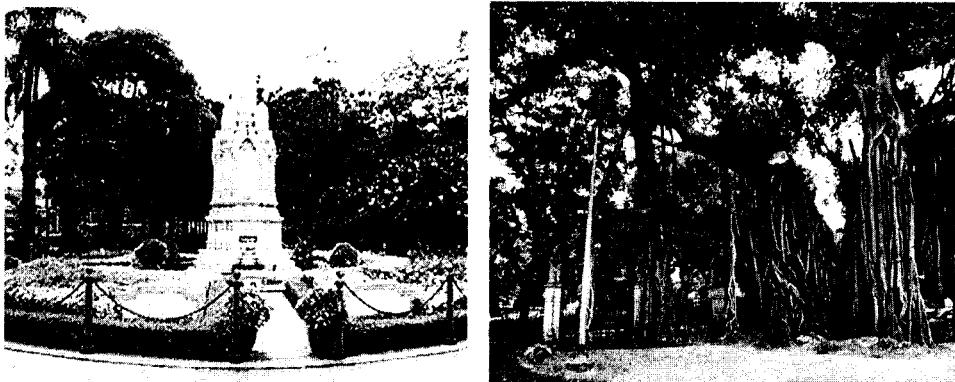
02-3012749 -50

2.9 สวนสราญรมย์

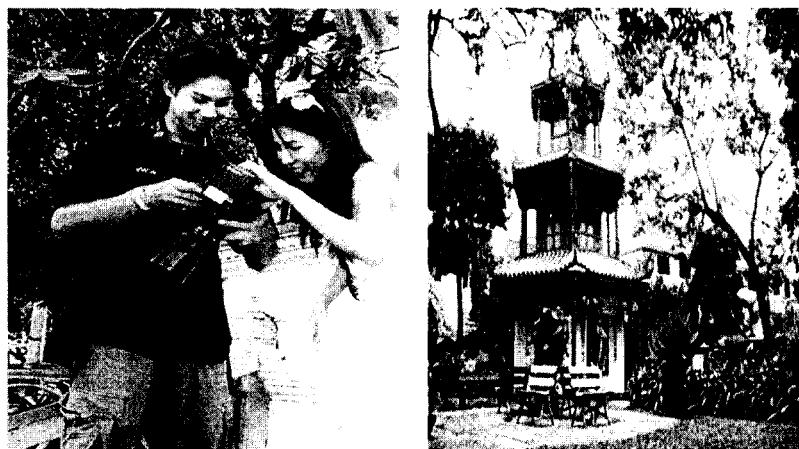
สวนสราญรมย์ในอดีตซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังสราญรมย์ ที่รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดให้ตกแต่งราชอุทยานให้สวยงามร่มรื่น โดยให้นายเยนรี อาลาบาสเตอร์ ซึ่งรอบรู้ด้านพฤกษศาสตร์เป็นผู้ดูแลจัดการสวนหลวงจนพระราชอุทยานสราญรมย์ เป็นที่ร่ำลือว่า “งามน่าชมมากเป็นที่สุดแห่งประเทศไทย” ไม่ใช่แค่สวนสราญรมย์ แต่เป็นสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผสมผสานความงามของตะวันออกและตะวันตกอย่างลงตัว ทำให้สวนนี้เป็นจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องมาเยือน

ลักษณะเด่นในสวน ได้แก่

- ศาลากระโถมแตร
- ศาลาแปดเหลี่ยม
- ศาลาเจ้าแม่ตะเคียนทอง

- อนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทาภูมารีรัตน์ฯ
- ศาลาเรือนกระจากตึกโถงชั้นเดียว
- ประดุจลายพันธุ์พฤกษาพร้อมซุ้มประดุจ
- นำพุพานโลหะ
- ต้นจำปาเทพ (Pterospermum Acerifolium) พันธุ์ไม้หายากของไทยที่อนุรักษ์ไว้
- ดนตรีในสวน
- นันทนการในสวน จัดให้มีการนำเต้นแอโรบิคทุกวันตอนเย็น

ภายในสวนสร้างร่มบ้วยประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ กากะทิง สารภีแคนน สารภีกะเล มะพลับ มะพุดมะเกลือ ตะเคียนทอง จัน กระดังงาไทย เหลืองปรีดียาธร ยี่เป่ย แก้ว เจ้าจอม สาละลังกา กันเกรา หูกระจะ ประดู่แดง คำมอกหลวง สีตรัง เป็นต้น

ส่วนสัตว์ที่อาศัยอยู่มีหลายชนิดส่วนใหญ่เป็นนกได้แก่ นกยางเปี๊ย นกกระจาก ชวา นกหัวขوان ด่างลายจุด โทรศักச่อสีฟ้า กระลาหัวหงอก เยี้ยวก้านทองหน้าผากแดง นกกระทุ้ง นางແອ່ນບ້ານ เอียงคำ กระเด็นน้อขธรรมชาติ กระลาหัวขوان เป็ดพม่า โทรศักธรรมชาติ นกพิราบ นกยางกอกพันธุ์จีน นกดีทอง นกขมิ้นน้อขธรรมชาติ นกเอียงสาลิกา นกกาเงนบ້ານ

นกตะกรุน นกยอดหัญชาสีเทา นกจับแมลง นกกระจากขาว นกแจ้งเชวทางบ่่วงใหญ่ นกคิน
เบี้ยว นกอี๊บงหงอน นกสีชมพูสวน เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้ในสวนสาธารณะฯ คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบ生écology

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ระหว่างถนนเจริญกรุง ตัดกับ ถนนราชินี แขวงพระบรมนาราชวัง
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

ขนาดพื้นที่ : 23 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน

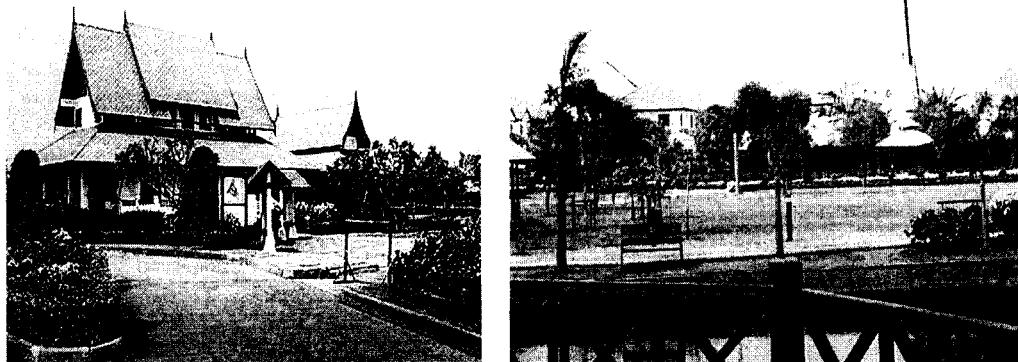
หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะฯ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ถนนเจริญกรุง สาย 1, 6, 12, 25, 43, 48, 75, 86

ถนนราชินี ปอ.1 ปอ.12 ถนนสนามไชย สาย 3, 9, 91 ปอ.6 ปอ.7

2.10 สวนร่มสี

สวนร่มสีทุ่งสีกัน จัดสร้างขึ้นตามโครงการปรับปรุงพัฒนาสวนป่าสีกัน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อน เป็นที่สาธารณะประโภชน์ในการทำกิจการค้าในสวนสาธารณะฯ ประโภชน์จากการตรวจหาดไทย เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2546 และมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2548 โดยประธานองค์นตรีและรัฐบุรุษ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นประธานในพิธี

สวนรมณีทุ่งสีกัน ได้รับพระราชทานชื่อจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีความหมายถึง “สวนที่ให้ความรื่นรมย์ใจประจำทุ่งสีกัน”
ลักษณะเด่นที่น่าสนใจในสวน

สวนรมณีทุ่งสีกัน มีลักษณะเป็นสวนสาธารณะกึ่งเอนกประสงค์ที่มีความหลากหลายของกิจกรรมในการใช้ประโยชน์ โดยเน้นถึงบรรยายกาศในการพักผ่อนหย่อนใจและศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียน

การออกแบบ ได้เน้นให้สวนประกอบไปด้วยลานกีฬาและบริเวณที่ออกกำลังกายกลางแจ้งที่ประชาชนผู้สูงอายุในสุขภาพจะได้เข้ามาใช้บริการ ซึ่งมีทั้งลู่วิ่งและเครื่องออกกำลังกายประจำสถานีถึง 12 ฐาน มีหอนานพิกาที่โดยเด่น ระเบียงน้ำพุที่เพิ่มนarragaraศความชุ่มชื้นและคลายร้อน ได้ดีโดยผู้ใช้บริการสามารถพักผ่อนอิริยาบถชั่นชุมความงามของสายน้ำได้ที่ศาลากลางน้ำ นอกจากนี้ยังมีศาลาอนุกประสงค์ อาคารเอนกประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ กลุ่มอาคารเน้นการออกแบบที่คงเอกลักษณ์ของศalaไทย สร้างความแตกต่างไปจากสวนสาธารณะแห่งอื่นๆ รวมไปถึงอัฒจันทร์ที่สามารถให้บริการในด้านการชมการจัดการแสดงดนตรีและอื่นๆ สมกับเป็นสวนแห่งความรื่นรมย์ใจประจำทุ่งสีกันเลยทีเดียว

ภายในสวนรมณีประกอบด้วยพันธุ์ไม้ต่างๆ ได้แก่ แคนา หูกระง ลำดาวนสารกีแนน มะพลับ มะเกลือ มะขาวิด ตะเคียนทอง พะยอม พุยง กฤษณา ตันตีนเป็ด เหลือง อินเดีย บีปทอง แก้วเจ้าอม คอร์เดีย กระทุ่มน้ำ/ก้านเหลือง มะกอก ปีจัน หูกระง สุพรรณิการ์ พวงคราม ประดู่แดง คำนากหัวลง เป็นต้น

สัตว์ที่อยู่อาศัยในสวนรมณีมีหลายชนิดส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกกระจอ กนกพิราบ นกเอียงกระจอหัวบ้าน กระจอหัวตาล ป্রอทหน้านก นางแอ่นบ้าน เอียงคำ กึงโค้งคอคำ อิเพรดແเปลคำ พญาไฟเล็ก นกแขวก เขาชวา ป্রอทหัวโขน แ่อนตาล กระเต็นน้อยธรรมชาติ กระลาหัวหวาน เป็ดพม่า โพรงคธรรมชาติ นกพิราบ นกยางกอกพันธุ์จีน นกตีทอง นกมีนน้อยธรรมชาติ นกเอียงสาลิกา นกกาเงนบ้าน นกตะกรุม นกยอดหญ้าสีเทา นกจับแมลง นกกระจอหัวชวา นกแขวงแขวนบ่วงใหญ่ นกกินเนื้ยว นกเอียงหงอน นกสีชมพูสวน และปลาพันธุ์ต่างๆ และสัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ เต่า ตัวเงินตัวทอง ตัวกวด เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ในแต่ละสาระ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนเพชรบุรีราม เขตคลองเมือง

ขนาดพื้นที่ : 15 ไร่ 2 งาน 74 ตารางวา

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ของทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : สาย

2.11 สวนนันบูรีมย์

สวนนันบูรีมย์แห่งนี้เคยเป็นสวนผลไม้ และหุ่งหญ้ามาก่อน โดยเฉพาะสวนส้ม บางมดที่ขึ้นชื่อ กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กรุงเทพมหานคร เป็นผู้เช่าทำประโยชน์โดยพัฒนาให้เป็น “สถานที่เพาะชำต้นไม้บางมด”

ในอนาคตสวนนันบูรีมย์จะพัฒนาเป็น “สวนสมุนไพรเมืองร้อน” พืชพันธุ์ที่เป็นมงคลจากภูมิปัญญาพื้นบ้านของคนไทย

ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวนได้แก่

พันธุ์ไม้แปลกหายาก ภายในสวนสามารถพบไม้ท้องถิ่นหาดูยากในเมืองหลวง ได้แก่ ทุ่งฟ้า คงคาเดือด

ศาลาชุมวิว ศาลาทรงสูงที่เป็นจุดชมนกชุมธรรมชาติ

สวนจราจรสยาชานนันบูรีมย์ จัดเป็นเส้นทางจักรยาน ติดป้ายเครื่องหมาย จราจรนำเสนอกิจกรรมนันทนาการ ฝึกทักษะในการขี่จักรยานและปฏิบัติ ตามกฎจราจรอย่างถูกต้อง

กิจกรรมดูนก ภายในสวนจะมีการจัดกิจกรรมดูนกของผู้รักการดูนกทั้งหลายที่พบນกได้นานกว่า 30 ชนิด

ภายในสวนชันบุรีรัมย์ประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ มะพุด มะเกลือ มะขาวิต มะค่าแต้ม พะยุง จัน มะตูม กระดังงาไทย ตินเป็ดน้ำ แก้วเจ้าจอม กรณิการ์ สาละลังกา ปีจัน ลำดาวน ประดู่แดง คอร์เดีย เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนชันบุรีรัมย์มีหลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกพิราบ นกเอียง นกราชา แอนดาล กระเด็นน้อยธรรมชาติ กระลาภหัวหวาน เป็ดพม่า ไพรีดกธรรมชาติ PROTODA นางแอ่นบ้าน เอียงคำ กึงโค้งคำ อิแพร์แอบคำ พญาไฟลึก นกแขวก แอนดาล กระเด็นน้อยธรรมชาติ นกพิราบ นกคีทอง นกขมิ้นน้อยธรรมชาติ นกเอียง สาลิกา นกการแสดงบ้าน นกจับแมลง นกราชาอกขาว นกเอียงหงอน นกสีชมพูสวน เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนชันบุรีรัมย์ คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : 203 หมู่ 2 ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

กรุงเทพมหานคร 10140

ขนาดพื้นที่ : 63 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ของทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : สาย 75 (ผ่านเส้นทางใกล้เคียง สาย 88, 21, ปอ.พ. 20)

2.12 สวนสันติภาพ

“สวนสันติภาพ” สร้างขึ้นบนที่ดินซึ่งกรุงเทพมหานคร เช่าจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นที่ดินผืนกว้างแห่งนี้อยู่ในศูนย์กลางธุรกิจใจกลางเมือง ชื่อสวนแห่งนี้ตั้งขึ้นเพื่อรำลึกถึงวันสิ้นสุดทรงรามโลกครั้งที่ 2 ตรงกับวันที่ 16 สิงหาคม 2488 เป็นวัน

บุติความโหดร้ายของสังคมและวันเริ่มต้นของสันติภาพความสงบสุขแห่งมวลมนุษยชาติอีกรั้ง ลักษณะเด่นและจุดสนใจในสวนสันติภาพ ได้แก่

สัญลักษณ์ของสวน ตั้งอยู่ในสระน้ำเป็น “รูปนกพิราบ kab ch'ordok” กอง 5 ดอก” ทำจากทองเหลืองรมดำ หมายถึง “สื่อสันติภาพของโลก” จำลองจากผลงานของ ปีกัสโซ ศิลปินวาดภาพชื่อก้องโลก

ป้ายชื่อสวน จำลองแบบจากลายมือของ ท่านพุทธทาสภิกขุ พระภิกขุที่ชาวไทยเคารพ นับถือ

ภายในสวนสันติภาพประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ กากะทิง สารภีแนน สารภีทะเด มะพลับ กฤษณา กระดังงาไทย กระดังงาสงขลา ต้นตีนเป็ดน้ำ แคนนา แม้มปีนัง ลำดาวน พวงคราม บัวสรรค์ เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนประกอบไปด้วยนกพันธุ์ต่าง ๆ มากมายหลากหลายชนิด ได้แก่ นกพิราบ นกกระจอก นกอี้ยิ่ง เป็นต้น และสัตว์เลื้อยคลานได้แก่ เต่า ตะพาบ ตะ瓜ด ตัวเงินตัวทอง เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนสันติภาพ คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- นำ้และแหล่งนำ้

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ดัง : ระหว่างถนนราชวิถีและถนนรังน้ำ แขวงพญาไท เขตราชเทวี

กรุงเทพมหานคร 10400

ขนาดพื้นที่ : 20 ไร่ 80 ตารางวา

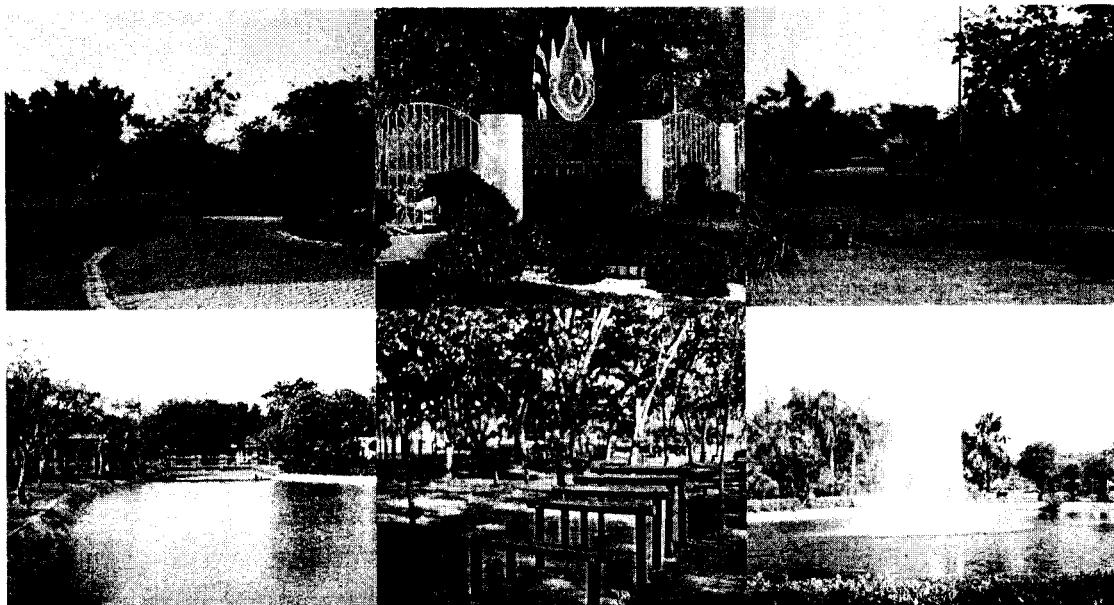
เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ของทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ถนนราชวิถีสาย 12, 14, 17, 24, 36, 38, 61, 63, 69, 74, 92,

204 ปอ.14, ปอ.140

2.13 สวนหนองจอก

สวนหนองจอกเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2530 ต่อมาอ่อนให้ กองสวนสาธารณะกรุงเทพมหานครดูแล ต่อมาอ่อนให้กองสวนสาธารณะดูแลตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2532 เป็นต้นมา

สวนหนองจอก โดยเด่นด้วยลักษณะของ “สวนไทยงาน” ซึ่งได้จัดภูมิทัศน์ เป็นแนวต้นไม้ที่ตกแต่งพุ่มไว้ดงงานยาวนานตลอดแนวถนนหลักของสวนกล้ายเป็นเอกลักษณ์ ของสวนหนองจอก

ด้วยความส่งงานของทรงพุ่ม ภายในสวนตกแต่งด้วยกระถางน้ำใหญ่ ปลูก บัวหลาภสี มีปลาใหญ่เนื้อยาลายชนิดแรกว่ายให้ชม เพลินตาทำให้กิจกรรมให้อาหารปลา

กล้ายเป็นที่นิยมในหมู่เด็ก ๆ มีทางเดินลัดเลาะไปตามจุดต่าง ๆ ทั่วบริเวณเพื่อชมธรรมชาติอย่างใกล้ชิด หรือเพื่อวิ่งออกกำลังกาย และจัดให้มีศาลาพักผ่อนไว้หลบร้อน ชมวิวทิวทัศน์กระจายทั่วไป

ภายในสวนหน่องอกประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ แคนา สารลังกา แบมปันง หูกระจะสุพรรณิการ์ กฤษณา กระดังงาไทย กระดังงาสองขลາ ต้นตีนเป็ดน้ำ แคนา ลำดาวน พวงคราม บัวสรรค์ เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนหน่องอกมีหลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกพิราบ นกกระจาก นกอี้ยง นางแอ่นบ้าน อี้ยงคำ กึง โค้งคอคำ อีเพรคແຄบคำ พญาไฟเล็ก นกเขวาก เขาชวา PROTETHAWON แอ่นตาด กระเด็นน้อบธรรมชาต กระลาหัวหวาน เป็ดพน่า พระคกร ธรรมชาต เป็นต้น และสัตว์น้ำกับสัตว์เลื้อยคลานได้แก่ ปลา เต่า ตะพาบ ตะ瓜ด ตัวเงินตัวทอง กบ ฯ เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ในแต่ละสาระ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : หมู่ 2 ถนนเลียบวารี แขวงกระทุมราย เขตหนองจอก

กรุงเทพมหานคร 10530

ขนาดพื้นที่ : 35 ไร่ 2 งาน

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ของทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ถนนเชื่อมสัมพันธ์ สาย 131

2.14 สวนจตุจักร

สวนจตุจักรแห่งนี้เปิดเป็นทางการมาตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2523 ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน 100 ไร่ เพื่อสร้างสวนสาธารณะตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสเฉลิมพระชนพรรษาครบ 4 รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม 2518

ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน ได้แก่

สวนจตุจักร เป็นพื้นที่สีเขียว เพื่อการพักผ่อน และการออกกำลังกายของประชาชนที่รักสุขภาพ โดยสามารถเดิน วิ่ง ลัดเลาะเงาไม้ร่มครึ่งตามทางเดินที่จัดไว้ผ่านระหว่างชั้นธรรมชาติในบริเวณ สวนไม้ในวรรณคดี สวนสมุนไพร และชั้นปลาหาดคลายชนิดที่สะพานชั้นปลา นอกจากนั้นยังศึกษาทำความรู้ ความเพลิดเพลินต่างๆ ได้ ณ พิพิธภัณฑ์รถไฟ โดยในอาคารมีการจัดแสดงนิทรรศการ ประวัติศาสตร์การเดินรถไฟไทยและยานยนต์ นอกจากนั้นยังมีสวนจราจรเยาวชน ให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ วิธีการจราจรด้วยความเพลิดเพลินกับบรรยากาศร่มรื่นและสวยงาม ด้วยพรรณไม้ต่างๆ ในสวน

ภายในสวนจตุจักร ประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ มะกรูด มะเกลือ มะขวิค ตะเคียนทอง มะค่าแต้ม จัน มะตูม กระดังงาไทย ตินเป็ดน้ำ/เหลือปะรีดยาหาร สาละลังกา หูกระเจง เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนจตุจักรมีหลากหลายชนิดส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกพิราบ นกกระจาก นกเอี้ยง นกแบวก เขาava protothaiwon นกตีทอง นกชมิ้นน้อยธรรมชาติ นกกาเงนบ้าน นกยอดหญ้าสีเทา นกเซ่งแซวทางบ่่วงใหญ่ นกเอี้ยงหงอน เป็นต้น และสัตว์น้ำกับสัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ ปลา เต่า ตะพาบ ตะกวด ตัวเงินตัวทอง ฯ เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนจตุจักร คือ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบ生態

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนกำแพงเพชร 1 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

ขนาดพื้นที่ : 190 ไร่

เวลาทำการ : 04.30 – 21.00 น. ของทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

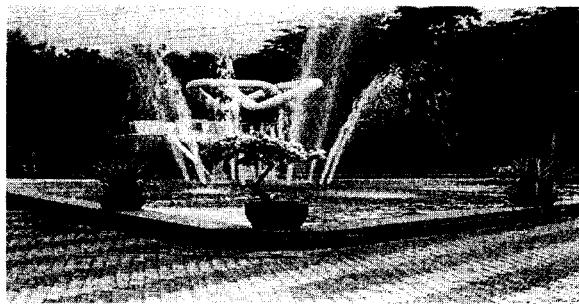
รถประจำทาง : ถนนพหลโยธิน สาย 3, 8, 27, 28, 29, 34, 39, 44, 52, 59, 63,

77, 90, 96, 104, 112, 134, 136, 138, ปอ.2 , 3, 9, 12, 12, 13,

23, 38, 145

2.15 สวนพระนคร

สวนพระนครเป็นพื้นที่สีเขียวกว้างใหญ่ประกอบด้วยพื้นที่โล่งของพื้นหญ้าเขียว ใจสวยงาม บริเวณสวนร่มรื่นด้วยกลุ่มพรรณไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ และกลางสวนมีสระน้ำเลียนแบบชารน้ำธรรมชาติที่ไหลต่อเนื่องไปตามคงคอกไม้ประดับหลากหลายสี เอกลักษณ์โดดเด่นมี “สวนไม้ดัด” โดยตัดทรงพุ่มของต้นข้ออยเป็นรูปสัตว์สีเขียวที่ให้ความงดงามตามธรรมชาติ

สัญลักษณ์เด่นและจุดเด่นในสวน คือ
ลานอเนกประสงค์ เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมตามโอกาส
ทุนย์เยาวชนลาดกระบัง ให้บริการฝึกสอนและจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา^{เพื่อเด็กและเยาวชน}

สวนหย่อมเกาะลอย สร้างไว้กลางสาระน้ำ ตกแต่งเลียนแบบสถาปัตยกรรมชาติ
ของเกาะกลางน้ำที่ร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่น้อยสลับสีสันสะดูคตา

ภายในสวนจะตกแต่งให้มีลักษณะคล้ายธรรมชาติ ประกอบด้วยพันธุ์ไม้ต่างๆ
ได้แก่ แคนา หูกระจง ลำดาวน์ สารภีແນນ ข่อย ต้นตีนเป็ด เหลืองอินเดีย แก้วเจ้าจอม หูกระจง
สุพรรณิการ์ ประดู่แดง คำมอกหลวง เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่มีหลายชนิดส่วนใหญ่เป็นนกได้แก่ นกกระจอง นกพิราบ

นกอี๊ง กระลาหัวขوان โพระดกธรรมชาติ นกพิราบ นกคีทอง นกกาเงนบ้าน นกยอดหญ้าสี-เทา นกจับแมลง นกระจอกขาว นกคินเบี้ยว นกอี๊งหงอน เป็นต้น สัตว์เลือยกาน้ำได้แก่ ตัวเงินตัวทอง ตะกวัด เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนพระนคร คือ
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบ生écology

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำแลดูแห้งแล้งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : หมู่ 1 ถนนอ่อนนุช แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง

กรุงเทพมหานคร 10520

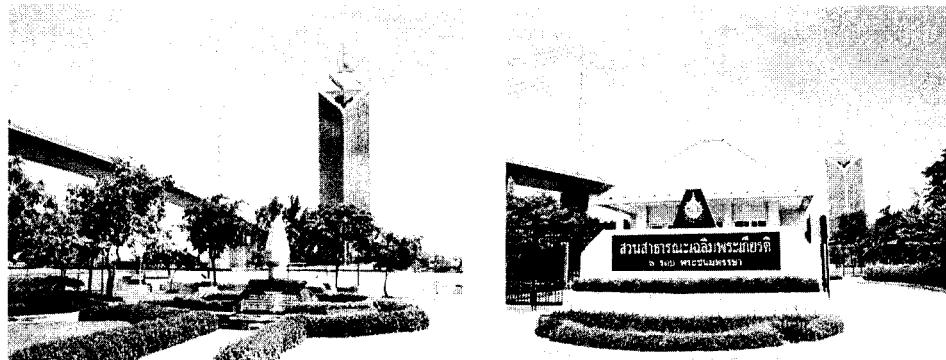
ขนาดพื้นที่ : 50 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 20.00 น. ของทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : สายพระโขนง – หัวตะเข้ สาย 143 ปอ.18, ปอ.พ.23

2.16 สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา (ฝั่งพระนคร - ฝั่งธนบุรี)

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระ-ชนมพรรษาเป็นสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ ออกแบบอย่างน่าสนใจ ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวในแม่น้ำเจ้าพระยาโดยการนำปรากภารณ์ธรรมชาติเข้ามาเป็นองค์ประกอบของสวนได้อย่างลงตัวในลักษณะ Waterfront park ภาพรวมของสวนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแนวกั้นกลางตามธรรมชาติบริเวณน้ำข้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ มีพื้นที่ไม่จำกัดเชื่อมต่อทั่วไป

ฝั่งพระนคร สวนฯ ฝั่งพระนครได้รับการออกแบบโดยนำปรากภารณ์น้ำขึ้น – น้ำลงในธรรมชาติใกล้ตัวนำมาเสนอภายใต้ชื่อ “สวนสุนทรีย์ วิถีไทย” เพราะวิถีชีวิตของชาวไทยนับแต่อดีตมามักเกี่ยวพันกับสายน้ำอย่างแยกไม่ออก สำหรับจุดที่น่าสนใจของสวนฯ ฝั่งพระนคร ได้แก่ กำแพงราชสุดีมหาราชา แสดงพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมราชูปถัมภ์ ประดิษฐ์ ตั้งประดับอยู่ตามจุดต่างๆ ในสวนส่วนใหญ่เป็นที่ระลึกในการก่อสร้างสะพานพระราม 9 จุดชมวิว บริเวณชายน้ำถูกจัดสร้างเป็นทางเดินริมน้ำชมความงามของสายน้ำ ในมุมมองที่มีองค์ประกอบเป็นภาพ

ฝั่งธนบุรี สวนฝั่งธนบุรี จัดให้มีความโดดเด่นในด้านลักษณะสุนทรีย์นักงานการชุมชนสะพานพระราม 9 ให้บริการจัดกิจกรรมนันทนาการ และสนับสนุนกิจกรรมกีฬา และออกกำลังกาย จุดนี้จะมองเห็นสวนฝั่งพระนครซึ่งอยู่ตรงข้ามได้ชัดเจน นอกจากนี้ยังใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมริมน้ำในเทศบาลสำคัญ เช่น ลอยกระทง

ภายในสวนประกอบด้วยพื้นที่ไม่ต่างๆ ได้แก่ ต้นตะเคียนทอง พญา พญาชี่่ง ปืนทอง กระณิการ์ สาละลังกา ทับเกรา ปี่จัน สุพรรณิการ์ ลำควน ศรีตรัง กระโคน เป็นต้น สัตว์ที่อยู่อาศัยอยู่มีหลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกกระจาก นกพิราบ นกเอี้ยง นกเงินน้อยธรรมชาติ นกกาลงบน้ำ นกจับแมลง นกเอี้ยงหงอน เป็นต้น และสัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ ตัวเงินตัวทอง ตะกวด งู เป็นต้น

**เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ
พระชนมพรรษา (ฝั่งพระนคร - ฝั่งธนบุรี)**

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ฝั่งพระนคร : เชิงสะพานพระราม 9 ถนนพระราม 3 เขตบางกอกใหญ่

ฝั่งธนบุรี : เชิงสะพานพระราม 9 ถนนรายภูรี เขตธนบุรี

ขนาดพื้นที่ : ฝั่งพระนคร 29 ไร่ : ฝั่งธนบุรี : 23 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน

ฝั่งธนบุรี : สวนหมู่บ้าน หรือสวนคละแกงบ้าน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : ฝั่งพระนคร : สำนักงานสวนสาธารณะ

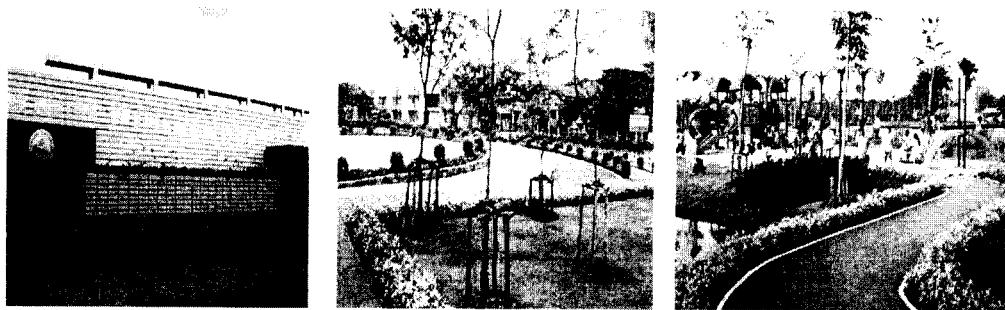
สำนักสิ่งแวดล้อม ฝั่งธนบุรี : กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรมฯ

รถประจำทาง : ฝั่งพระนคร สาย 22, 89, 205 ฝั่งธนบุรี : สาย 6, 17, 37, ปอ.84

2.17 สวนทวีวนารमย์

สวนทวีวนารमย์ เป็นสวนสาธารณะอนุรักษ์และตลาดนัดในบริเวณพื้นที่เดียวกันและตลาดนัดแห่งแรกที่เป็นศูนย์จำหน่ายกล้วยไม้ดันที่ใหญ่ที่สุด ในเอเชีย ทั้งเป็นศูนย์จำหน่ายปลากลางน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีอาคารที่จัดพื้นที่สำหรับแสดงนิทรรศการจัดงาน และจัดประชุมสังสรรค์

ภายในสวน ประกอบด้วยพืชไม้ต่างๆ ได้แก่ ลำดาวน์ สารกีเนน สารกีทะเด
มะค่าแต้ พยอม พยุง เหลืองอินเดีย เหลืองปรีดียาธร บีปทอง แย้มปีนัง เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกพิราบ นกเอี้ยง นกบินน
น้อยธรรมชาติ นกเอี้ยงสาลิกา นกกาเงนบ้าน นกขอดหญาสีเทา นกเอี้ยงหงอน เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนได้จากการท่องเที่ยว

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : หมู่ 1 ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา

ขนาดพื้นที่ : 60 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : สาย 96 ก, 165

2.18 สวน 50 พรรษามหาจักรีสิรินธร

สวน 50 พรรษามหาจักรีสิรินธร เป็นสวนเอนกประสงค์ที่ผสมผสานระหว่าง
ล้านออกแบบกายและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครอบครัว อีกทั้งล้านกิจกรรมที่สามารถจัด
กิจกรรมสาธารณะประจำปีให้กับสาธารณะความร่วมรื่นและภูมิทัศน์ที่สวยงาม

ภายในสวนประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่างๆ ได้แก่ จัน สาละลังกา หุกระง
ลำดาวน เหลืองอินเดีย เหลืองปรีดีบาร บีปทอง แม้มปีนัง เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกกระจาก นกพิราบ นกเขียง
นกเอียง-สาลิกา นกการเงนบ้าน นกเอียงหงอน นกสีชมพูสวน เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวน 50 พระยามาหาจักรสิรินธร
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ซอยสุขุมวิท 103 แขวงคลองไม้ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ขนาดพื้นที่ : 20 ไร่ 49 ตารางวา

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : สาย 2, 25, 38, 48, 98, 119, ปอ.1 ปอ.8 ปอ.13, ปอ.พ.6

2.19 สวนกีพารามอินทรา

สวนกีพารามอินทรา เป็นส่วนหนึ่งของโครงการปลูก สวนป่า กทม.เฉลิมพระ
เกียรติ 9 ได้รับการพัฒนาเต็มรูปแบบจะกลายเป็น “สวนกีพาราของเมือง” โดยแบ่งออกเป็น 2
ส่วนคือสวนภูเขา และลานกีพา สวนภูเขา พื้นที่สีเขียว 37 ไร่ จัดภูมิทัศน์สร้างสถาปัตยกรรม
เป็นสวนป่าเขียวชุ่มด้วยพืชพรรณ ลานกีพา พื้นที่นันทนาการ 22 ไร่ สร้างเป็นลานกีพา
เอนกประสงค์ที่เป็นศูนย์กีฬาและศูนย์นันทนาการชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมกีฬามวลชนต่อไป

ภายในสวน ประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่างๆ ได้แก่ มะค่าแต้ หูกระจะ สาละลังกา ลำดาวน์ ต้นตีนเป็ด เหลืองอินเดีย บีปีทอง แก้วเจ้าจอม แย้มปีนัง เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกกระจาก นกพิราบ นกเอี้ยง นกเอี้ยงสาลิกา นกการเงนบ้าน นกยอดหญ้าสีเทา นกจับแมลง นกเอี้ยงหงอน นกสีชมพูสวน เป็นต้น และสัตว์เลี้ยงคลานได้แก่ เต่า ตัวเงินตัวทอง ตะกรด เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนกีฬารามอินทร์

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำแลกเปลี่ยนน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนรามอินทรา กม. 2 บางเขน

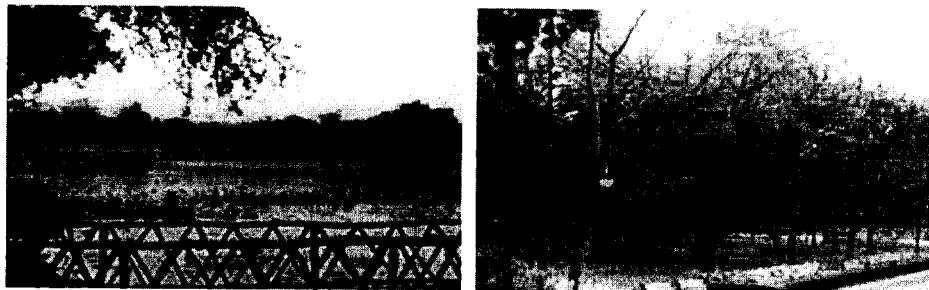
ขนาดพื้นที่ : 59 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน

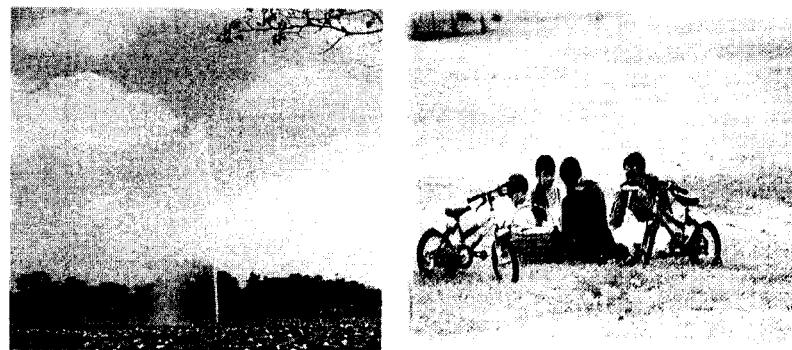
หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : สาย 26, 27

2.20 สวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ)

“สวนวชิรเบญจทัศ หรือสวนรถไฟ” เป็นสวนสาธารณะพื้นที่สีเขียว ร่มรื่น เย็นสบาย สวนแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นในแนวคิด “สวนแห่งครอบครัว” ที่ตระเตรียมกิจกรรม หลากหลาย ไว้ดึงดูดความสนใจของสมาชิกในครอบครัวทุก齋ตามจุดต่าง ๆ ในพื้นที่เปิดโล่ง กว้างไไฟศาลและเขียวขจี ชุมธรรมชาติ วิ่งออกกำลังกายได้ในเส้นทางให้ผู้ร่วมกับการศึกษาชม ธรรมชาติจากประสบการณ์ตรงในห้องเรียนกลางแจ้ง นั่นคือความโดดเด่นที่สุดของสวนวชิรเบญจ ทัศคงในนาม “อุทยานการเรียนรู้จัดการ”

บทบาทใหม่ของสวนวชิรเบญจทัศ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งนันทนาการ เปิด ทำให้ผู้ใช้สวนสามารถเข้ามาใช้บริการได้ อุทยานการเรียนรู้จัดการ ครอบคลุมพื้นที่ สวนสาธารณะ 3 แห่ง นำเสนอ กิจกรรม 7 จุด ได้แก่

1) สวนปิกนิก จัดไว้เพื่อปิกนิก ณ ลานบาร์บีคิว ได้ร่มไม้ ริมน้ำ ท่ามกลาง ทุ่งดอกไม้ป่า มีเตาปิ้งไว้ให้บริการ เปิดให้บริการ 07.00 – 21.00 น. ทุกวัน

2) ลานกีฬา ที่ตั้งของศูนย์ฝึกกีฬาประชาชนนิเวศน์ ให้บริการสถานที่และอุปกรณ์ การกีฬาแก่สมาชิกทุกอย่าง

3) อุทายานผีเสื้อและแมลงกรุงเทพฯ ภายในจัดแสดงนิทรรศการห้องวีดีทัศน์ให้ความรู้ และกรงผีเสื้อแบบ Walk in ที่จัดภูมิทัศน์คงด้วยน้ำตก ธรรมชาติและมวลไม้ดอกผีเสื้อสวยงามนับพันตัวในสภาพเป็นอยู่จริง

4) สูญญันสนานการชุมชนสวนรถไฟ มีระยะว่ายน้ำสำหรับเด็กที่ตกลงแต่ด้วยน้ำพุล่อใจ สร้างความเพลิดเพลิน สามารถเดินเที่ยวน้ำชุดเครื่องเล่นสำหรับเด็กหลายวัย เรียกความสนใจจากเด็กได้ดี เปิดบริการเวลา 06.00 – 20.00 น. วันจันทร์ – วันเสาร์

5) ค่ายพักแรม เปิดโอกาสให้ครอบครัว เด็กและเยาวชนเข้าร่วมฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นกับสวนป่าใหญ่ในเมือง รวบรวมพันธุ์ไม้ในพื้นที่ 10 ไร่ เพื่อนำรักษาต้นไม้ขนาดใหญ่อาบุนร้อยปี ที่ถูกกรุกรานจากการพัฒนาเมืองใหม่มีชีวิตใหม่ใน “ป่าสาธิ” แห่งนี้ นำเสนอ กิจกรรมการศึกษาระบบทั่วไป สำหรับเด็ก จำลองระบบนิเวศของป่าไว้ให้เรียนรู้

6) สวนพฤกษาศาสตร์ พื้นที่ 30 ไร่ ในสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ พันธุ์ไม้ท้องถิ่น ไม่หายากแปลกตา นำสันใจเพื่อให้ความรู้ เพื่อเด็กรุ่นใหม่ได้สัมผัสเรียนรู้จากของจริง

7) พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ด้านหน้าของ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ เป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ภายในและภายนอกจัดนิทรรศการและกิจกรรม ทั้งให้ความรู้ และความบันเทิงผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กมีส่วนร่วมได้ แบ่งเป็น 7 ภาค คือ

1) ภาคธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เด็กเรียนรู้สมดุลธรรมชาติในระบบนิเวศ

2) ภาควิทยาศาสตร์ ให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการทดลอง สังเกต และเข้าใจจึงกู้ภัยที่พื้นฐานของวิทยาศาสตร์

3) ภาคเทคโนโลยี ให้เด็กเรียนรู้การนำหลักวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในรูปแบบ โลหะที่สัมผัสได้ในชีวิตประจำวัน

4) ภาควัฒนธรรมและสังคม ให้แก่เด็กได้เรียนรู้ความต่างของเพื่อนมนุษย์ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5) ภาคร่างกายของเรา ให้เด็กเรียนรู้การกำเนิดชีวิตและระบบร่างกายมนุษย์

6) ภาคสันทนาการและการออกกำลังกาย เพื่อความทึ่นเต้น สนุกสนาน เสริมสร้างความแข็งแรงและความมั่นใจในตนเอง

7) ภาคกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก นุ่มฝึกฝน กระตุ้นพัฒนาด้านร่างกาย

อารมณ์ สังคม

ภายในสวน ประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ มะค่าแท้ หูกระจะ ประดู่แดง ศรีตรัง คอร์เดีย จัน สาละลังกา ลำดาวน์ ลำดาวน์ สารภีแคน มะเกลือ มะขวิด ตะเคียนทอง พยอม พญา ดันตีนเป็ด เหลืองอินเดีย เหลืองปรีดีบาร์ บีปีทอง แก้วเจ้าจอม แย้มปีนัง เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่มีหลายชนิดส่วนใหญ่เป็นนกได้แก่ นกกระจอง นกพิราบ นกอี๊ยง ป্রอทหัวโขน กระเด็นน้อยธรรมชาติ กระดางหัวขาว นกพิราบ นกกาลงเหนบ้าน นกขอดหัญญาสี-เทา นกจับแมลง นกกระจากชวา นกแซะแซวหางบ่วงใหญ่ นกอี๊ยงหงอน เป็นต้น และสัตว์เลี้ยงคลานได้แก่ เต่า ตัวเงินตัวทอง ตะกวัด เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากการศึกษาจริงทั้ค

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนกำแพงเพชร 3 แขวงคันนาขาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

ขนาดพื้นที่ : 375 ไร่

เวลาทำการ : 05.00 – 21.00 น. ทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รถประจำทาง : ผ่านบริเวณใกล้เคียง (สวนจตุจักรค้านถนนพหลโยธิน)

สาย 3, 8, 26, 27, 28, 39, 44, 63, 90, 96, 104, 112, 134, 138,

ปอ.2, 3, 9, 10, 12, 13

2.21 สวนลุมพินี

สวนลุมพินีเป็นสวนสาธารณะแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร เป็นสวนเพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาและใช้พักผ่อน ออกกำลังกาย และความบันเทิงในด้านต่างๆ

ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

- 1) พระบรมรูปรัชการที่ 6 เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมหานภูมิ เกล้าเจ้าอยู่หัวองค์ผู้ให้กำเนิดสวนลุมพินี
- 2) กิจกรรมอนุกในเมือง เพราะเป็นแหล่งอาหารในธรรมชาติและอุดมด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ สวนแห่งนี้จึงกลายเป็นบ้านของนกหลายสายพันธุ์ที่หากันมาอาศัยอยู่มากกว่า 30 ชนิด เป็นที่นาของ การจัดการอบรมหลักสูตรอนุกในเมืองใหญ่ สวนลุมพินี ทุกปี
- 3) ลานตะวันยิ้ม เป็นลานเพื่อกิจกรรมนันทนาการ เพื่อคนพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้คนด้อยโอกาส ควบคู่กัน
- 4) โถนสรพลเมืองอาวุโสแห่งเมืองกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่อาคารลุมพินีสถาน เป็นที่พับประสังสรรค์ผู้คน ออกกำลังกาย ฝึกอาชีพ ของผู้สูงอายุ ภายในอาคาร ยังมีกิจกรรมลีลาศ และสอนลีลาศในวันสาร์-อาทิตย์
- 5) ศูนย์สร้างโอกาสเด็กสวนลุมพินี ให้บริการแนะแนวสำหรับเด็ก ช่วยเหลือ สอนหนังสือ แก่เด็กเรื่อง
- 6) ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ให้บริการฝึกอาชีพสาขาต่างๆ แก่ประชาชนทั่วไป เช่น คอมพิวเตอร์ ตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมสวย ทำอาหาร
- 7) ห้องสมุดประชาชนสวนลุมพินี บริการแหล่งค้นคว้าความรู้หนังสือและวีดิทัศน์ หนังสือ
- 8) ศูนย์เยาวชนลุมพินี นำเสนอ กิจกรรมกีฬา และฝึกสอนแก่เด็กและเยาวชน จัดสถานที่และอุปกรณ์กีฬาไว้ให้บริการสมาชิก เช่น ฟุตบอล ว่ายน้ำ บาสเก็ตบอล ฝึกสอนลีลาศ
- 9) ธรรมะในสวน กิจกรรมทางพุทธศาสนา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยมี การทำบุญตักบาตร และแสดงธรรมมะ โดยพระสงฆ์ทุกวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือน
- 10) ดนตรีในสวน กิจกรรมแห่งความเพลิดเพลินที่พบในสวนสาธารณะ มีการแสดงดนตรีไทยและดนตรีสากล ณ สวนปาล์ม

ภายในสวนประกอบด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ สารภีแண สารภีทะเล มะพลับ มะขาวิด ตะเคียนทอง มะค่าแต้ม พยุง กฤษณา ต้นตีนเป็ด เหลืองอินเดีย เหลืองปริศยาหาร บีปทอง บัวสรรค์ ปีจัน หูกระง สุพรรณิการ์ พวงคราม เป็นต้น

สัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวนมีอยู่หลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นนก ได้แก่ นกกระจาก นกพิราบ เอียงคำ กึงโค้งคอคำ อีแพรด-ແບดคำ นกขมีน้อยธรรมชาต นกจันแมลง นกกระจาก ชวา นกเซ่งแซวทางบ่่วงใหญ่ นกกินเบี้ยว นกเอียงหงอน เป็นต้น และปลาพันธุ์ต่าง ๆ ได้แก่ ปลาสวยงาม เป็นต้น

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนลุมพินี

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ถนนพระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ขนาดพื้นที่ : 360 ไร่

เวลาทำการ : 04.30-21.00น. ทุกวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

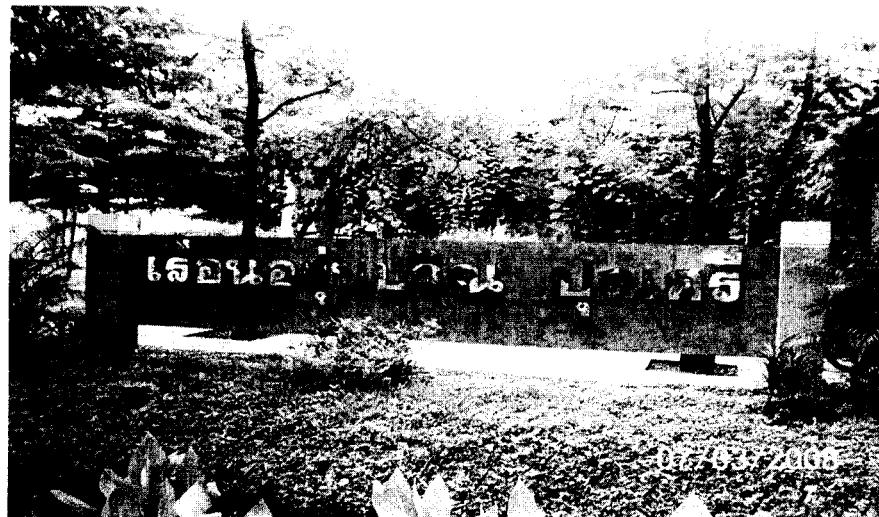
รถประจำทาง : ถนนพระราม 4 สาย 4 14 46 47 50 74 76 106 109 115 ปอ.7

ถนนวิทุย : สาย 13 17 62 76 106

ถนนราชดำเนิน : สาย 14 15 74 77 119 ปอ.4 ปอ.5

2.22 เรือนอุ่น ปวิณ ปุณศรี

เรือนอุ่น ปวิณ ปุณศรี ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชา พืชสวน ตั้งแต่กระบวนการขยายพันธุ์ การปลูก จนถึงการทำไวน์ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาเข้าชมได้

ภายในเรือนอุ่น ปวิณ ปุณศรี มีการจัดนิทรรศการ ในเรื่องของการขยายพันธุ์ อุ่น การผลิตอุ่น เพื่อทำไวน์ ตั้งแต่กระบวนการเตรียมดิน การขยายพันธุ์ การห่อผล การพักดูของด้านอุ่น แมลงควบคุมอุ่น สภาพที่เหมาะสม พันธุ์ การปลูกการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว โรคของอุ่น ปฏิทินการดูแลรักษา

อุ่น เป็นพืชที่ขยายพันธุ์ได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถขยายพันธุ์ได้หลายวิธี เช่น การปักชำ การตอน การเสียบยอด การเสริมราก จะมีให้คุณส่วนที่เป็นนิทรรศการ และของจริง ภายนอกเรือนอุ่น ปวิณ ปุณศรี เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้เข้าชมและศึกษา ทำความรู้ พร้อมทั้งการผลิตไวน์จากอุ่น เริ่มตั้งแต่วิธีการวางแผนมาตรฐาน เตรียมสูตรผสม กระบวนการผลิต วางแผนการค้า ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไข ทำอย่างเป็นระบบ

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากเรื่องอยู่นี่ ปวิณ พุณครี
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : เรือนอยู่นี่ ปวิณ พุณครี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เลขที่ 50
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 14 บ้านดอนงามวงศ์วาน บรรจบถนนพหลโยธิน
โทรศัพท์ : 02-579-0113, 02-942-8500 โทรสาร 02-942 8988
www.ku.ac.th

2.23 สวนกล้วยไม้ ระพี สาคริก

อาจารย์ระพี สาคริก ผู้บุกเบิกกล้วยไม้ให้ชาวโลกได้รู้จักเพาะพันธุ์เผยแพร่ทั่วโลก สวนตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแหล่งการเรียนรู้วิชาพืชสวน ตั้งแต่กระบวนการ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไม้พันธุ์ต่างๆ ที่ให้นักเรียน นักศึกษาเข้า ชมศึกษาหาความรู้ได้ ภายในสวนบริเวณเรือนเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะมีการจัดนิทรรศการ กระบวนการในด้าน การขยายพันธุ์กล้วยไม้ อย่างเช่น

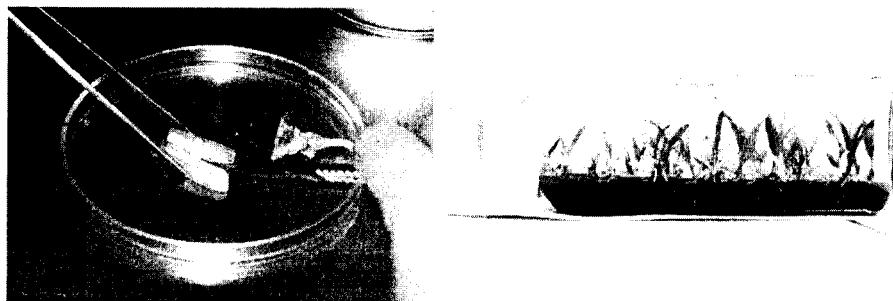
2.23.1 การขยายพันธุ์โดยไม่มีการผสมเกสร เป็นการขยายพันธุ์ที่ให้ได้ต้นใหม่ที่มีสายพันธุ์เดิมทุกประการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การตัดแยกกลิ่วไม้ประเภทตัดกอ

- การตัดแยกลำหลัง
- การตัดแยกลำหน้า
- การตัดชำ

2) การตัดแยกกลิ่วไม้ประเภทไม้แทรกกอ

- การตัดยอด
- การแยกหน่อหรือตะเกียง

2.23.2 การเผาเลี้ยงเนื้อเยื่อ

ภายในสวนบริเวณเรือนเพาะเลี้ยงเนื้อยื่อกลิ่วไม้ หรือที่เรียกว่า “การปั่นตา” เป็นการขยายพันธุ์กลิ่วไม้ ที่ทำให้ได้ต้นที่มีลักษณะพันธุ์เหมือนเดิมเป็นปริมาณมาก ในเวลาอันรวดเร็ว โดยการนำเนื้อเยื่อจากส่วนต่างๆ ของกลิ่วไม้ เช่น ตากอ ตาข้าง ปลายใบ อ่อน มาเลี้ยงด้วยอาหารสังเคราะห์ ในสภาพปลดปล่อยเชื้อ และมีการควบคุมสภาพแวดล้อม เช่น แสง อุณหภูมิ ให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโต ต้นที่ได้จากการขยายพันธุ์นี้อาจมีโอกาสสกัดาย พันธุ์ไปในทางที่ดีขึ้นหรือตรวจสอบแต่กับพบได้ยาก การเผาเลี้ยงเนื้อยื่อเนื้อ ที่จะมีเจ้าหน้าที่ นักศึกษา ฝึกงานในภาควิชาเกษตร คอยให้บริการ ตั้งแต่ขั้นตอนของการเผาเลี้ยง การลอกใบออก คัดเลือก หน่อ ฟอกผ่าเชื้อ ตัดแยกตัว เลี้ยงในอาหารเหลว เจริญเป็นໂປຣໂຄດ ย้ายลงอาหารแข็ง ย้าย ปลูก ลักษณะของໂປຣໂຄດและตำแหน่งการพัฒนาของหน่อ สูตรเลี้ยงเนื้อยื่อ มันฝรั่ง

**เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสวนกล้วยไม้ ระพี สาคริก
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต**

- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : สวนกล้วยไม้ ระพี สาคริก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เลขที่ 50 ถนน พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 บริเวณหลัก กิโลเมตรที่ 14 นุมถนนางงามศ์วาน บรรจบถนนพหลโยธิน

โทรศัพท์ : 02-579-0113 , 02-942-8500 โทรสาร 02-942 8988

www.ku.ac.th

2.24 ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียนวัดแสมดำ

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียนวัดแสมดำ ตั้งอยู่พื้นที่หมู่ 3 บริเวณ ด้านหลังโรงเรียนวัดแสมดำ เป็นแหล่งศึกษาระบบนิเวศวิทยา ซึ่งรวมพันธุ์ไม้ป่าชายเลน นานาชนิด

โดยมีจุดชมผุ้งลิงแสม รวม 3 จุด คือบริเวณชอยเทียนทะเล 20 บริเวณคลองสนามชัย (ชุมชนบาง กระดีหมู่ 8) และบริเวณริมคลองสนามชัย (ชุมชนแสมดำ)

กิจกรรมเด่นของโรงเรียนคือ การสอนโครงงานวิทยาศาสตร์ และทางโรงเรียน ได้จัดทำศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน เป็นสถานที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณา การซึ่งมีโรงเรียนต่าง ๆ นำนักเรียนขอเข้าศึกษาและสถานีโทรทัศน์หลายรายการ ได้ขอจัดทำ รายการเผยแพร่ นำนักเรียนมาเข้าค่ายศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน เป็นต้น

ป่าชายเลนพื้นสูดท้ายบ้านแสมดำ ถนนพระราม 2 กำลังได้รับการอนุรักษ์จาก มือของเด็กๆ “โรงเรียนวัดแสมดำ” เพราะพวกเขารู้ดีว่า พื้นบ้านแห่งนี้เป็นมากกว่าแหล่งพึ่งของ

สัตว์นานาชนิดและช่วยสร้างความสมดุลให้ระบบนิเวศ แต่คือห้องเรียนธรรมชาติให้พากษาได้คืนหาและเข้าใจความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติจากสวนรกร้างจำนวน 4 ไร่ 2 งาน เด็กเข้าไปสัมผัสป่าชายเลน ซึ่งเป็นบ้านและแหล่งอาหารให้ตัวอ่อนของสัตว์ทั่วไป ได้เรียนรู้แบบบูรณาการอย่างไม่น่าเบื่อ จนได้รับการแนะนำว่า สุนีย์ธรรมชาติศึกษา

Point of Learning จุดประสงค์ของการเรียนรู้ในป่าชายเลน เนื่องจากป่าชายเลนแห่งนี้เป็นป่าชายเลนผืนสุดท้ายในกทม. เด็ก ๆ ที่นี่จึงอนุรักษ์ด้วยความเข้าใจ หวานහන ดังนั้น วิธีหนึ่งคือการให้เด็ก ๆ เข้ามาเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกละช่วยกันแก้ปัญหาให้ป่าชายเลนอยู่รอดในสังคม เมื่อเด็ก ๆ ให้ความสำคัญ ผู้ปกครองก็เห็นด้วย นำความรู้และความเชื่อที่ต้องอนุรักษ์เข้าไปสู่ชุมชน จนทุกฝ่ายร่วมกันอนุรักษ์ป่าชายเลนผืนนี้

ไม่เพียงการอนุรักษ์เท่านั้น ป่าชายเลนคือ ขุมทรัพย์แห่งการเรียนรู้ของเด็กๆ เช่น วิทยาศาสตร์ได้ออกแบบการเรียนรู้ให้เป็น Walk rally ให้เด็กแก้ปัญหา ร่วมมือกันเป็นทีม สำรวจ ทดลอง ประดิษฐ์อย่างหลากหลาย Education by Environment การกำหนดการเรียนรู้ของป่าชายเลน แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1) การเรียนรู้ในหลักสูตร เช่น การสอนภาษาอังกฤษ หรือทักษะการคำนวณที่เข้ากับหลักสูตรที่เด็ก ๆ ต้องเรียน

2) การเรียนหลักสูตร เช่น การเรียนในชุมชนมีกิจกรรมให้เด็ก ๆ คิดสร้างสรรค์ กันเองว่าจะพื้นฟูป่าชายเลน ได้อย่างไร โดยมีเด็กๆ รุ่นพี่เป็นวิทยากร และคุณครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ เพราะมองว่าการพูดจาภาษาเด็กด้วยกัน ทำให้เด็กมีภาษาสื่อสารที่ใกล้เคียงกัน

7 ฐาน : ห้องเรียนป่าชายเลน

การเรียนรู้ด้วยเรื่องราวของหลักสูตรพื้นฐานในชุมชนป่าชายเลน

ฐานที่ 1 สวัสดิ์ป่าชายเลน

ป่าชายเลนมีพืชกว่า 16 ชนิด เด็กๆ เรียนรู้ความแตกต่างของใบไม้ ขอบน้ำที่ไม่เค็มไม่เข็ค เช่น โภกกา เตาคัน หวายลิง ได้ศึกษาวิธีทำยาเหงือกปลาหมอยแก้วเมลงสัตว์กัดต่อย

ฐานที่ 2 ษารรมชาติ

เริ่มจากเด็กใช้ใบเตาคันจุ่มน้ำ ผิงไฟให้ร้อน จุ่มน้ำอีกที่รักษาสิ่ว ฝี ได้ดี ทีเดียว

ฐานที่ 3 ช่วยปูแสมอยู่ป่า

ปูแสมเป็นพระเอกของป่าชายเลนที่ช่วยบดเคี้ยวใบไม้ที่เน่าเสีย และกินซากสัตว์ซึ่งมีส่วนสร้างความสมดุลให้ระบบนิเวศ เด็กๆ จึงคิดช่วยกันออกแบบเครื่องช่วยชีวิตคล้ายๆ ลอบดักเพื่อนำปูผูกเชือกสีฟ้า ให้ชาวบ้านทราบร่วมกันว่า ห้ามจับ เพราะเอาไว้ขยายพันธุ์ เด็กๆ สังเกตได้ “จะรู้ว่าปูแสมอยู่ตรงไหน ดูจากลายเท้าเป็นทางตามผิวโคลนนี่เอง”

ฐานที่ 4 ชาอะไรทำไม่เค็ม

เด็กๆ ตั้งอกตั้งใจชิมกันใหญ่โดยเอาใบเหงือกปลาหมอยมาเคี้ยว ตกแต่ง ให้เป็นชาแก้ว หวัด เจ็บคอลดไป และอาการหลอดลมอักเสบ เด็กๆ พลางคิดว่าเพราะมันอยู่ในน้ำเค็ม แน่ๆ ชามันถึงออกมาเค็ม

ฐานที่ 5 ทำงานเรียนคณิต

ทำงานโดยใช้เป็นข้าวเหนียว นำตาลปีบ มะพร้าวสูตรห่อคั่ยใบจากที่ปืน บริเวณป่าชายเลน กลิ่นหอมกว่าใบมะพร้าวมาก ตอบท้ายด้วยการคำนวณค่าขนม ก๊วยชาวย 2 อัน 5 บาท เอ.....แล้ว 10 อันกี่บาทล่ะ

ฐานที่ 6 ส สรุปผลด้วยโครงงาน

นิทรรศการขนาดย่อมสรุปโครงการที่พี่ๆ ได้ทำมา เช่น โครงการคุณลักษณะ โดยให้อาหารเป็นจุดลงจอดไม่รบกวนชาวบ้านและยังอนรักษ์ลงด้วย

เรื่องเล่าจากคนในพื้นที่ : ที่เข้าใจกันว่า ลิงแสมชอบบุกรุกบ้านเรือนของคนแต่รู้ไหมว่าคนเองต่าง หากที่ล่วงล้ำอาณาเขตพวงลิง

ฐานที่ 7 ปักฝักโคงการกลางป่า

ครั้นจะรอให้ป่าโคงการออกขึ้นมาเอง อาจจะกินเวลาหลายวันเด็กๆ โรงเรียนวัดแสนคำมีความสามารถพอตัว ลองถูบเข้าไปปักฝักโคงการให้ห้องออกมานเป็นต้น สร้างป่าชายเลนได้ด้วยมือตนเอง

ที่สุดแล้วการอนุรักษ์ป่าชายเลน โดยเลิ่งเห็นผลของการศึกษาของเด็กๆ เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมยิ่ง การให้เด็กสร้างสิ่งศิลป์ ให้โลกใบนี้ที่เขาอยู่ถูกลายเป็นความภูมิใจอย่างยั่งยืน Did you know ???

ป่าชายเลนเป็นระบบที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ประกอบด้วยพืชพันธุ์หลากหลายนิดแตกต่างกันไป มักพบในบริเวณที่มีการผสมกันระหว่างน้ำจืดกับน้ำเค็ม ป่าชายเลนเป็นที่วางไข่ เป็นแหล่งอาหารของสัตว์น้ำเศรษฐกิจ และยังเป็นเกราะกำบังความรุนแรงของคลื่นลม ชายฝั่งคักสิ่งปฏิกูลและสารพิษไม่ให้ลงไปในทะเล

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียน

วัดแสเมดា

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

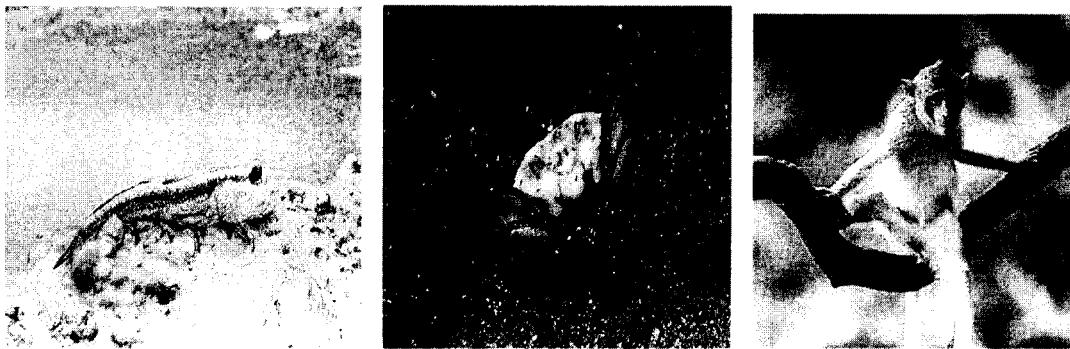
- น้ำและแหล่งน้ำ
- สมบัติท่าวไปของน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : โรงเรียนวัดแสเมดា ตั้งอยู่เลขที่ 40 หมู่ 3 แขวงแสเมด้า เขตบางขุนเทียน ถนนกำแพงเพชร 3 แขวงคันนายาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

2.25 ทะเลกรุงเทพ

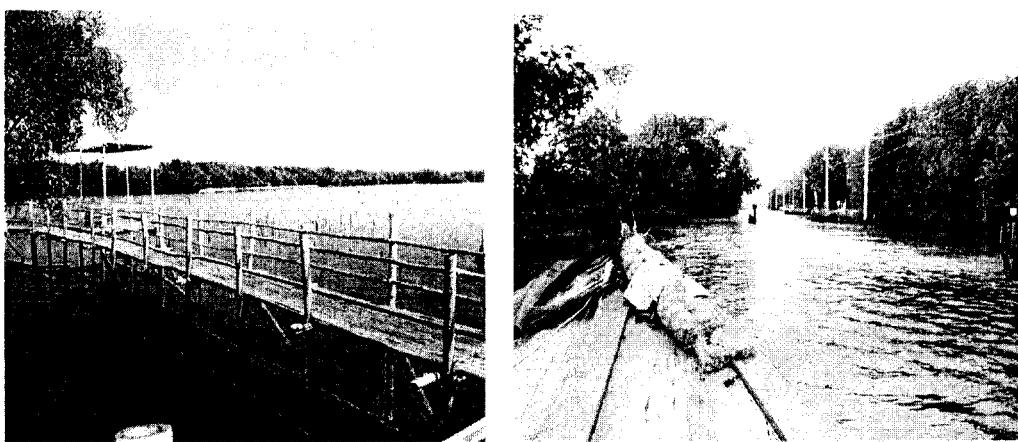
ทะเลกรุงเทพ แขวงแสมดำ เขตบางกุนเทียน กรุงเทพมหานคร เป็นป่าชายเลน บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีแหล่งการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับสาธารณะเรียนรู้ต่างๆ เช่น ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมงชายฝั่ง และชาวบ้านในในท้องถิ่นเดิม การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชายฝั่ง ศึกษาพันธุ์พืช สัตว์ป่าชายเลน

ชายทะเลบ้างขุนเทียน

เป็นพื้นที่ป่าชายเลนที่ขานรือกับทะเลอ่าวไทยมีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 และ 10 แขวงท่าข้าม ประกอบด้วยป่าแสมและป่าโกงกาลงตามชายฝั่งเป็นทิวทัศของนกต่างๆ เช่น นกนางนวล เหยี่ยว อีกา ชาวบ้านบริเวณนี้ประกอบอาชีพหลักคือ การทำประมงชายฝั่ง เลี้ยงปลา กุ้ง หอย นอกจากนี้ยังมีร้านขายอาหารทะเลสดๆ หลายร้าน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 0-2316-5406 การเดินทางใช้เส้นทางสายบางขุนเทียน – ชายทะเล แล้วเลี้ยวเข้า วัดประชาบารุง จากนั้นต่อเรือที่วัดประชาบารุง

ธรรมชาติ

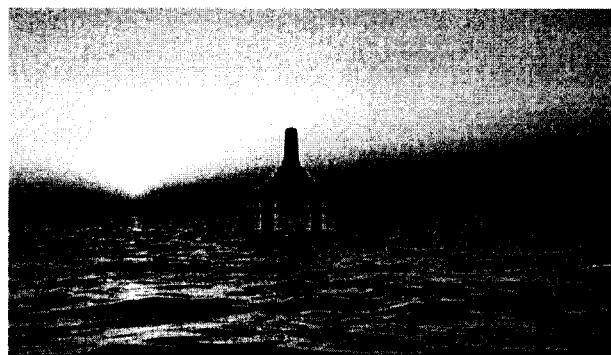

สะพานเดินทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

อยู่บริเวณจากคลองโล่งจนถึงชายฝั่งทะเลบางขุนเทียนเป็นสะพานทางเดินไม้ยาว 1.7 กม. มีศาลาพัก 5 แห่ง ส่องข้างทางสะพานทางเดินมีพั้นที่ไม้ป่าชายเลน เช่น แสน โภกกา เป็นต้น และยังมีสัตว์หายากนิดๆ เช่น ปูเปรี้ยว ปูแสน นกหาดใหญ่นิด ปลาติน เป็นต้น สิ่งที่น่าสนใจ

หลักเขตกรุงเทพมหานคร

หลักเขตกรุงเทพมหานครนั้นอยู่ในทะเล ประมาณ 800 เมตร ซึ่งจากที่ได้ฟังมา เขานอกกว่า น้ำทะเลที่กัดเซาะชายฝั่งกรุงเทพเข้ามานี้ จะเซาะเข้ามาระยะๆ จะทำให้หลักเขตของกรุงเทพมหานครของเราลังไปอยู่ในน้ำนั่นเอง

การลงเรือ ชมธรรมชาติริมสองฝั่งคลองย่านบางขุนเทียน

บริการล่องเรือเป็นสิ่งที่น่าสนใจไม่น้อย จะเห็นวิถีชีวิตของชาวประมงชายฝั่งซึ่งเป็นแห่งเดียวของกรุงเทพ ชาวบ้านจะคักปู เลี้ยงปลา นาเกล็อก หอย เช่นหอยแมลงภู่ หอยแครง หอยนางรม ขณะนี้ถนนชายทะเล-บางขุนเทียนช่วง 3 กิโลเมตรสุดท้ายปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว เนื่องด้วยพระมหากา魯นาธิคุณ สมเด็จพระเทพฯ เสด็จมาเยังโรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับท่าเรือของร้าน

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ในแต่ละสาระ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- สมบัติทั่วไปของน้ำ
- น้ำและแหล่งน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ สุคสัยถนนบางขุนเทียน – ชายทะเล

รถประจำทาง : ถนนพระราม 2 สาย 68, 76, 105, 140, 141, 142, 147, 169,

171, 529 และ 530 ต่อรถสองแถวสายบีกซีพระราม 2

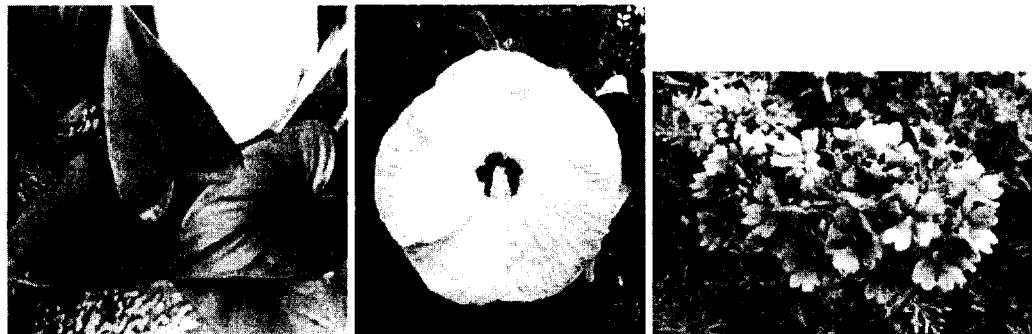
ถึงโรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์

2.26 ตลาดไม้ดอกไม้ประดับเทเวศร์ และวังปลา

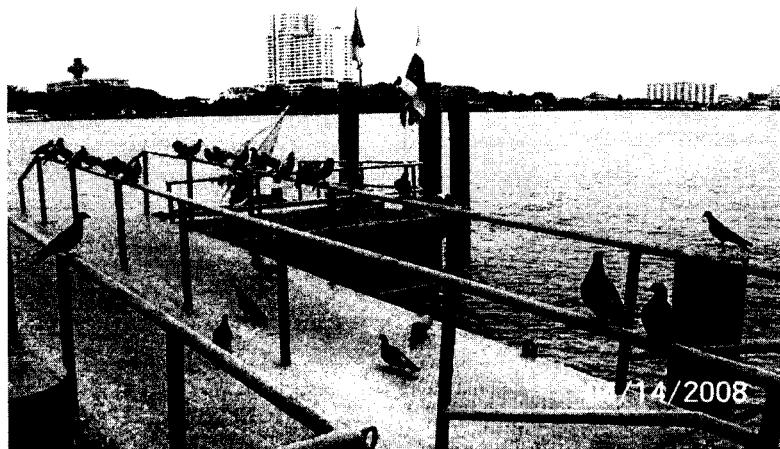
ตลาดไม้ดอกไม้ประดับในกรุงเทพฯ ที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย “ตลาดเทเวศร์” ซึ่งเก่าแก่เสียงในคราดใหญ่ๆ คงจะเลือนหายไปแล้วว่าบ้านเมืองแห่งนี้เคยมีตลาดเทเวศร์ตั้งอยู่ ตลาดเทเวศร์ตั้งอยู่ริมคลอง บนถนนสามเสนอยู่ระหว่าง แบงค์ชาดิบงขุนพรหม และ หอสมุดแห่งชาติ ที่นี่นอกจากจะมีตลาดสดคริมฟังคลองซึ่งมีของกินอร่อยมากมายแล้ว ยังมีแหล่งจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับอยู่ริมคลองพุดุกกรุงเกยม (หากมาจากการเดินทางลำพูจะอยู่ข้างมือก่อนข้ามสะพานเทเวศร์) มีร้านค้าไม้ดอกไม้ประดับอยู่ประมาณ 20 ร้านและถัดขึ้นไปตรงท่าเรือด่วนเจ้าพระยา จะเป็นวังปลาซึ่งมีปลาหลายชนิด ที่หากินอยู่ตามธรรมชาติ เช่นปลากุก ปลาสวาย ปลาตะเพียน ฯลฯ ให้ชมและเพลิดเพลินกับการให้อาหารปลารวมทั้งนกพิราบ จำนวนมากที่อยู่กินเศษอาหารปลา ที่ตกอยู่บริเวณท่าเรือ ตลาดไม้ดอกไม้ประดับเทเวศร์ แม้จะไม่ใช่แหล่งใหญ่ที่มีร้านค้าจำนวนมาก แต่ตลาดเทเวศร์นี้ก็มีร้านค้าจำหน่ายอุปกรณ์ในการปลูกเลี้ยงต้นไม้อย่างครบครัน ตั้งแต่ไม้เล็ก ไม้ใหญ่ สวนถาด กระถาง เครื่องปลูก เครื่องมือทำสวน ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำพุ น้ำตก ก็มีให้เลือกหาซื้อได้ตามต้องการ

ตลาดเทเวศร์เปิดขาย ไม่ว่าจะเป็นวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตลาดไม่ค่อยໄมีประดับแห่งนี้ก็ยังคงเปิดขาย โดยส่วนใหญ่แล้วร้านค้าจะปิดตั้งแต่ 7 โมงเช้าถึง 1 ทุ่ม แต่แนะนำว่าควรเดินวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ช่วงตั้งแต่ 7 โมงเช้า หรือจะเป็นช่วงเย็นๆ 4-5 โมง ไปเลือกแคร์มลุมตกมีเวลาเลือกซื้อได้ 1-2 ชั่วโมง ก่อนร้านปิด

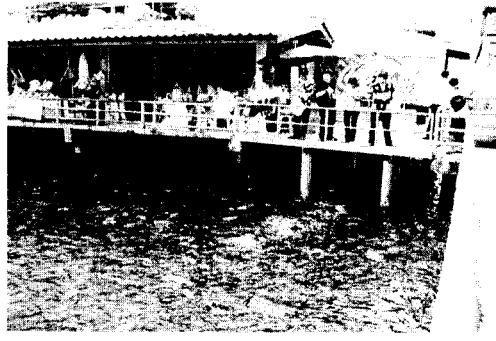

การเดินเที่ยวชนบทไม้พรมไม้มีตลาดเทเวศร์นี้จะง่าย เพราะไม่มีซอยไม่มีแยก เดินเลียบร้านค้าที่ตั้งเรียงริมคลองยาวตลอดแนวเลือกคูตัน ไม่ที่ถูกใจมีรถเมล์ผ่านหลายสาย การเดินทางมาตลาดเทเวศร์โดยรถเมล์จะมีรถเมล์ผ่านหลายสายแต่ถ้าขึ้นรถไปจะสามารถจอดได้บริเวณหน้าร้านค้าตัน ไม้มีตลาดแนวในช่วงเช้าๆ จะหาที่จอดรถง่ายกว่าวงล้ออื่น

ตลาดเทเวศร์เป็นตลาดที่อยู่ในใจกลางเมือง ไปมาสะดวก สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองด้วยแล้วบึงสะดวก เพราะมีเวลาว่างเพียง 1 – 2 ชั่วโมงก็สามารถหาซื้อเที่ยวชมศึกษาธรรมชาติของพร摊ไม่ต่างๆ ที่เราต้องการซื้อ มีหลากหลายพันธุ์จำนวนนากมาย พร้อมศึกษาแหล่งจราจร

ธรรมชาติ

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ในแต่ละสาระ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- น้ำและแหล่งน้ำ
- สมบัติท้าไปของน้ำ

ข้อมูลและการเดินทาง

ตลาดต้นไม้เทเวศร์ ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกเทเวศร์ ตีนสะพานเทเวศร์นฤมิตร ทางที่จะเดินไปยังท่าเรือเทเวศร์ ริมคลองพductกรุงเกยม ข้างสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์ เปิดขายทุกวัน เวลาประมาณ 07.00-19.00 น. มีรถเมล์สาย 110, 30, 32, 53, 64, 524 ฯลฯ ผ่าน และสามารถนั่งเรือด่วนเจ้าพระยามาลงที่ท่าเรือเทเวศร์ได้

3. แหล่งการเรียนรู้ประเภทแหล่งวิทยาการชุมชน

แหล่งการเรียนรู้ประเภทแหล่งวิทยาการชุมชน ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.)

3.1 กรมอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยา บางนา กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจลักษณะอากาศตามมาตรฐานการตรวจอากาศ ที่องค์กรอุตุนิยมวิทยาโลกกำหนด เพื่อการพยากรณ์อากาศ และแลกเปลี่ยนข่าวอากาศกับประเทศสมาชิก โดยแต่ละสถานีมีหน้าที่ปฏิบัติตลาดต่างกันไปตามที่ได้รับมอบหมายในแต่ละพื้นที่และจะต้องปฏิบัติงานตลอด 24 ชม. ได้แก่การตรวจอากาศ ผิวพื้นชั้นบน

การตรวจแผ่นดินไหว เรดาร์ การเกษตร และอุทกภัย

อำนาจหน้าที่

ตรวจ เฝ้าระวัง ติดตาม รายงานสภาพอากาศและปรากฏการณ์ธรรมชาติ พยากรณ์อากาศและเตือนภัยสิ่งที่เกิดจากธรรมชาติอย่างเป็นสากล ให้บริการด้านอุตุนิยมวิทยาแก่ กิจกรรมต่างๆ ในระบบเทคนิคที่ทันสมัยศึกษาวิจัย และพัฒนาด้านอุตุนิยมวิทยา ภูมิสารสนเทศ ภูมิฟิสิกส์ และเทคนิควิศวกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมมือและประสานงานด้านอุตุนิยมวิทยากับประชาชน องค์การและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งประสานงานกับองค์กรอุตุนิยมวิทยาโลก(WMO) ด้วย ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

**เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากการมอตูนิยมวิทยา
สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก**

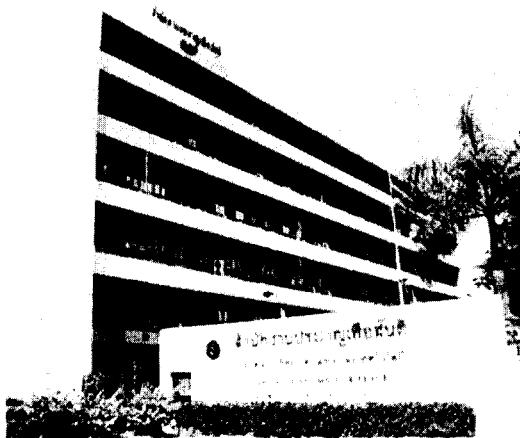
- การแบ่งชั้นบรรยากาศ
- อุณหภูมิของอากาศ ความชื้น และความกดอากาศ
- เมฆ หมอก ฝน ลูกเห็บ
- การวัดปริมาณน้ำฝน
- ลมและการเกิดลม
- การวัดทิศทางลมและความเร็วลม
- การพยากรณ์อากาศ

ข้อมูลและการเดินทาง

สถานที่ตั้ง : 4353 ถนนสุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร
เบอร์โทรศัพท์ : 0-2299-4566, 0-23994568-74, 0-2399-4578,
0-2399-4580, 0-2298-0225-8

3.2 สำนักงานปรมณเพื่อสันติ

สำนักงานปรมณเพื่อสันติ ไม่เพียงแต่เรื่องการกำกับดูแลความปลอดภัยการใช้พลังงานนิวเคลียร์เท่านั้น ในส่วนของการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน ที่ผ่านมา สำนักงานปรมณเพื่อสันติ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ไปสู่สาธารณะชน โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ ให้เกิดความเข้าใจในเทคโนโลยีดังกล่าว สำนักงานปรมณเพื่อสันติ (ปส.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลความปลอดภัยในการนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่การออกแบบอนุญาตให้มีการใช้ การควบคุมดูแลการใช้ของหน่วยงานต่างๆ จนกระทั่งที่เลิกใช้แล้วให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติพลังงานปرمณเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้และประชาชนทั่วไป นับตั้งแต่วันที่เริ่มก่อตั้ง ปส. ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามปณิธานที่ตั้งไว้เสมอมา โดยมีภารกิจหลักในปัจจุบันคือ บริหารจัดความปลอดภัย ในการใช้พลังงานปرمณในทางสันติโดยการกำกับ ดูแลการใช้พลังงานนิวเคลียร์ภายในประเทศให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และเกิดความปลอดภัยสูงสุดทั้งตัวผู้ใช้และประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ ปส. ทำหน้าที่ในการออกแบบอนุญาตการครอบครองวัสดุนิวเคลียร์และวัสดุอื่นๆ ให้กับผู้ใช้วัสดุนิวเคลียร์ รวมถึงมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับอนุญาตอยู่เสมอ นอกจากนั้นยังมีการจัดตั้งช่างงานเตือนภัยทางรังสีขึ้น โดยการติดตั้งชุดเครื่องวัดรังสีแกรมมาเพื่อตรวจวัดรังสีในอากาศ ในทุกภาคของประเทศไทยตัวอย่าง ผู้นักมั่นตั้ง วิทยาศาสตร์ ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม อื่นๆ ทั่วประเทศเป็นประจำเพื่อตรวจวัดปริมาณรังสีที่ปนเปื้อนในธรรมชาติ และยังเป็นการเฝ้าระวังเหตุฉุกเฉินทางรังสีที่อาจเกิดขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย อันจะนำไปสู่การพัฒนาด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป ด้วยกระบวนการดึงความสำคัญด้านความปลอดภัยของประชาชนอยู่เสมอ

ปส. จึงมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่ตั้งไว้อย่างเคร่งครัดเพื่อให้ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการพัฒนานิวเคลียร์อย่างสูงสุด และสามารถก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศได้ในอนาคต

งานบริการประชาชน

- งานกำกับดูแลการใช้พลังงานนิวเคลียร์และรังสี
- งานตรวจสอบสถานปฏิบัติการทางรังสี
- งานประเมินและตรวจสอบสถานปฏิบัติการทางนิวเคลียร์
- งานสอบเทียบและรับรองมาตรฐานเครื่องวัดรังสี
- งานรับรองค่าความแรงรังสีและปริมาณรังสี
- งานบริการวิเคราะห์ปริมาณกัมมันตภารังสีในตัวอย่างสิ่งแวดล้อม
- งานการรับรองและเข็นทะเบียนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี RSO
- การขอผ่อนผันการอนุญาตนำเข้า-ส่งออกเครื่องกำเนิดรังสีอิเล็กซ์
- งานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านนิวเคลียร์
- งานบริการห้องสมุดนิวเคลียร์
- งานสารบัญของส่วนราชการ
- งานพัสดุ (ซื้อ จัดซื้อ ประกวดราคา)
- งานประชาสัมพันธ์และข่าวสาร
- เว็บบอร์ดและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ

นิทรรศการ

- ความรู้ทั่วไปทางรังสี
- รังสี
- ปรมาณ หรือ อะตอน
- สารรังสี
- ความแรงรังสี
- ความสามารถในการทะลุทะลวงของรังสี
- ครึ่งชีวิต
- โคลอตต์ – 60
- ทำไม่reakลั่วรังสี
- การทำให้ได้รับรังสีน้อยที่สุด
- ประโยชน์ของรังสี
- โทษของรังสี

- การผ่าเชื้อในผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ด้วยรังสี
  - สารต้านอนุมูลอิสระ
- เนื้อหาทางวิชาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากสำนักงานป्रมาตรฐานเพื่อสันติ (ปส.)

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

- สารรอบตัว
- ธาตุและสารประกอบ
- การเปลี่ยนแปลงของสาร
- สารละลาย กรด เปส

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : สำนักงานป्रมาตรฐานเพื่อสันติ (ปส.)

เลขที่ 16 วิภาวดี – รังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

หมายเลขโทรศัพท์ 0-2579-5230, 0-2562-0123, 0-2596-7600

หมายเลขโทรศัพท์ 0-2561-3013

3.3 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.)

การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายสำคัญของหลายรัฐบาลที่ผ่านมา โดยเมื่อปี 2501 รัฐบาลให้ยกเลิกการเสพฟัน แต่ปัญหายาเสพติดก็มิได้หมดไป กลับปรากฏว่ามียาเสพติดชนิดใหม่ ที่รุนแรงกว่าฟัน คือเอนธีโนราดอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้ไทย (ก.ป.ส.) ขึ้นในปี 2504 ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหานี้โดยค่วน

การให้บริการของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ บริการด้านการป้องกันและบำบัดรักษา

- บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลิกยาเสพติด
  - ศูนย์นิทรรศการยาเสพติด
  - สถานที่พำนัช้านยาเสพติด

บริการด้านข้อมูลข่าวสาร

  - บริการข้อมูลข่าวสารทาง Internet
  - บริการห้องสมุด

บริการสื่อเผยแพร่

ขณะนี้สังคมไทยกำลังประสบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องสนับสนุนกันแก่ปัญหาให้ถูกล่วงไป การเริ่มต้นด้วยวิธีการป้องกันก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้นนับเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันภัยยาเสพติด หากต้องการสื่อเผยแพร่ เพื่อใช้สำหรับป้องกันยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นเอกสารเล่ม โปสเตอร์ แผ่นพับ ชุดนิทรรศการ วิดีทัศน์ เทปเสียง ฯลฯ ติดต่อขอรับสื่อได้ทุกวันในเวลาทำการ

กรุงเทพฯ : ณ สำนักงาน ป.ป.ส. เลขที่ 5 ถนนคินແคง แขวงสามเสนใน

ເບີຕພ່ານໄກ ກຣງເທິພາ 10400 ໂທຣ.0-2247-0901 – 19 ຕອ 2103

ภาคกลาง : ณ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคกลาง เลขที่ 213

อาคารที่ตั้งสองห้อง ช.วิภาวดี 25 ถ.วิภาวดี – รังสิต แขวงคลองบางเขน
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทร. 0-2588-5037-9

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดนนทบุรี

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดนนทบุรี ที่จะกล่าวถึงได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อธรรมชาติและแหล่งการเรียนรู้ประเภทแหล่งวิทยาการชุมชน

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อธรรมชาติ

1.1 ศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับนนทบุรี

แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อธรรมชาติ ได้แก่ ศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับนนทบุรี สวนทุเรียนนนท์ วนสวนกล้วยไม้ส่องออก สวนชวนชม สวนจาเรก ถนนสายไม้ดอกไม้ประดับ พิพัฒน์ฟาร์ม และฟาร์มเห็ดหมอยเกล็ด

ศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับนนทบุรี ตั้งอยู่ที่ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง ริมเส้นทางสายบางบัวทอง เลยสะพานพระนั่งเกล้าฯ ไปประมาณ 2 กิโลเมตร อยู่ด้านซ้ายมือ สามารถเข้าได้ สองทางคือจากถนนรัตนาริเบศร์หรือถนนราชพฤกษ์ก็ได้ เป็นสถานที่จำหน่ายไม้ประดับครบวงจร จากการรวมตัวของชาวสวนเมืองนนท์ มีร้านจำหน่ายพันธุ์ไม้ต่างๆ และอุปกรณ์ทำสวนต่างๆ มากมายเป็นระยะทางยาวกว่า 1 กิโลเมตร และยังเป็นแหล่งรวบรวมไม้ไทยโบราณ ไม้มงคล จำพวกว่านและไม้หายากต่างๆ

โครงการพัฒนาเมืองไม้ดอกไม้ประดับ นอกจากจะทำให้เกิดการพัฒนาอาชีพ เกษตรกรและพัฒนาสินค้าไม้ดอกไม้ประดับให้มีความหลากหลายน่าสนใจสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรและสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดให้เพิ่มขึ้นแล้ว ยังสนับสนุนให้จังหวัดนนทบุรีมีทัศนียภาพที่ร่มรื่นสวยงามเหมาะสมสำหรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวอาศัยและเป็นแหล่งพักผ่อนท่องเที่ยวเกษตรธรรมชาติที่คนในสังคมเมืองหลวงจะสามารถหาริโภคได้ง่าย ใกล้และสะดวกที่สุด

ศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับนนทบุรี

เมืองนนทบุรี

ตั้งอยู่ที่ตำบลบางรักน้อย อําเภอเมือง ริมเส้นทางสายบางบัวทองเลขสายพานพระนั่งเกล้าฯ ไปประมาณ 2 กิโลเมตร อยู่ค้านข้างมือ สามารถเข้าได้สองทางคือจากถนนรัตนาราชเบอร์ หรือถนนราชพฤกษ์ได้ เป็นสถานที่จำหน่ายไม้ประดับครบรวงจากการรวมตัวของชาวสวนเมืองนนท์ มีร้านจำหน่ายพันธุ์ไม้ต่างๆ และอุปกรณ์ทำสวนต่างๆ มากมายเป็นระยะทางกว่า 1 กิโลเมตรและยังเป็นแหล่งรวมไม้ไทยโบราณ ไม้มงคลจำพวกว่านและไม้หายากต่างๆ

เนื้อหาสาระทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับนนทบุรี

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

ข้อมูลและการเดินทาง

ตั้งอยู่ที่ตำบลบางรักน้อย อําเภอเมือง ริมเส้นทางสายบางบัวทองเลขสายพานพระนั่งเกล้าฯ ไปประมาณ 2 กิโลเมตร อยู่ค้านข้างมือ สามารถเข้าได้สองทางคือจากถนนรัตนาราชเบอร์ หรือถนนราชพฤกษ์ได้

ที่ตั้งสำนักงานชั่วคราวเลขที่ 33 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ 6 ตำบลปากเกร็ด จ. นนทบุรี โทร. 0-2583-7334, โทรสาร 0-2580-0846

1.2 สวนทุเรียนนนท์

สวนดังเดิมของนายແສງ ทัศนัยเวช และนางไสว ทัศนัยเวช

- ชมและศึกษาภูมิปัญญาการทำสวนผลไม้ของเกษตรกรที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษสมัยกรุงศรีอยุธยา

- ชมระบบการปลูกพืชแบบเกษตรที่มีต้นไม้หลากหลายชนิดอาศัยเกี้ยวคล้องกันอย่างเป็นระบบ
- ชมภูมิปัญญาการจัดระบบชลประทานในสวนผลไม้ ไม่ที่ทำให้ได้ผลไม้รสชาติเยี่ยม เช่น ทุเรียน และกระท้อนบางกร่าง

- ชนพันธุ์ไม้หายากซึ่งใกล้สูญพันธุ์ เช่นผักกูด ย่านลิเพา และไม้โบราณต่างๆ
- ชนความร่มรื่นของสวนผลไม้ วิถีชีวิตชาวสวนนั้นที่และวิถีชีวิตในคลอง ซึ่งแตกต่างจากสังคมเมืองหลวงทั้งที่อยู่ใกล้กันแค่นี้เอง

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ : สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

หรือสำนักงานเกษตร อำเภอเมืองนนทบุรี โทร. 0-2589-1872

อําเภอบางใหญ่

1.3 วนสวนกล้วยไม้ส่งออก

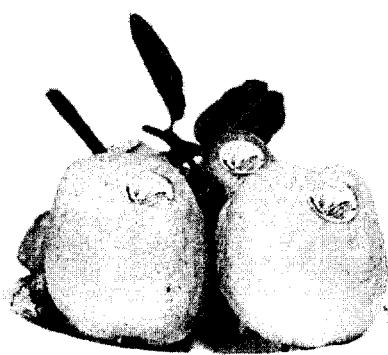
- เรียนรู้วิธีการปลูก การให้น้ำให้ปุ๋ย การติดต่อติดต่อจัดการด้วยตัวเอง ไม่ต้องซื้อจากสวน คุณพนม พึงสุขແง บนเนื้อที่กว่า 60 ไร่

1.4 สวนชวนชุม

- เรียนรู้การผสมพันธุ์ การขยายพันธุ์ชวนชุมจากสวน คุณปรีชา ธรรมนูชาوارัตน์ ประธานชมรมผู้ผลิตชวนชุมแห่งประเทศไทย บนเนื้อที่กว่า 200 ไร่ ซึ่งพัฒนาสายพันธุ์กว่า 50 ชนิด ถ่ายทอดความรู้ ให้เข้าประเทศปีละหลายล้านบาท

1.5 สวนจาริก

- เรียนรู้การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาเพื่อนำเสนอในการจัดการสวนผลไม้ปลอดสารพิษ
- ชมวิธีการผลิตผลไม้ปลอดสารพิษ

1.6 ถนนสายไม้คอกไม้ประดับ

- ชมวิธีการผลิตและเลือกซื้อไม้คอกไม้ประดับจากแหล่งผลิตของเกษตรกรชั้นนำ 2 แห่ง

สายบางกรวย – จ gonon ตลอดความยาว 17 กิโลเมตรในพื้นที่ 4 ตำบล ซึ่งมี
ไม้คอกไม้ประดับเกือบทุกชนิดจากผู้ผลิตที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ เช่น

- สวนภาณุรากาญจน์ไม้คัดและสวนดาด
- สวนพุทธสุทธิพันธ์
- อุ่นไม้ห้อมไทย
- สวนประเสริจแดง

- สวนเสน่ห์พญาค่าง
- สวนอัมพันไม้ใบ
- สวนอภินันท์ส้มประดับ
- สวนหน้าวัวมหาสมพงษ์

- ชุมแพลงไว่น่าสวนผสม และขิมผลไม้และมะพร้าวน้ำหอมสุดๆ เชื่นชื่นใจ
จากสวนนายยะออม น้อบขมึน
  - ข้อมูลเพิ่มเติมคิดต่อ : สำนักงานเกษตรจังหวัดคนทบูรี หรือ สำนักงานเกษตร
อำเภอบางกรวย โทร. 0-2447-5924

1.7 พิพัฒนาฟาร์ม

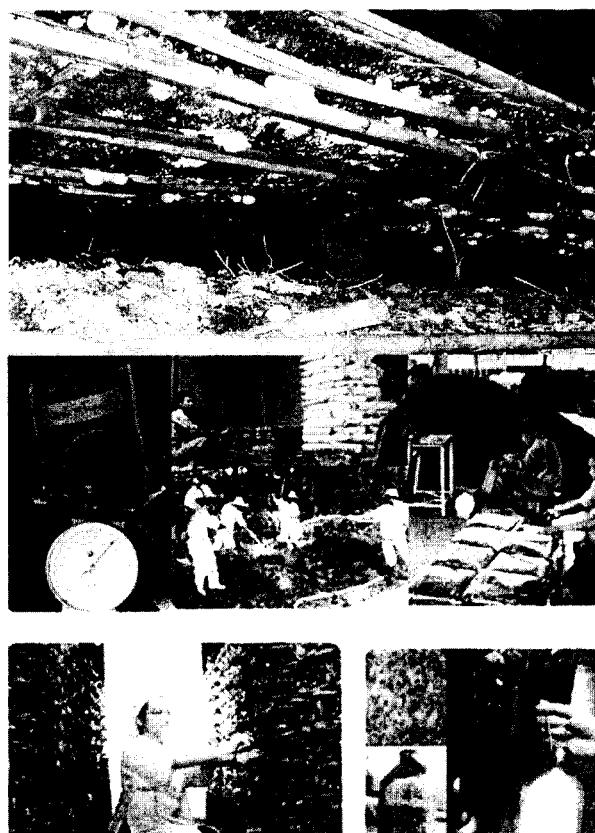
ถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี บนทางหลวงหมายเลข 340

- ชุมชนบ้านการผลิตผักปลอกสารพิษที่ได้มาตรฐานทั้งในรูปแบบผักไฮโคร-โปปรนิกส์ (ผักไฮดิน) และผักลงดินซึ่งมีการเลี้ยงปลาన้ำจืดปลอกสารพิษในบริเวณล่องน้ำสวนผัก
- เรียนรู้และฝึกปฏิบัติวิธีการผลิตผักปลอกสารพิษในรูปแบบค่างๆ เชิงธุรกิจ ตั้งแต่ การผลิตจนถึงบรรจุภัณฑ์จากเจ้าของฟาร์มโดยตรง ภายใต้ฟาร์มนี้ที่พักและห้องแล็บสำหรับการฝึกปฏิบัติการจริงทุกเรื่อง
- เดือกดูชื่อผลิตภัณฑ์อาหารปลอกสารพิษทั้ง ผัก ผลไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับและ ปลาแห้งแปรรูปรวมทั้งสินค้า OTOP ของจังหวัดนนทบุรี

1.8 ฟาร์มเห็ดหมอยาiale

โรงเรือนผลิตเชื้อเห็ดฟางที่ใหญ่ที่สุดของนนทบุรี

- ชุมและศึกษาขบวนการผลิตเชื้อเห็ดฟางทุกขั้นตอน ของนายสมจิตร์ จันทร์แทน (หมอยาiale)

- ชุมและเรียนรู้วิธีการแปรรูปนมสดที่บูดเน่าเสียให้เป็นปูยาน้ำซึ่งภาพระบบถัง หมักได้ดิน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของหมอยาiale โดยตรง ได้นำปูยาน้ำหมักเข้มข้นสามารถผสมน้ำได้มากกว่าปกติถึง 2 เท่าตัว

2. แหล่งการเรียนรู้ประเพณีแหล่งวิทยาการชุมชน

แหล่งการเรียนรู้ประเพณีแหล่งวิทยาการชุมชน ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 โดยการรวมหน่วยงานด้านการผลิตและส่งพลังงานไฟฟ้า 3 แห่ง ได้แก่ การไฟฟ้ายังไน์ และการไฟฟ้าตะวันออกเฉียงเหนือ เข้าเป็นหน่วยงานเดียวกัน มีฐานะเป็นนิติบุคคลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2512 เรียกชื่อย่อว่า “กฟผ.”

พระราชบัญญัตินี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง โดยครั้งล่าสุดได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 มีสาระสำคัญโดยสรุปคือ ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สามารถดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าหรือรวมทุนกับบุคคลอื่นเพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว และให้มีอำนาจใช้อำนวยศรัทธาและครอบครองอสังหาริมทรัพย์เพื่อสำรวจหาแหล่งพลังงาน ตลอดจนสถานที่สำหรับใช้ในการผลิตหรือพัฒนาพลังงานไฟฟ้า โดยอาศัยค่าตอบแทนที่เป็นธรรม และให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขที่เกี่ยวกับคุณภาพไฟฟ้า เทคนิคทางวิศวกรรม และความปลอดภัยของระบบไฟฟ้า ในกรณีที่เอกชนประสงค์จะเขื่อมโยงระบบไฟฟ้าของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กฟผ. สิทธิเพิ่มวงเงินในการกู้ยืมและในการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ คณะกรรมการมีอำนาจจำหน่ายทรัพย์สินออกจากบัญชีได้ทุกกรณีโดยไม่จำกัดวงเงิน โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ส่วนสาระสำคัญทั้งคงเดิมคือ คณะกรรมการต้องเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการกับกรรมการ(ซึ่งต้องไม่มีตำแหน่งทางการเมือง) และคณะกรรมการเหล่านี้เป็นผู้แต่งตั้งผู้ว่าการ กฟผ. จึงเป็นรัฐวิสาหกิจที่ดี เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2537 การนี้จะส่งผลให้ กฟผ. มีความคล่องตัวในการบริหารงานได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แนวโน้มของรัฐบาล ที่ต้องการลดบทบาทการควบคุมรัฐวิสาหกิจลงให้น้อยที่สุดและ สนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจมีความสามารถที่จะแข่งขันกับธุรกิจภาคเอกชนได้

การดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้า

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้รวบรวมข้อมูลค้านพลังงานแสงอาทิตย์ ทั้งในและต่างประเทศ และทดลองนำเซลล์แสงอาทิตย์มาติดตั้ง ทดสอบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 ในระยะแรกได้จัดหาเซลล์แสงอาทิตย์จากบริษัทผู้ผลิตในต่างประเทศเข้ามาทดลองใช้งานตามหน่วยงานต่างๆ ของ กฟผ. มีการใช้ในลักษณะต่างๆ กัน เช่น ใช้กับวิทยุสื่อสาร สัญญาณไฟกระพริบ เครื่องมือบันทึกข้อมูล เครื่องวัดแผ่นดินไหว ไฟแสดงสว่างสำหรับที่พักเจ้าหน้าที่สำรวจ เป็นต้น ต่อมาได้พัฒนาการใช้งานในลักษณะของการสาธิตเพื่อผลิตไฟฟ้าขนาดใหญ่ขึ้น โดยใช้เซลล์แสงอาทิตย์ผลิต เสื่อนโยงเข้ากับระบบจำหน่ายของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟผ.) ต่อนาทีได้จัดทำโครงการสาธิตต่างๆ ขึ้นซึ่งมีทั้งที่ กฟผ. ดำเนินการเอง และมีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม พลังงานลมเป็นพลังงานธรรมชาติที่สะอาดและบริสุทธิ์ ใช้แล้วไม่มีวันหมดสิ้น ไปจากโลกจึงทำให้พลังงานลมได้รับความสนใจในการศึกษาและพัฒนาให้เกิดประโยชน์กันอย่างกว้างขวาง ในขณะเดียวกัน กังหันลม ก็เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่สามารถนำพลังงานมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้เฉพาะในการผลิตกระแสไฟฟ้าและการสูบน้ำ

โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนภูมิพล มีหลักการผลิตกระแสไฟฟ้าคือ จะใช้แรงดันน้ำที่กักเก็บ (Reservoir) มาดันให้กังหันน้ำ (Turbine) หมุนโดยกังหันน้ำซึ่งเป็นตัวต้นกำลังต่อเชื่อมกับส่วนที่หมุน (Rotor) ของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Generator) ด้วยแกน shaft ในแนวตั้ง ทำให้ Rotor หมุนตามด้วยความเร็วรอบที่เท่ากันกับ Turbine 150 รอบต่อนาที เมื่อป้อนไฟฟ้ากระแสตรง (Excite) เพื่อกระตุ้นให้ชุด rotor (Rotor winding) จะเกิดสนามแม่เหล็กไฟฟ้าขึ้นที่ Rotor winding เมื่อสนามแม่เหล็กหมุนตัดกับชุด rotor ที่อยู่กับที่ (Stator winding) แรงดันไฟฟ้าจะถูกสร้างขึ้นที่ Stator winding ที่ระดับ 13,800 โวลต์ และเปลี่ยนแรงดันไฟฟ้าให้สูงขึ้นไปที่ระดับ 230,000 โวลต์ ด้วยหน้อแปลงแรงดันไฟฟ้าก่อนที่จะส่งไฟฟ้าที่ผลิตได้เข้าระบบไฟฟ้าของประเทศไทย

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

สาระที่ ๕ พลังงาน

- พลังงานไฟฟ้า
- การผลิตกระแสไฟฟ้าจากน้ำ ลม และแสงอาทิตย์

ข้อมูลและการเดินทาง

ฝ่ายบริการ ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

เลขที่ 53 หมู่ 2 ถนนสันติทวงศ์ บางกรวย นนทบุรี 11130

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ที่จะกล่าวถึง “ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ประเภทพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์การเกษตรแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คลองหลวงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติธรรมวิทยาเคลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี”

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทพิพิธภัณฑ์

1.1 ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต เป็นอาคาร 3 ชั้น บนเนื้อที่ 62 ไร่ ณ ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ภายในอาคารมีพื้นที่ใช้สอย 35,000 ตารางเมตร แบ่งพื้นที่ออกเป็น ห้องนิทรรศการ ห้องห้องฟ้าจำลอง ห้องประชุมสัมมนาขนาด 330 ที่นั่ง ห้องปฏิบัติการ ห้องแล็บ และห้องสำนักงาน

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต เป็นแหล่งวิทยาการเพื่อการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ธรรมชาติวิทยาสิ่งแวดล้อม และด้านคุณภาพชีวภาพ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วไป ได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ โดยจัดบริการในรูปของนิทรรศการ การจัดกิจกรรม การเรียน การสอน ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีคุณภาพชีวภาพ

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแบ่งพื้นที่ใช้ในการเรียนรู้ดังนี้

นิทรรศการในอาคาร

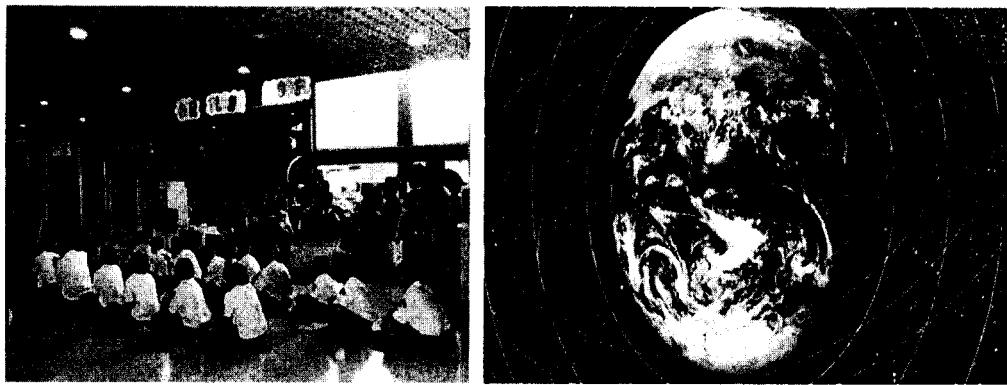
- นิทรรศการประทีปแห่งแพร่พั่นดิน
- นิทรรศการค่าราศาสตร์และอวากาศ
- นิทรรศการวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
- นิทรรศการเมืองเด็ก
- นิทรรศการเปิดโลกสิ่งแวดล้อม
- นิทรรศการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว
- นิทรรศการโกลเด้นปี
- นิทรรศการโกลดาวเคราะห์แห่งชีวิต
- นิทรรศการกีฬากับวิทยาศาสตร์

นิทรรศการนอกอาคาร

- สวนวิทยาศาสตร์
- สวนสมุนไพร
- สวนธารณีวิทยา
- สวนเกษตรธรรมชาติ
- ไม้ในวรรณคดี
- นาพิกาเดด

กิจกรรม

- ค่ายวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
- ค่ายนักค่าราศาสตร์น้อย
- อบรมการทำอลูมิโนอะกราฟอนด้วยกระดาษ
- อบรมการคงไสสัตว์
- อบรมการทำผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร
- สนุกกับเคมี
- โลกของจุลินทรีย์
- การแสดงทางวิทยาศาสตร์

ห้องฟ้าจำลอง

ภายในศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต มีห้องฟ้าจำลองแห่งใหม่ ด้วยงบประมาณ 183 ล้านบาทห้องฉายดาวเป็นแบบโคมเอียงๆที่นั่งได้ 160 ที่นั่ง พร้อมทั้งสามารถฉายภาพบนตัวแบบ IMAX ได้ โดยเปิดให้บริการแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545

หลอดดาว

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต สนับสนุนการศึกษาด้านดาราศาสตร์ โดยจัดสร้างหลอดดาวแบบโคม ติดตั้งกล้องขนาด 16 นิ้ว รุ่น LX200 พร้อม CCD nokjaganี้ยังมีกล้องภาคสนามอีกเช่น กล้องนิวโทเนียน 16 นิ้วและกล้องหักเหแสงขนาด 4 นิ้วอีก 3 ตัว เพื่อกิจกรรมดาราศาสตร์แก่นักคลั่งทั่วไป

เนื้อหาสาระทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต
สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- เชลด์และส่วนประกอบของเซลล์
- การแบ่งเซลล์
- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์
- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

- ธาตุและสารประกอบ
- สารละลายน้ำ กรด ベース
- สารเคมีในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 4 แรงและการเคลื่อนที่

- แรง
- แรงเสียดทาน
- โน้ม-menต์ของแรง
- แรงดันน้ำ
- แรงรอบตัว

สาระที่ 5 พลังงาน

- การถ่ายโอนพลังงานความร้อน
- ปรากฏการณ์ของแสง
- พลังงานไฟฟ้าและตัวนำไฟฟ้า
- ไฟฟ้าเคมี
- เชลล์สูริยะ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- กระบวนการในการพยากรณ์อากาศ
- การเกิดพายุหมุน
- กำเนิด ภัยจักร และชนิดของหิน
- แผนที่ทางชลวิทยาในกรุงเทพมหานคร
- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
- สึนามิ
- การเปลี่ยนแปลงของโลก

สาระที่ 7 ค่ารากสามตัวและอวากาศ

- ระบบสูริยะ
- กลุ่มดาวจักราชี
- ทักษะการคูคาว
- การใช้และการสร้างแผนที่ดาว

ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต เลขที่ 5 หมู่ 2 ถนนรังสิต – นครนายก ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110 โทร 02-5775455-59 ติดกับ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
รถโดยประจำทาง : 538 188

1.2 องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติตั้งอยู่ที่ ถนนรังสิต นครนายก ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จัดแหล่งการเรียนรู้ไว้เป็นชุดๆ จำนวน 5 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 ชุดวิทยาศาสตร์มหัศจรรย์ (Magic Science)

เป็นการแสดงที่นำหลักการทำงานวิทยาศาสตร์พื้นฐานมาจัดแสดง ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่หลากหลายทั้งด้านเคมี ชีววิทยาและฟิสิกส์ เช่น การวัดสัดส่วนร่างกาย การเกิดเดียงแสลง การพิสูจน์ทฤษฎีของการเคลื่อนที่ โดยมีแรงต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง และพลังงานจากของประจุไฟฟ้าเรียนรู้เรื่องของการเกิดไฟฟ้าสถิตที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ในชีวิตประจำวันและพบกับเครื่องผลิตประจุไฟฟ้านานาด้วยที่สามารถผลิตประจุไฟฟ้าได้จำนวนมหาศาล

กลุ่มเป้าหมาย : การแสดงชุดนี้เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นป. 4 ขึ้นไป

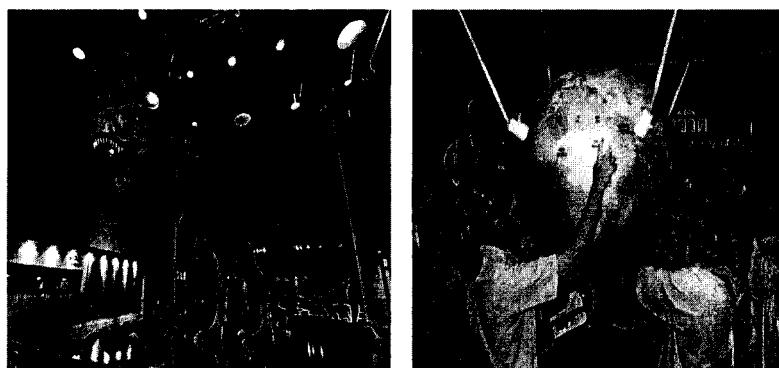
ภาษาที่ใช้จัดแสดง : ภาษาไทย

ชุดที่ 2 ชุดไข่ไม่มหัศจรรย์ (Amazing Egg Show)

ไข่เป็นอาหารที่สำคัญของมนุษย์ มนุษย์ได้นำไข่มาประกอบเป็นอาหารเมื่อ 3,200 ปีก่อนคริสตกาล ไข่ธรรมชาติ ฟองหนึ่งแต่เมื่อมีความมหัศจรรย์หลากหลาย ทั้งการทอดไข่โดยไม่ใช้ความร้อน แต่ใช้สารชนิดหนึ่งที่มีอุณหภูมิเย็นมากกว่าติดลบกว่าร้อยองศา ลองพิสูจน์ดูว่าไข่ใบนี้จะทานได้หรือไม่, ศึกษาวิธีการแยกไข่ต้มและไข่ดิบ, ไข่ลอย – ไข่จม, เรียนรู้ส่วนประกอบของเปลือกไข่ พนกันไข่อันน่าทึ่งที่ไม่มีเปลือก และความสัมพันธ์ระหว่างไข่ใบโตๆ กับไข่ใบเล็ก กลุ่มเป้าหมาย : การแสดงชุดนี้เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้น ป.1 – ม.3 ภาษาที่ใช้จัดแสดง : ภาษาไทย / ภาษาอังกฤษ

ชุดที่ 3 ชุดบัมโพว์ (Bump Show)

การแสดงชุดบัมโพว์หรือการชนโพว์แสดงถึงวิทยาศาสตร์ของการถ่ายทอดพลังงาน และการเปลี่ยนรูปพลังงาน โดยมีการเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวกับการชน เช่น รถชน คนวิ่งชนกัน ลูกบอลกระแทกพื้น พลังงานเกี่ยวข้องกับการชนได้อย่างไรพบกับการถ่ายทอดพลังงาน ในรูปแบบต่างๆ และในการทดลอง จะมีอะไรชนกับอะไรบ้าง พบความตื่นเต้นในการทดลองชุดนี้

ชุดที่ 4 ชุดสนุกกับเสียงและดนตรี (Sound and Music show)

การแสดงชุดสนุกกับเสียงดนตรี แสดงถึงความมหัศจรรย์ของเสียง เสียงเกิดขึ้นได้อย่างไร เรื่องของคลื่นเสียงที่มีความแตกต่างกัน เรียนรู้กลไกการได้ยินของหู เมื่อเสียงเดินทางผ่านอากาศจะทำให้มนุษย์สามารถได้ยินเสียงเสียงต่างๆ ได้ รวมถึงเสียงดนตรีที่ก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกัน ขึ้นกับท่วงท่าของคนที่ฟัง ทำให้คนฟังรู้สึกดี ไม่รู้สึกซึ้ง หรือรู้สึกไม่愉畅 ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ขึ้นกับท่วงท่าของคนที่ฟัง เช่น การฟังเพลงไทย ฟังเพลงต่างประเทศ ฟังเสียงดนตรีสด ฟังเสียงดนตรีที่บันทึกไว้ ฯลฯ

กลุ่มเป้าหมาย : การแสดงชุดนี้เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.4 ขึ้นไป

ภาษาที่ใช้จัดแสดง : ภาษาไทย

กลุ่มเป้าหมาย : การแสดงชุดนี้เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นระดับชั้น ป.1 – ม.3

ชุดที่ 5 โลกนหัศจรรย์แห่งความเย็น (The change of state)

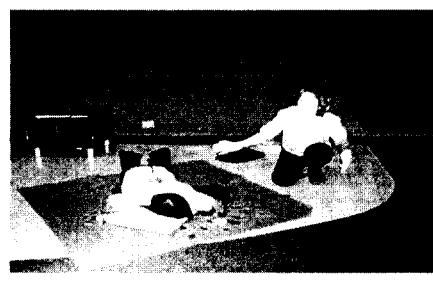
การแสดงชุดโลกนหัศจรรย์แห่งความเย็น เป็นการแสดงเกี่ยวกับสารชนิดหนึ่งที่อยู่รอบๆ ตัวเรา สารชนิดนี้เป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ของอากาศ หรือมีอยู่ถึง 4 ใน 5 ส่วนของอากาศทั้งหมด ก้าชในโตรเจนนั่นเอง การแสดงชุดนี้จะได้เรียนรู้ถึงวัฏจักรของไนโตรเจน การนำไนโตรเจนไปใช้ประโยชน์ และการเปลี่ยนสถานะของสาร โดยอุณหภูมิปกติแล้วในโตรเจนจะอยู่ในสถานะก้าช แต่เมื่อลดอุณหภูมิลงจนถึง - 196 องศาเซลเซียล แล้ว ในโตรเจน

จะเปลี่ยนสถานะจากก้าวเป็นของเหลว ซึ่งอุณหภูมิติดลบมากขนาดนี้ เป็นจัดยิ่งกว่าหน้าแข็งอะอิก และในโตรเคนในสถานะของเหลวนี้จะมีลักษณะเหมือนน้ำที่กำลังเดือด

กลุ่มเป้าหมาย : การแสดงชุดนี้เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.1 ขึ้นไป

ภาษาที่ใช้แสดง : ภาษาไทย

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ละครวิทยาศาสตร์ กิจกรรมห้องทดลอง วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียน กิจกรรมครอบครัววิทยาศาสตร์ และโครงการ “ฝากร่อง 1 วันเที่ยวทันโลกวิทย์ฯ กับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์” โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

ละครวิทยาศาสตร์ ละครวิทยาศาสตร์เป็นการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ อย่างหนึ่งที่นำสาระทางวิทยาศาสตร์ผสมผสานกับบทบาทศิลปะการแสดง โดยมีเป้าหมายให้ผู้เข้าชมมีความเข้าใจในสาระทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนขึ้น นอกเหนือจากการศึกษาเรียนรู้จากการอ่าน หรือการเปียนในชั้นเรียน ละครวิทยาศาสตร์จึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ แสดงให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์มิได้จำกัดอยู่เฉพาะห้องเรียน ตรงกันข้ามกลับแതรกอยู่ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน แม้กระทั่งละคร เช่น การแสดง เรื่อง DNA คลายปมสังหาร เป็นละครที่จำลองเหตุการณ์ “การฆาตกรรม” ที่มีเงื่อนไขมีการเก็บหลักฐานจากที่เกิดเหตุ โดยทุกขั้นตอนจะเป็นการจำลองเหตุการณ์การทำงานจริงๆ ของตำรวจ โดยทีมงานละครวิทยาศาสตร์ของ อพวช. ได้ศึกษาดูงานจากกองพิสูจน์หลักฐานสำนักงานตำรวจนครบาลเนื้อหาละครเป็นการอธิบาย DNA และโคมโชน รวมถึงอธิบายความสำคัญของ DNA ว่ามีอยู่ที่ไหน หน้าที่อย่างไรและสามารถบอกความเป็นตัวตนของแต่ละคนได้อย่างไร นอกจากนี้ยังได้สอนแთรกมุขตลอดไว้เพื่อไม่ให้ผู้ชมรู้สึกว่ากำลังเรียนแต่รู้สึกว่ากำลังชมละครที่สนุกสนาน เต็มไปด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะเรื่องของวิทยาศาสตร์ DNA

กิจกรรมห้องทดลองวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียน บริการใหม่ของ อพวช. ในการสนับสนุนการเรียนรู้นักเรียน สำหรับกลุ่มนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการทดลองสนุกในบรรยากาศสดใสดองห้องปฏิบัติการทันสมัย ที่จะช่วยเสริมประสบการณ์ตรงให้แก่นักเรียนให้ได้เห็นปรากฏการณ์ทาง

วิทยาศาสตร์ที่เห็นได้ยากในห้องเรียน พร้อมไปด้วยความรู้ความจำนาัญ และเครื่องมือในการทดลองที่ทันสมัยและได้คุณภาพที่มีหลักสูตรเนื้อหาสอนคล้องกับบทเรียนในแต่ระดับชั้น ที่เชื่อมโยงได้กับชีวิตประจำวัน โดยเน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ตั้งแต่การสังเกต ทดลอง วิเคราะห์และสรุปผลด้วยบรรยายของกิจกรรมที่กระตุ้นการแสดงความคิดเห็นและความคิดสร้างสรรค์ ที่พัฒนาหลักสูตรโดยผู้มีประสบการณ์ปัจจุบัน

กิจกรรมครอบครัวนักวิทยาศาสตร์ ในวันสุดสัปดาห์สำหรับครอบครัวและผู้ชุมทั่วไป คุณพ่อและคุณแม่ผู้ปกครองที่มากับบุตรหลานหรือกลุ่มเยาวชนที่สนใจ เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ในบ้านที่น่าสนใจ สามารถเข้าร่วมกิจกรรม “ห้องทดลองวิทยาศาสตร์” ได้ สนับสนุนนักวิทยาศาสตร์ เพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในชีวิตประจำวัน และเข้าใจถึงเทคโนโลยีที่ใช้อยู่รอบตัว ด้วยการทดลองแบบง่ายๆ ที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานเป็นกันเองอีกด้วย ยังสร้างสรรค์จินตนาการและการกระตุ้นการเรียนรู้ให้บุตรหลานเกิดความรักและสนใจในวิทยาศาสตร์อีกด้วย

โครงการ “ฝากร่อง 1 วัน เที่ยวทันโลกวิทย์ฯ กับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์” เป็นการให้บริการผู้เข้าชมในรูปแบบของ “การท่องเที่ยวเชิงการศึกษา” (Educational Tourism) ใช้พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์เป็นสื่อในการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ จิตนาการและปลูกฝังความสนใจในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

นอกจากนี้ พ่อแม่ที่อาจไม่มีเวลามากพอที่จะพาบุตรหลานเที่ยวได้ทั้งวัน หรือต้องการให้บุตรหลานได้รับความรู้อย่างถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ คุณสมบัติเหล่านี้มีรวมอยู่ในโครงการ “ฝึกน้อง 1 วันเที่ยวทันโลกวิทย์ฯ กับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์” หรือ Science Youth Day Camp

ข้อมูลเกี่ยวกับชุดการแสดงทางวิทยาศาสตร์ สามารถดูได้จากกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง

- วิทยาศาสตร์มหัศจรรย์ (ป. 4 ขึ้นไป)
- ไข่นมหัศจรรย์ (ป. 1 – ม.3)
- บัมโคว์ (ป.1 – ม.6 ขึ้นไป)
- สนุกสนานเสียงและดนตรี (ป.4 ขึ้นไป)
- โลกน้ำหัศจรรย์แห่งความยืน (ป.1 ขึ้นไป)
- มหัศจรรย์ฟองสนุ่ (ป.4 ขึ้นไป)
- ธรรมชาติมหัศจรรย์ (ป. 1 ขึ้นไป) จัดแสดง ณ อาคารธรรมชาติวิทยา เวลา 11.00 น. และ 13.00 น.

- ละครวิทยาศาสตร์ (จัดแสดงเฉพาะวันพุธ, เสาร์ – อากิตี้ รอบ 14.00 - 14.45 น.)

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- เชลล์และส่วนประกอบของเซลล์
- การแบ่งเซลล์
- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

- ธาตุและสารประกอบ
- สารละลายน้ำ กรด เบส
- สารเคมีในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 4 แรงและการเคลื่อนที่

- แรง
- แรงเดียดทาน
- โนเมนต์ของแรง

- แรงดันน้ำ

- แรงรอบตัว

สาระที่ 5 พลังงาน

- การถ่ายโอนพลังงานความร้อน

- ปรากฏการณ์ของแสง

- พลังงานไฟฟ้าและตัวนำไฟฟ้า

- ไฟฟ้าเคมี

- เซลล์สูริยะ

ข้อมูลและการเดินทาง

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ เทคโนธานี ถนนรังสิต

นครนายก ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

โทร.0-2577-9999

วันเวลาเปิดให้บริการ

เปิดให้บริการวันอังคาร – วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 09.30 – 16.00 น.

วันเสาร์ – อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.30 – 17.00 น. (หยุดวันจันทร์)

ใช้เวลาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ ทั้ง 6 ชั้น ประมาณ 2 – 3 ชั่วโมง

ใช้เวลาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา ประมาณ 45 นาที – 1 ชั่วโมง

อัตราค่าเข้าชม

ผู้เข้าชมสามารถซื้อตั๋วได้ที่ด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ และด้านหน้า
อาคารพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา ณ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

- ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์

ผู้ใหญ่ / อาจารย์ ราคา 50 บาท

- ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา

ผู้ใหญ่ / อาจารย์ ราคา 20 บาท

- ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา

ผู้ใหญ่ / อาจารย์ ราคา 60 บาท

เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) เข้าชมนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์

วิทยาศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาพริ

(นักศึกษาระดับปริญญาตรี แสดงบัตรนักศึกษา)

อาหาร / น้ำดื่ม

ชุดละ 30 บาท ประกอบด้วย (ข้าว + กับข้าว 2 อร่อย + น้ำดื่ม 1 ขวด) ต้องการให้ พิพิธภัณฑ์จัดอาหารต้องของล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ การเข้าชมเป็นหมู่ / คณะ

พิพิธภัณฑ์ฯ จัดวิทยากรแนะนำสถานที่ก่อนเดินชม แต่ไม่มีไกด์นำชม ทาง พิพิธภัณฑ์ฯ ได้จัดเจ้าหน้าที่อยู่ประจำแต่ละชั้น หากสงสัยสามารถสอบถามเจ้าหน้าที่เพื่อตอบข้อ ซักถามและให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อมูลการเดินทาง

ถนนวิภาวดี – รังสิต ขาออกจากกรุงเทพฯ

ตรงมาจากดอนเมือง ป้ายบอกทางพิพิธภัณฑ์ฯ อยู่ซ้ายมือ สังเกตจะมี 2 สะพาน กือขามเมืองไประบูรี – นครสรวรรค์ ให้ใช้สะพานซ้ายมือ ปทุมธานี นครนายก ใช้เส้นทางรังสิต – นครนายก ตรงไป 15 กม. เส้นเดียวกับครึ่มเวิร์ค ถึงสะพานคลอง 5 ลงจากสะพานเดียวซ้ายเข้า ซอยอีก 4 กม. เดียวขาเข้าเทคโนธานี (ถึงวงเวียนเดียวซ้ายเข้าพิพิธภัณฑ์ฯ)

ถนนวิภาวดี – รังสิต ขาเข้าจากสะบูรี เข้าได้ 2 ทางคือ

- เส้นทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เดียวซ้ายผ่านวัดธรรมกาย อ.คลองหลวง – หนองเสือ ถึงทางแยกแยกซ้ายไปหนองเสือ ให้เดียวขาไปพิพิธภัณฑ์ฯ ระยะทาง 2 กม.

พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์อยู่ขวามือ

- เส้นทางฟิวเจอร์พาร์ครังสิต เดียวซ้ายถนนรังสิต – นครนายก เส้นทางเดียวกัน กับครึ่มเวิร์ค ครึ่มเวิร์คอยู่ระหว่างคลอง 3 กับคลอง 4 ตรงไปเรื่อยๆ สังเกตถนนวงแหวนตะวันออก ค่อมอยู่ ตรงไปอีก 200 เมตร เจอสะพานคลอง 5 ลงสะพานชิดซ้าย เดียวซ้ายเข้าซอยอีก 4 กม. เดียวขาเข้าเทคโนธานี (ถึงวงเวียนเดียวซ้ายเข้าพิพิธภัณฑ์ฯ)

- ตรงมาจากดอนเมือง ป้ายบอกทางพิพิธภัณฑ์ฯ อยู่ซ้ายมือ สังเกตจะมี 2 สะพาน กือขามเมืองไประบูรี – นครสรวรรค์ ให้ใช้สะพานซ้ายมือ ปทุมธานี – นครนายก ใช้เส้นทางรังสิต – นครนายก ตรงไป 15 กม. เส้นเดียวกับครึ่มเวิร์ค ถึงสะพานคลอง 5 ลงจากสะพานแล้วเดียวซ้ายเข้าซอยอีก 4 กม. เดียวขาเข้าเทคโนธานี (ถึงวงเวียนเดียวซ้ายเข้าพิพิธภัณฑ์ฯ)

1.3 พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คลองหลวง ปทุมธานี

เนื่องในโอกาส ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในพุทธศักราช 2539 และพสกนิกรชาวไทยพร้อมกันยกย่องพระองค์เป็น “กษัตริย์เกษตร”

กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้จัดทำโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ขึ้นในพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ ณ ต.คลองหลวง จ.ปทุมธานี โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี ทรงประกอบพระราชดำเนินประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ การก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ ดังกล่าวเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2539 เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพ ของพระองค์ท่านในด้านการเกษตร

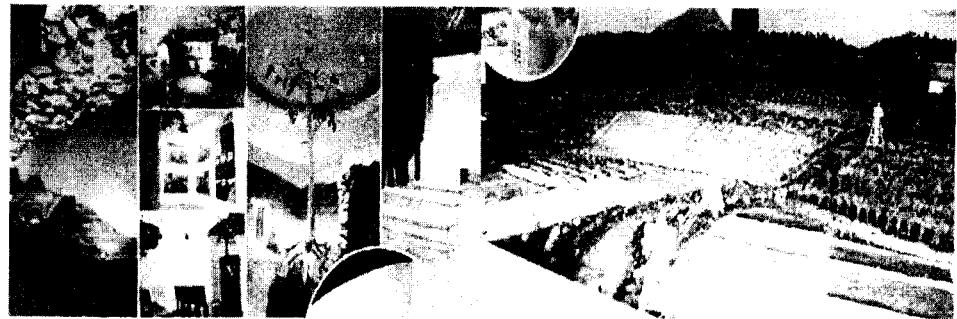
การจัดกิจกรรมภายในอาคาร ณ พิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ มีการจัดกิจกรรมทางการเกษตรกลางแจ้งที่มีทั้งการแสดง การสาธิต การทดลองวิจัยและกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ ของผู้เข้าชม โดยกิจกรรม การเกษตรมีความหลากหลายตามรูปแบบและสภาพภูมิประเทศ ที่จัด ขึ้น อาทิ เรือนแพะปลูก แปลงนาสาธิตและการจำลองสภาพวิถีชีวิต รวมถึงสภาพความ เป็นอยู่ของเกษตรกรที่ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย

- เรือนแพะปลูก ไม้ดอก ไม้ประดับ	- ป่าไม้
- พืชสวน	- พืชไร่
- ปศุสัตว์	- ปศุสัตว์คิดเห็น
- ประมง	- นา
- ชุมชนเกษตร	- ชลประทาน
- องค์ประกอบส่วนกลาง	

อาคาร 1 , 2 และ 8 อาคารอำนวยการ ศูนย์อาหาร อาคารประชุมสัมมนา
ศูนย์อาหาร เป็นอาหารและเครื่องดื่มในบรรยายการสรุปริ่นทะเลขาน
อาคารอำนวยการ เป็นสถานที่ตั้งศูนย์อำนวยการพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระ
เกียรติฯ และจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

อาคารประชุมสัมมนา เป็นสถานที่สำหรับจัดประชุมสัมมนาของหน่วยงาน
ภาครัฐ และเอกชน

อาคาร 3 อาคารพัฒนาที่ดิน

- แสดงข้อมูลและหุ่นจำลองของสิ่งมีชีวิต สภาพลักษณะใต้ดิน 4 ภูมิภาค อุปกรณ์สำรวจดิน ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน สากรณ์ตามทฤษฎีใหม่ โดยแบ่งเป็นส่วนย่อยๆ ดังนี้
  - โซน A การกำเนิดและองค์ประกอบของดิน
  - โซน B ลักษณะดิน 4 ภูมิภาค
  - โซน C การสำรวจและการทำแผนที่ดิน (ภายในอาคาร)
ภูเขา และหุ่นจำลอง (ภายนอกอาคาร)
  - โซน D การอนุรักษ์ดินและน้ำ
  - โซน E การพัฒนา – ปฏิรูปที่ดิน
  - โซน F การสากรณ์

อาคาร 4 อาคารทรัพยากรป่าไม้

แสดงภาพจำลองป่าชนิดต่างๆ สภาพดิน สัตว์ป่า อุปกรณ์ป้องกันไฟป่า เครื่องมือในการทำไม้ การทำป่าไม้ในอดีต ชีวประวัติ สืบ นาคะเสถียร และการอนุรักษ์สัตว์ป่า ข้อมูลแนะนำอุทยานแห่งชาติในประเทศไทย โดยการแบ่งเป็นย่อยๆ ดังนี้

โฉน A บรรยายเนื้อหา โดยรวมที่จัดแสดงภายใน และส่วนจำลองสภาพป่าชนิดต่างๆ น้ำตก สภาพถ้ำ และสัตว์ป่า

โฉน B วิศวกรรมป่าไม้ กฎหมายป่าไม้

โฉน C การสำรวจ และการคุ้มครองสัตว์ป่า

โฉน D การทำป่าไม้ในอดีต และการใช้ป่าไม้อย่างมีคุณค่า

โฉน E พฤกษาศาสตร์ป่าไม้

โฉน F การปลูกป่า

อาคาร 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ (ชั้น 1)

ภายในบริเวณอาคาร เป็นการจัดแสดงเรื่องราววิถีชีวิตแห่งสังคมไทยและแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับงานพัฒนาการเกษตร

ด้านชลประทาน

แสดงภาพเขื่อนต่างๆ ที่สำคัญในประเทศไทย ประวัติ และวิัฒนาการของงานชลประทานในประเทศไทย การควบคุมและนำน้ำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรในลักษณะต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในงานชลประทาน

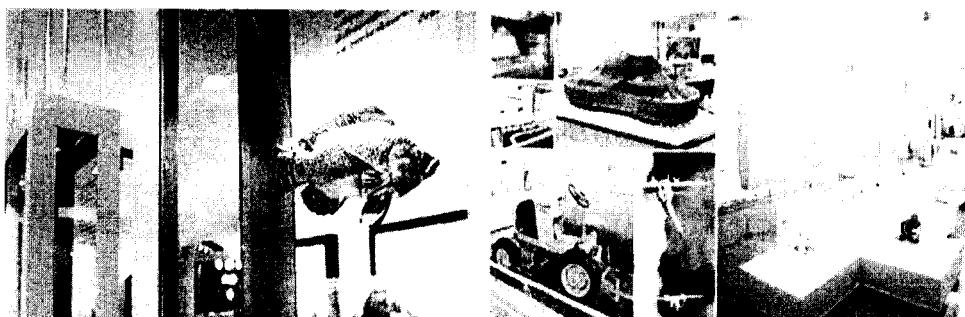
ด้านแมลง และการอารักษาพืช

เป็นอาคารที่นำเสนอเกี่ยวกับโลกของแมลงที่ก่อให้เกิดประโยชน์และโทษต่อมนุษย์ หุ่นจำลองศัตรูพืช โรคพืช การป้องกันกำจัดโดยการใช้สารเคมีและวิธีเกษตรอินทรีย์ เรื่องราวเกี่ยวกับผึ้งและผลิตภัณฑ์จากผึ้ง การปลูกหม่อน-เลี้ยงไหม รวมถึงเห็ดและผลิตภัณฑ์จากเห็ด

ด้านพืชพรรณ

เป็นการแสดงประวัติและวัฒนาการการปลูกข้าว พืชไร่ พืชสวน ยางพารา ฝ้าย การขยายพันธุ์พืชเครื่องจักรกลการเกษตรของไทย นอกจากนี้ยังมีการแสดงเกี่ยวกับกิจกรรมอุตสาหกรรมและรับรองคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

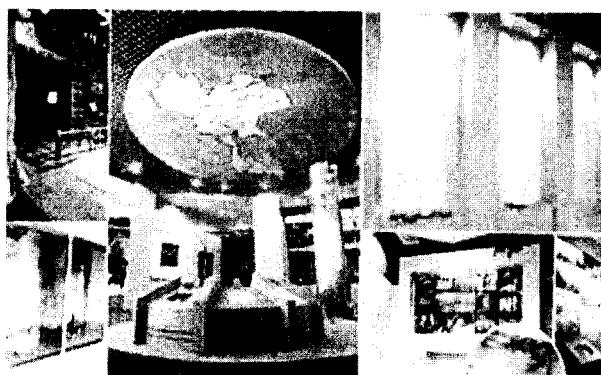
อาคาร 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ (ชั้น 2)

นำเสนอเรื่องราวของโครงสร้างอันเนื่องมาจากการพระราชดำริ ซึ่งพระราชทานแนวพระราชดำริให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน อาทิ โครงการศูนย์พัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทฤษฎีใหม่ สากรรณ์โคนม และหมู่บ้านสากรรณ์ โครงการฟันหลวง โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรดา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาหัวยอ่่องไคร

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาหัวยอ่่องไครอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินงานด้านการศึกษาทดลองเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธารและการใช้คุณน้ำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกยตกรพึงตนเองได้ โดยไม่ทำลายสุขภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ โดยเน้นงานด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ป่าไม้ ดิน ประมง และปลูกหญ้าแฟก

ศูนย์ฝึกการพัฒนาภูมิปัญญา

ศูนย์การศึกษาพัฒนาภูมิปัญญาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินงานด้านการทดลองพัฒนาการเกษตรต่างๆ ตามความเหมาะสมสำหรับเป็นตัวอย่างให้รายภูมินำไปปฏิบัติ รวมทั้งระบบชลประทานและการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร โดยเน้นงานด้านการเกษตรป่าไม้ การพัฒนาปรับปรุง บำรุงดิน ปศุสัตว์และส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการประมง

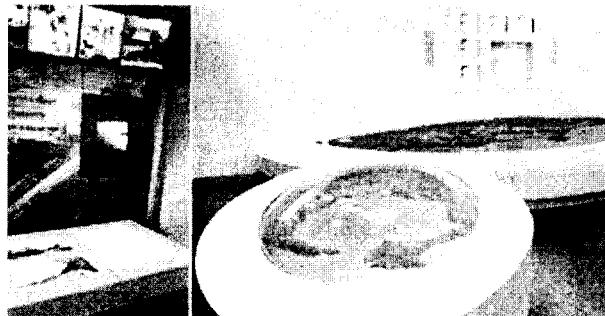
ศูนย์ศึกษาพัฒนาพิกุลทอง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูมิปัญญาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินงานด้านการศึกษาวิจัยคืนพรุให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรมให้ได้มากที่สุด โดยเน้นงานด้านการวิจัยพัฒนาคืนพรุพัฒนาทรัพยากรชุมชนชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดเทคโนโลยีและการฝึกอบรมและพัฒนาศรัทธา

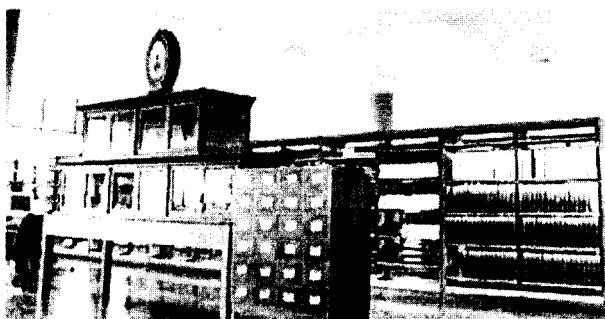
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเข้าสู่ชีวอน

ศูนย์การศึกษาฯ ให้ชื่อวันนี้ว่า “วันภาษาไทยและวัฒนาการไทย” ดำเนินกิจกรรมในการปรับปรุงพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเกษตรได้มากที่สุด โดยเน้นงานพัฒนาที่ดิน วิชาการเกษตร ส่งเสริมการเกษตร ป้าแม่ ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาชุมชน และส่งเสริมสหกรณ์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาหัวยทราย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาหัวยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินงานด้านการพื้นฟูสภาพแหล่งเรือนโถน และสร้างแนวป้องกันไฟป่าโดยใช้ระบบป่าเปียกซึ่งจะเน้นงานด้านป่าไม้ พัฒนาที่ดิน

ห้องสมุด

เป็นสถานที่รวบรวมและให้บริการหนังสือ เอกสาร ข้อมูล ตลอดจนสื่อต่างๆ สำหรับการศึกษาทางการเกษตร เนื่องในวาระ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองศิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในพุทธศักราช 2539 และพสกนิกรชาวไทยพร้อมกันยกย่องพระองค์เป็น “กษัติย์เกษตร” กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้จัดทำโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติขึ้นในพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ ณ ต.คลองหลวง จ.ปทุมธานี โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพระราชดำเนินประกอบพิธีวางศิลป์ฤกษ์ การก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ ดังกล่าวเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2539 เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในด้านการเกษตร

อาคาร 6 อาคารการประเมิน

แสดงเรื่องราวกิจกรรมประเมินน้ำดื่ม น้ำจีด และระบบนิเวศวิทยาได้น่า โดยแบ่งเป็นส่วนย่อยๆ ดังนี้

โฉน A จัดแสดงหุ่นจำลองเรือประเมิน รวมทั้งพัฒนาการด้านการประเมินไทยและพันธุ์ไม่น้ำ

โฉน B ประเมินน้ำจีด จัดแสดงข้อมูลการประเมินน้ำจีด หุ่นจำลอง เครื่องมือเครื่องใช้ระบบนิเวศน้ำจีด

โฉน C ประเมินชายฝั่ง จัดแสดงข้อมูลการประเมินชายฝั่ง หุ่นจำลอง แสดงภาพบ้านชาวประเมิน

โฉน D ประเมินทะเล จัดแสดงข้อมูลการใช้อุปกรณ์ประเมินทะเล ปลาที่เดือยถูกด้วยน้ำนม ปลาพิวน้ำ และประการง ภาพแกะสลักนูนต่างๆ ของกระดูกปลาหวาน

โฉน C พันธุ์ปลาในน้ำจีดและทะเล จัดแสดงภาพพันธุ์ปลาชนิดต่างๆ

อาคาร 7 อาคารระบบนิเวศ

เป็นการแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเต่าทะเล การเดียงหอยแบบต่างๆ ระบบนิเวศ ป่าชายเลน การทำงานกุ้งแบบปีด สัตว์เศรษฐกิจที่น่าสนใจ อาทิ มะเขือเทศ ตะพาบน้ำ หมู่บ้านชาวประเมิน รวมถึงผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ผลิตภายในประเทศไทย โดยแบ่งเป็นส่วนย่อยๆ ดังนี้

โฉน A การแนะนำและบรรยาย

โฉน B เต่าทะเลและการเดียงหอย

โฉน C ป่าชายเลน

โฉน D นาคุ้ง กุ้งน้ำจีด กุ้งน้ำเงิน การเพาะพันธุ์ การอนุรักษ์

โฉน E มะเขือเทศ และเต่าน้ำจีด

โฉน F อุตสาหกรรมสัตว์น้ำ

อาคาร 9 อาคารการปศุสัตว์

แสดงข้อมูลและหุ่นจำลองเกี่ยวกับพันธุ์สัตว์ และวิวัฒนาการด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ การจัดการเดียงคู โรคและการป้องกันรักษา สัตว์เศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ตลอดจนประเพณีเกี่ยวกับสัตว์ที่มีความสัมพันธ์กับสังคมเกษตรกรไทยใน 4 ภาค อาทิ การชนวัวในภาคใต้ การชนไก่ในภาคกลาง การใช้ควายไถนาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิถีชีวิตร่องชาวดาภาคเหนือ

- โฉน A ความสัมพันธ์ระหว่างปศุสัตว์กับสังคมเกษตรไทย
 โฉน B พันธุ์สัตว์ และวัฒนาการด้านการปรับปรุง
 โฉน C อาหารสัตว์ และวิถีวนาการด้านการจัดเลี้ยงคูสัตว์
 โฉน D วิถีวนาการด้านการจัดการเลี้ยงคูสัตว์
 โฉน E โรค และวิถีวนาการด้านการป้องกัน การรักษา การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ

แต่ละประเภท

กิจกรรมในอาคาร

1. กิจกรรมจับคู่ระบบนิเวศ

เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ ว่ามีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันไม่ว่าจะเป็นเรื่องในด้านอาหาร สภาพอากาศที่เหมาะสม เป็นต้น โดยกิจกรรมจะเป็นการจับคู่ระหว่างภาพสิ่งมีชีวิตกับภาพของสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

2. กิจกรรมการแสดงชุดข้าวมีชีวิต

เป็นการแสดงที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อการปลูกข้าว เช่นการเตรียมพื้นที่นา เพื่อให้การใช้น้ำเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้คลึงเรื่องปัจจัยที่ข้าวใช้ในการเจริญเติบโตโดยเน้นไปที่ปัจจัยในโตรเจน วัฏจักรและการนำไปโตรเจนไปใช้ประสิทธิภาพ นอกจากเรื่องดังกล่าวยังกล่าวถึงทฤษฎีพอก เพียงของในหลวง ที่เน้นให้เกษตรกรใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพและคุณค่าที่สุดและสามารถทดแทนได้หากกิจกรรมได้เกิดปัญหา การแสดงจะใช้เวลาประมาณ 30 นาที และให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมกับกิจกรรมโดยการเขียนมาเป็นผู้ช่วยในการแสดง

3. กิจกรรมแมลงเด่าทอง

เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของแมลงรู้จักระยะของแมลง และรู้จักลักษณะของแมลงเด่าทองและระยะของแมลงเด่าทองที่มีต่อการเกษตร และประดิษฐ์การคุ้มครองเด่าทองโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

กิจกรรมนอกอาคาร

- กิจกรรมแสดงสถาบันวิทยาศาสตร์ เรื่องมหาชนรัฐธรรมชาติ
- กิจกรรมตลาดพิพิธภัณฑ์ (Walk Rally)
- กิจกรรมประดิษฐ์ของเล่นไทย
- กิจกรรมค่ายวัฒนธรรมการเกษตร
- กิจกรรมประดิษฐ์ของเล่นภูมิปัญญาไทย
- กิจกรรมประดิษฐ์วัว

g. กิจกรรมการแสดงสาขิต มหัศจรรย์

**เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คดองหลวง ปทุมธานี**

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระที่ 2 สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- ระบบนิเวศ

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- การเปลี่ยนแปลงของโลก

- กระบวนการเปลี่ยนแปลงของดิน

- กำเนิด วัฏจักร และชนิดของหิน และดิน

- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

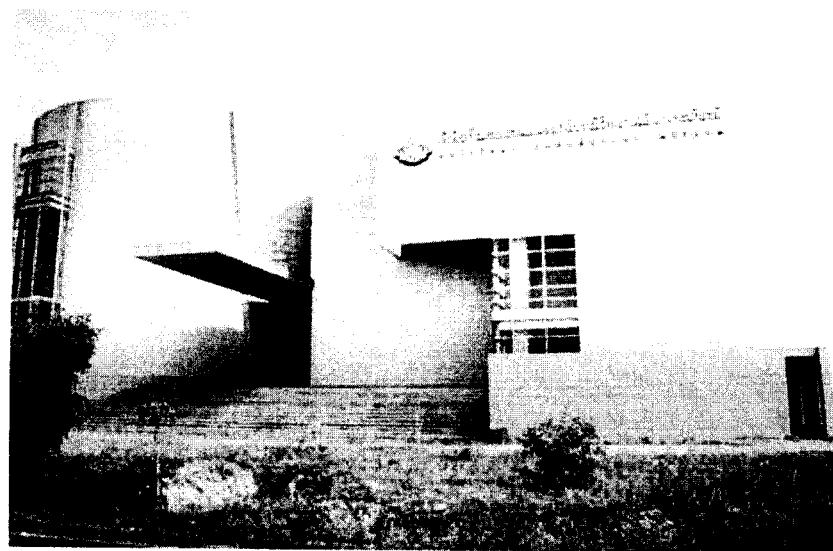
ข้อมูลและการเดินทาง

ที่ตั้ง : พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ ถนนพหลโยธิน หลักกิโลเมตรที่ 46 -48

ต.คดองหนึ่ง อ.เมืองคดองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

ติดต่อสำนักงาน โทร.02-577-9999 ต่อ 1830 โทรสาร 02-577-9900

1.4 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติธรรฟิวทัยเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี

ประวัติความเป็นมา

เนื่องด้วยกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมศิลปากร ได้จัดตั้งสถาบันศิลปวัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อเป็นศูนย์รวมของพิพิธภัณฑสถานด้านต่าง ๆ เป็นแหล่งความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับประชาชนทั่วไป จึงได้มอบที่ดินราชพัสดุเพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน ที่บริเวณคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และกรมทรัพยากรธรรมชาติในฐานะที่เป็นส่วนราชการ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการบริหาร และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จึงได้จัดตั้งโครงการนี้ขึ้นมา ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งจากจำนวน 12 โครงการ ตามแผนการจัดตั้งสถาบันศิลปวัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาส ที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี เพื่อให้เป็นสถานที่อนุรักษ์แหล่งข้อมูลอ้างอิง และตัวอย่างที่สำคัญทางธรรฟิวทัย นอกจากนี้ก็เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน ได้ศึกษาด้านวิชาความรู้ และเป็นแหล่งกิจกรรมด้านธรรฟิวทัย อันมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินการชีวิตของมนุษย์

การให้บริการ

ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุง คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2553 และเปิดบริการอย่างเต็มศักยภาพ ในปี พ.ศ.2554 (ขณะนี้ยังเปิดให้บริการเข้าศึกษาและชมได้แต่ยังไม่สมบูรณ์)

เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ได้จากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติธรรฟิวทัยเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- โลก และการเคลื่อนที่ของทวีป
- แผ่นดินไหว
- หิน ดิน แร่
- น้ำ และแหล่งน้ำ
- ชาวดีกดำบรรพ์

ข้อมูลและการเดินทาง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทางธรรมวิทยาและมิตรภาพเกียรติ ตั้งอยู่ที่ คลอง 5 ถ. รังสิต- องครักษ์ อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี เป็นอาคารหนึ่งในกลุ่มอาคารพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในสถาบันฯ มีลักษณะเป็นอาคาร 5 ชั้น ที่มีพื้นที่ประมาณ 14,000 ตารางเมตร บนพื้นที่ 5 ไร่

บทที่ 2

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี และ จังหวัดปทุมธานี) สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 มีแนวทางการใช้ในแต่ละระดับชั้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังต่อไปนี้

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบสานหาความรู้ ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สำรวจ ตรวจสอบ และ อธิบายลักษณะและ รูปร่างเซลล์ต่างๆ ของ สิ่งมีชีวิตเซลล์เดียวและ สิ่งมีชีวิตหลายเซลล์ หน้าที่ส่วนประกอบของ เซลล์พิชและเซลล์สัตว์ รวมทั้งกระบวนการที่ สารผ่านเซลล์	1. เตรียมสภาพตัวเพื่อ การศึกษาลักษณะและรูปร่าง ของเซลล์ต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต เซลล์เดียว และสิ่งมีชีวิตหลาย เซลล์ภายในได้กล้องจุลทรรศน์ 2. อธิบายและเขียนแผนภาพ แสดงส่วนประกอบที่สำคัญ ของเซลล์พิชและเซลล์สัตว์ จากการสังเกตภายในได้กล้อง จุลทรรศน์	1. การสำรวจ การสังเกต ส่วนประกอบสำคัญของ เซลล์พิชและเซลล์สัตว์ (นิวเคลียส ไซโทพลาสซึม เบื้องทุ่มเซลล์ ผนังเซลล์ คลอโรพลาสต์) 2. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิรายเกี่ยวกับลักษณะ และรูปร่างของเซลล์ต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว และสิ่งมีชีวิตหลายเซลล์	สิ่งมีชีวิตและการ ดำรงชีวิต	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา (ห้องพื้น จำกัด)กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. สวนกล้วยไม้ ระพี สาครวิทยาลัย	1. การบรรยายของ วิทยากร เรื่อง เชลล์ และส่วนประกอบของ เชลล์ 2. ศึกษานิทรรศการ ประจำที่ เรื่องความรู้ พื้นฐานทางชีววิทยา และรู้จักเซลล์พิชและ เซลล์สัตว์ 3. ศึกษาจากวิดีทัศน์ เรื่อง เชลล์และส่วนประกอบ ของเซลล์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	<p>3. สืบค้นข้อมูลและอธิบาย หน้าที่ของส่วนประกอบที่ สำคัญของเซลล์พืชและ เซลล์สัตว์</p> <p>1. ทดลองและอธิบายการเกิด¹ กระบวนการแพะและ ออสโนมีซีส</p> <p>2. ออกรูปแบบและทำการทดลอง เกี่ยวกับการแพะและ ออสโนมีซีสของเซลล์เมื่อออยู่ ในสารละลายที่มีความ เข้มข้นต่างกัน</p>	<p>3. การสืบค้นข้อมูลการ อธิบายหน้าที่ของ ส่วนประกอบสำคัญของ เซลล์พืชและเซลล์สัตว์</p> <p>1. การทดลองและการเกิด¹ กระบวนการ แพะและ ออสโนมีซีส</p> <p>2. การออกแบบการทดลอง และทำการทดลองเกี่ยวกับ การแพะและออสโนมีซีส ของเซลล์เมื่อออยู่ใน สารละลายที่มีความ เข้มข้นต่างกัน</p>	การดำเนินเรื่อง สารอาหารผ่าน เซลล์	<p>1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ² การศึกษา (ห้องพื้น จำลอง) กรุงเทพมหานคร</p> <p>2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ² การศึกษา รังสิต ปทุมธานี</p>	<p>4. ศึกษาจากเซลล์พืชจาก สไลด์ดาวร</p> <p>1. ศึกษาและปฏิบัติการ ทดลอง เรื่อง การแพะ และออสโนมีซีส</p>

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
2. สำรวจ ตรวจสอบ และ อธิบายปัจจัยที่จำเป็นต้อง ใช้และผลที่ได้จากการ สังเคราะห์ด้วยแสง ความสำคัญของ กระบวนการสังเคราะห์ คัวยแสงต่อสิ่งมีชีวิตและ สิ่งแวดล้อม	1. ทดลอง สืบข้อมูลและ อธิบายปัจจัยบางประการที่ จำเป็นในการสังเคราะห์คัวย แสง ได้แก่ แสง คลอโรฟิลล์ CO_2 และผลที่ได้จากการ สังเคราะห์ด้วยแสง 2. สืบค้นข้อมูลและอธิบาย ความสำคัญของกระบวนการ สังเคราะห์ด้วยแสงที่มีต่อ สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม	1. การทดลองสืบข้อมูลและ การอภิปราย ปัจจัยบาง ประการที่จำเป็นในการ สังเคราะห์แสงและผลของ กระบวนการสังเคราะห์ ด้วยแสง 2. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายความสำคัญของ กระบวนการสังเคราะห์ ด้วยแสงที่มีต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม	การสร้างอาหารของ พืช	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา (ห้องพื้น จำลอง) กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี	1. ศึกษาจากวิดีทัศน์ เรื่อง การสร้างอาหารของพืช

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
3. สืบค้นข้อมูล อภิปราย และนำเสนอเกี่ยวกับ เทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ ในการขยายพันธุ์และ ปรับปรุงพันธุ์ เพิ่ม ผลผลิตของพืชและสัตว์ รวมทั้งผลของการใช้ เทคโนโลยีเหล่านั้นใน ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมอาหารและ การแพทย์	1. สืบค้นข้อมูล และอธิบาย เกี่ยวกับ เทคโนโลยีชีวภาพ ที่ใช้ในการขยายพันธุ์ ปรับปรุงพันธุ์ เพิ่มผลผลิต ของพืชในท้องถิ่น 2. สืบค้นข้อมูล อภิปรายและ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ในด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมอาหาร และ การแพทย์	1. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายเกี่ยวกับ เทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ใน การขยายพันธุ์ ปรับปรุง พันธุ์ เพิ่มผลผลิตของพืช ในท้องถิ่น 2. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายผลของการใช้ เทคโนโลยีชีวภาพในด้าน ¹ การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม อาหาร และการแพทย์	เทคโนโลยีชีวภาพ	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ ² การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ ² การศึกษา รังสิต ปทุมธานี	1. การบรรยายจาก วิทยากรเรื่อง เทคโนโลยีชีวภาพ การ ขยายพันธุ์พืช 2. ศึกษานิทรรศการ ประจำที่ เรื่อง เทคโนโลยีชีวภาพ 3. การปฏิบัติการทดลอง การขยายพันธุ์พืช

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐานที่ ว 3.1 เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสารกับโครงสร้างและแรงดึงดูดเหนี่ยวระห่วงอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ชั่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. การสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ วิเคราะห์ อภิปรายสมบัติค่าคงที่ ของสาร จำแนกสาร ออกเป็นกลุ่มตามเนื้อสารหรือขนาดของอนุภาค	1. สำรวจ ทดลอง วิเคราะห์ อธิบาย สมบัติ ทางกายภาพของสาร 2. จำแนกสารเป็นกลุ่มตามลักษณะของเนื้อสาร และขนาดของอนุภาค 3. สำรวจทดลองและอธิบาย ความแตกต่างระหว่าง สมบัติ ลักษณะเนื้อสาร ของสารเนื้อเดียว สารเนื้อผสม ขนาดของอนุภาคของสารแขวนลอย คล้อยช์ สารละลาย	1. การสังเกต ทดลอง และการอภิปรายเกี่ยวกับ สมบัติ ลักษณะเนื้อสาร ของสารเนื้อเดียว สาร เนื้อผสม สารแขวนลอย คล้อยช์ สารละลาย 2. การจัดกลุ่มสารตาม ลักษณะของเนื้อสาร และขนาดของอนุภาค	สารและการจำแนกสาร	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. การบรรยายจากวิทยากร เรื่องสารในชีวิตประจำวัน 2. ศึกษานิทรรศการ - สารเคมีในชีวิตประจำวัน - ประโยชน์และโทษของสารเคมี - ธาตุ สารประกอบ และตารางธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
2. สำรวจตรวจสอบ สาร เนื้อเดียว อกบิปรายและ อชิบายสมบัติความเป็น กรด- เปสของ สารละลายน่า pH ของ สาร ละลาย และการนำ ความรู้เกี่ยวกับกรด – เปส ไปใช้ประโยชน์	1. ตรวจสอบความเป็น กรด- เปสของสารละลายน โดยใช้อินดิเคเตอร์ 2. ทดสอบและอชิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างค่า pH กับสมบัติความเป็น กรด- เปสของสารละลายน 3. สำรวจและอชิบายสมบัติ ของสารละลายน่า pH ที่ ใช้ในชีวิตประจำวัน และ ผลที่มีต่อคนเองและ สิ่งแวดล้อม	1. การตรวจสอบความเป็น กรด- เปส ของสารละลายน โดยใช้อินดิเคเตอร์ 2. การอภิปรายของสมบัติ ของสารละลายน่า pH ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และผลที่มีต่อคนเองและ สิ่งแวดล้อม	สารและการจำแนก สาร	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี 4. สำนักงานปัฒนาฯเพื่อ สันติ	1. การบรรยายจากวิทยากร เรื่องสารในชีวิตประจำวัน 2. ศึกษานิทรรศการ - สารเคมีในชีวิตประจำวัน - ประโยชน์และโทษของ สารเคมี - ธาตุ สารประกอบ และ ตารางธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
3. สำรวจตรวจสอบและ อธิบายหลักการแยกสาร ตัววิธีกรองการกลั่น การตกผลึก การสกัด และโคลนมาโทกราฟี่และ นำวิธีการแยกสารไปใช้ ประโยชน์ได้อย่าง เหมาะสม	1. การทดลองและอธิบาย เกี่ยวกับการแยกสารโดย การกลั่น กรอง ตกผลึก สกัด และโคลนมาโทกราฟี่ 2. อธิบายและยกตัวอย่างการ นำหลักการแยกสารไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	1. การทดลองแยกสารและ สกัดสารบางชนิดด้วย วิธีการที่เหมาะสม 2. การอภิปรายหลักการ แยกสารโดยเกี่ยวกับการ กลั่น กรอง ตกผลึก สกัด และโคลนมาโทกราฟี่ 3. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายการนำหลักการ แยกสารตัววิธีต่างๆ ไป ใช้ในชีวิตประจำวัน	การแยกสาร	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. การบรรยายจากวิทยากร เรื่องการแยกสาร 2. ศึกษาดูทัศน์ เรื่องการ จำแนกสารรอบตัวและ วิธีการแยกสาร

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ขั้นแม่ยมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐานที่ ๑ ๓.๒ เข้าใจหลักการ และธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลายการเกิดปฏิกิริยาเคมี มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ขั้นแม่ยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ขั้นแม่ยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ขั้นแม่ยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สำรวจ ตรวจสอบ เปรียบเทียบ และอธิบาย เกี่ยวกับหน่วยที่ใช้ แสดงปริมาณของตัว ละลายในตัวละลาย วิธี เตรียมสารละลายที่มี ความเข้มข้นตามหน่วย ที่กำหนด และนำไปใช้ ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน	1. สำรวจอธิบายองค์ประกอบ ของสารละลายความ เข้มข้นของสารละลาย 2. เตรียมสารละลายที่มีความ เข้มข้นตามหน่วยที่ กำหนด 3. ทดลองและอธิบายการเกิด ผลลัพธ์ของสารบริสุทธิ์ รวมทั้งเตรียมผลลัพธ์ของสาร บริสุทธิ์บางชนิด	1. การสำรวจ การอภิปราย องค์ประกอบของ สารละลายความเข้มข้น ของสารละลายและการ เตรียมสารละลาย 2. การทดลอง การสังเกต การเกิดผลลัพธ์ของสาร บริสุทธิ์	สารละลาย	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. การบรรยายจากวิทยากร เรื่องสารละลาย 2. ศึกษาจากวีดีทัศน์ เรื่อง สารละลาย 3. นิทรรศการเรื่องสารและ สมบัติของสาร

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	4. ยกตัวอย่างการใช้ ประโยชน์ของสารละลาย และนำความรู้เรื่อง สารละลายไปใช้ ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน	3. การสืบค้นข้อมูล การ อภิปรายเกี่ยวกับการใช้ ประโยชน์ สารละลาย และนำความรู้เรื่อง สารละลายไปใช้ ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน		4. สำนักงานป्रบماญเพื่อ สันติ	

สาระที่ 4 แรงและการเคลื่อนที่

มาตรฐานที่ ว 4.2 เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่างๆ ของวัตถุในธรรมชาติ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สำรวจตรวจสอบและ อธิบายแรงเสียดทานที่ เกิดจากสถานการณ์ ต่างๆ ในเชิงคุณภาพ และเสนอแนะวิธีการ เพิ่มเติมหรือลดแรงเสียดทานเพื่อใช้ ประโยชน์อย่าง เห็นได้ชัด	1. ทดลองและอธิบาย หลักการ ของแรงเสียดทาน 2. วิเคราะห์แรงเสียดทานที่ เกิดจากสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งเสนอแนะวิธีที่จะ เพิ่มหรือลดแรงเสียดทานเพื่อการใช้ ประโยชน์ใน สถานการณ์ต่างๆ	1. ทดลองและการอภิปราย เกี่ยวกับแรงเสียดทานที่ เกิดจากสถานการณ์ ต่างๆ ในเชิงคุณภาพ 2. การทดลองเกี่ยวกับการ เพิ่มหรือลดแรงเสียด ทานเพื่อการใช้ ประโยชน์ใน สถานการณ์ต่างๆ	แรงและการ เคลื่อนที่	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการประจำที่ เรื่องแรง 2. การทดสอบเกี่ยวกับแรง และการเคลื่อนที่ 3. การบรรยายจากวิทยากรใน หัวข้อเรื่อง - แรงและการเคลื่อนที่ - ไสครอริก - แรงดันน้ำและแรง ดอยด์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
2. ทดลองและอธิบาย หลักการของ โนเมนต์ และวิเคราะห์โนเมนต์ ในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งคำนวณและนำ ความรู้ไปใช้ประโยชน์	1. ทดลองและอธิบาย หลักการของ โนเมนต์ และแรงในเชิงปริมาณ 2. วิเคราะห์และคำนวณ โนเมนต์ของแรงใน สถานการณ์ต่างๆ 3. สืบค้นข้อมูล อธิบายและ ยกตัวอย่างการนำ หลักการของ โนเมนต์ ของแรงไปใช้ประโยชน์	1. การทดลองการอภิปราย เกี่ยวกับหลักการของ โนเมนต์ของแรงในเชิง ปริมาณ 2. การวิเคราะห์และการ คำนวณ โนเมนต์ของแรง ในสถานการณ์ 3. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายการใช้ประโยชน์ โนเมนต์ของแรงในชีวิต ประจำวัน			- แรงเตี้ยคาน - หลักของเบอร์นูลี - การเคลื่อนที่และแรงสูง ศูนย์กลาง - หลักของ โนเมนต์

สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐานที่ ว 5.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อสิ่งชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สำรวจตรวจสอบและอธิบายความหมายของงาน พลังงานศักย์และพลังงานจลน์ กฎการอนุรักษ์พลังงานและการนำไปใช้ประโยชน์	1. ทดลองและอธิบาย เกี่ยวกับงานพลังงานศักย์ โน้มถ่วง พลังงานจลน์ กฎการอนุรักษ์พลังงาน และการนำไปใช้ประโยชน์	1. การทดลอง และการ อภิรายเกี่ยวกับงาน พลังงานศักย์ โน้มถ่วง พลังงานจลน์ กฎการ อนุรักษ์พลังงานและการ นำไปใช้ประโยชน์	งานและพลังงาน	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการ 2. การทดลองเกี่ยวกับ พลังงาน 3. การบรรยายจากวิทยากร เรื่อง - การถ่ายโอนพลังงาน ความร้อน - การผลิน้ำร้อนด้วยพลัง แสงอาทิตย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
2. สังเกตและวัดอุณหภูมิของสิ่งต่างๆ บอกได้ว่า อุณหภูมิเป็นปริมาณที่ บวกถึงระดับ หรือ สภาพความร้อนในวัสดุ	1. สังเกตและวัดอุณหภูมิของสิ่งต่างๆ และอธิบาย ความหมายของอุณหภูมิ	1. การสังเกต การวัด อุณหภูมิและอภิปราย เกี่ยวกับอุณหภูมิของสิ่งต่างๆ			- การกลั่นน้ำด้วยพลัง แสงอาทิตย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
3. สำรวจตรวจสอบและ อธิบายการถ่ายโอน พลังงานความร้อน โดย การนำ การพา การแผ่ รังสีและนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์	1. การทดลองและอธิบาย การถ่ายโอนพลังงาน ความร้อน โดยการนำพา การแผ่รังสี และ ยกตัวอย่างการใช้ ประโยชน์	1. การทดลองและการ อภิปราย การถ่ายโอน พลังงาน ความร้อน โดย การนำ การพา การแผ่ รังสี และการใช้ ประโยชน์ 2. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายเกี่ยวกับการนำ ความรู้เรื่องการถ่ายโอน ความร้อนไปใช้ ประโยชน์			

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
4. การทดลองและอธิบาย การคุณลักษณะ และ ค่ายความร้อนของวัตถุ ต่างๆ สืบค้นข้อมูล รวมทั้งนำความรู้ไป ออกแบบพื้นที่ใช้ ประโยชน์ในกิจกรรม ต่างๆ	1. การทดลองและอธิบาย การคุณลักษณะ และ ค่ายความร้อนของ วัตถุต่างๆ ยกตัวอย่างการ ใช้ประโยชน์ 2. ออกแบบสร้างแบบจำลอง ที่แสดงการใช้ประโยชน์ ของหลักการเรื่องการ คุณลักษณะและการคาย ความร้อน	1. การทดลองเกี่ยวกับการ คุณลักษณะ และคาย ความร้อนของวัตถุต่างๆ 2. การสืบค้นข้อมูลการ ออกแบบและการสร้าง แบบจำลองที่แสดงการ ใช้ประโยชน์จาก หลักการเรื่องการคุณลักษณะ ^{และ} และการคายความร้อน			

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐานที่ ๖.๑ เข้าใจกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนพิวโลก และภายนอกโลกความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิภูมิประเทศ และสัมฐานของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สืบค้นข้อมูลอภิปราย เกี่ยวกับปรากฏการณ์ ทางลมฟ้าอากาศ แปล ความหมายจากการ พยากรณ์อากาศ อธิบาย ผลของลมฟ้าอากาศต่อ การดำรงชีวิตและ สิ่งแวดล้อม	1. สืบค้นข้อมูลและอธิบาย องค์ประกอบและการ แบ่งชั้นของบรรยากาศ 2. วัดและอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่าง อุณหภูมิ ความชื้นและ ความกดอากาศใน ท้องถิน 3. สังเกตการสืบค้นข้อมูล อธิบายและเขียนสรุป การเกิดเมฆ ชนิดของ เมฆ การเกิดฝน	1. การสืบค้นข้อมูล การ อภิปรายองค์ประกอบ และการแบ่งชั้น บรรยากาศ 2. การสำรวจ การสังเกต อุณหภูมิ ความชื้น และ ความกดอากาศใน ท้องถิน 3. การอภิปราย ความสัมพันธ์ระหว่าง อุณหภูมิ ความชื้น และ ความกดอากาศ	บรรยากาศของโลก	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการประจำ เรื่อง - กระบวนการในการ พยากรณ์อากาศ - การเก็บพ样หมุน - อุณหภูมิอากาศ - ความชื้นของอากาศ - การเปลี่ยนแปลงบนโลก และภายนอกโลก

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	<p>4. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ปรินามน้ำฝนในท้องถิ่น วัดปริมาณน้ำฝนและ อธิบายผลของปริมาณ น้ำฝนต่อมนุษย์และ สิ่งแวดล้อม</p> <p>5. สืบค้นข้อมูล เจียน รายงาน และอธิบายการ เกิดลมและผลต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม</p> <p>6. อธิบายและเสนอแนะวิธี ป้องกันภัยที่เกิดจาก ปรากฏการณ์ทางลมพิ อากาศ</p>	<p>4. การสังเกตชนิดของเมฆ การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายการเกิดเมฆ และการเกิดฝน</p> <p>5. สำรวจและวัดปริมาณ น้ำฝน</p> <p>6. การสืบค้นข้อมูล และ อภิปรายเกี่ยวกับลม 修士ต่างๆ พาญหมุน เขตร้อนและพาญพิ คำนอง</p>		<p>4. สถานีกรมอุตุนิยมวิทยา บางนา กรุงเทพมหานคร</p>	<p>2. การบรรยายจากวิทยากรที่ สถานีกรมอุตุนิยมวิทยา เรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแบ่งชั้นบรรยากาศ - การวัดอุณหภูมิของ อากาศ - ความชื้นในอากาศ - ความกดอากาศ - การวัดปริมาณน้ำฝน - การวัดความเร็วและ ทิศทางลม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
2. สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ อภิปราย และอธิบาย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ตามธรรมชาติของโลก และกิจกรรมที่เกิดจาก มนุษย์ มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ ของโลกซึ่งส่งผลต่อการ ดำรงชีวิตและ สิ่งแวดล้อม	7. สืบค้นข้อมูล แปล ความหมายของ สัญลักษณ์ และข้อความ ในพยากรณ์อากาศ และ อธิบายความสำคัญของ การพยากรณ์ 1. วิเคราะห์ข้อมูลและ อธิบายเกี่ยวกับสถานที่ ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ ของโลก 2. สืบค้นข้อมูล อธิบายและ ยกตัวอย่าง ปรากฏการณ์ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และจากกิจกรรมของ มนุษย์ ที่ส่งผลต่อการ ดำรงชีวิต และ สิ่งแวดล้อม	7. การสืบค้นข้อมูลอภิปราย ผลของลมพายุที่มีต่อ มนุษย์และสิ่งแวดล้อม วิธีป้องกันปรากฏการณ์ ทางลมฟ้าอากาศ 1. วิเคราะห์สาเหตุต่างๆ ที่มี ผลต่อการเปลี่ยนแปลง อุณหภูมิของโลก 2. การสืบค้นข้อมูลการ อภิปรายเกี่ยวกับผลของ ปรากฏการณ์ต่างๆ ทั้งที่ เกิดตามธรรมชาติ และ กิจกรรมของมนุษย์ที่มี ต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม			- การพยากรณ์อากาศ

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ ว1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สำรวจ ตรวจสอบสืบค้น ข้อมูล อภิปรายและ อธิบาย โครงสร้างและ การทำงานของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต (พืช สัตว์ และมนุษย์) การ ทำงานที่สัมพันธ์กัน ของระบบต่างๆ และนำ ความรู้ไปใช้	1. ทดลองและอธิบาย โครงสร้างและการ ทำงานของระบบย่อย อาหาร ระบบหมุนเวียน โลหิต ระบบหายใจ ระบบขับถ่าย ระบบภูมิคุ้มกัน ระบบประสาท ระบบสืบพันธุ์ และการ ทำงานของโครงกระดูก กับกล้ามเนื้อของมนุษย์ และสัตว์	1. การสังเกต การสำรวจการ สืบข้อมูล และการ อภิปรายโครงสร้าง และ การทำงานของระบบย่อย อาหาร ระบบหมุนเวียน โลหิต ระบบหายใจ ระบบขับถ่าย ระบบ ภูมิคุ้มกัน ระบบประสาท ระบบสืบพันธุ์ การ ทำงานของโครงกระดูก และกล้ามเนื้อของมนุษย์ และสัตว์บางชนิด	ร่างกายของเรา	1. พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร	1. ศึกษานิทรรศการ ภาคชีวิต ของรายการทำงานของ อวัยวะต่างๆ ภายใน ร่างกาย

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	2. สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ และอธิบายการทำงานที่ สัมพันธ์กันของระบบ ต่างๆ ที่ทำให้มนุษย์และ สัตว์ดำรงชีวิตได้อย่าง ปกติสุข	2. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายการทำงานที่ สัมพันธ์กันของระบบ ต่างๆ ที่ทำให้มนุษย์และ สัตว์ดำรงชีวิตได้อย่าง ปกติสุข 3. การอภิปรายและ ยกตัวอย่าง การปฏิบัติใน การดูแลรักษาระบบต่างๆ ของร่างกาย			

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
3. สืบค้นข้อมูล อภิปราย และนำเสนอเกี่ยวกับ เทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ ในการขยายพันธุ์และ ปรับปรุงพันธุ์เพิ่ม ผลผลิตของพืชและสัตว์ รวมทั้งผลของการใช้ เทคโนโลยีเหล่านี้ ใน ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม อาหาร และการแพทย์	1. สืบค้นข้อมูล และอธิบาย เทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ ในการขยายพันธุ์ ปรับปรุงพันธุ์ เพิ่ม ผลผลิตของสัตว์ใน ท้องถิ่น 2. สืบค้นข้อมูลและแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับผล ของการใช้ เทคโนโลยีชีวภาพ ใน ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม อาหาร และการแพทย์	1. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปราย เทคโนโลยีชีวภาพ ที่ใช้ ในการขยายพันธุ์ ปรับปรุงพันธุ์ เพิ่ม ผลผลิตของสัตว์ใน ท้องถิ่น 2. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายผลของการใช้ เทคโนโลยีชีวภาพ ใน ด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม อาหาร และการแพทย์	เทคโนโลยีชีวภาพ กับมนุษย์และสัตว์	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ [*] การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ [*] การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการ เรื่อง เทคโนโลยีชีวภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
4. สำรวจตรวจสอบ สารอาหารต่างๆ ที่ รับประทานใน ชีวิตประจำวันและนำ ความรู้มาใช้เลือก รับประทานอาหารที่มี สารอาหารครบถ้วน ได้ สัดส่วนเหมาะสมสมกับ เพศและวัย	1. ทดสอบและอธิบาย เกี่ยวกับสมบัติของ สารอาหารหลักในอาหาร ที่รับประทานในชีวิต ประจำวัน 2. สืบค้นข้อมูลและอธิบาย ความสำคัญของสารที่มี ต่อร่างกาย 3. เลือกรับประทานอาหารที่ มีสารอาหารครบถ้วน ได้สัดส่วนเหมาะสมสมกับ เพศและวัย	1. การทดสอบสารอาหาร การใบไไฮเครต โปรดีน และไขมัน ในอาหาร ท้องถิ่นที่รับประทาน อาหารในชีวิตประจำวัน 2. การสืบค้นข้อมูล การ อภิปรายความสำคัญของ สารอาหารที่มีต่อร่างกาย 3. การจัดรายการอาหารและ การเลือกรับประทาน อาหารครบถ้วน ได้ สัดส่วนเหมาะสมสมกับเพศ และวัย	อาหารกับการดำรง ชีวิต	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ [*] การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ [*] การศึกษา รังสิต ปทุมธานี	1. ศึกษาและปฏิบัติการ ทดลอง เรื่อง การทดสอบ สารอาหาร ในหลัก ปฏิบัติการชีววิทยา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
5. สืบค้นข้อมูล อภิปราย และอธิบายเกี่ยวกับสาร สภาพดีผลของสารสเป ติดต่อการทำงานของ ระบบต่างๆ ของร่างกาย และนำเสนอแนวทางใน การป้องกันและต่อต้าน การสเปติด	1. สืบค้นข้อมูลและอธิบาย ผลของสารสเปติด ต่อ การทำงานของระบบ ต่างๆ ของร่างกาย เสนอแนะและรับรอง การป้องกันและต่อต้าน สารสเปติด	1. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายเกี่ยวกับสารสเป ติดผลของสารสเปติด การทำงานของระบบ ต่างๆ ของร่างกายและ ป้องกันและต่อต้านสาร สเปติด	สารสเปติด	สำนักงานป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด	1. ศึกษานิทรรศการ เรื่องสาร เสพติดชนิดต่างๆ 2. การบรรยายจากวิทยากร เรื่องสารสเปติดต่อการ ทำงานในระบบต่างๆ ใน ร่างกาย

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐานที่ ๑ ๓.๑ เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและแรงดึงดูดเหนี่ยวระหัวงอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
๖. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแบบจำลอง (Mode) การจัดเรียนอนุภาคและการเคลื่อนไหวของอนุภาคของสารในสถานะต่างๆ และใช้แบบจำลอง อธิบายสมบัติและการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร	1. สืบค้นข้อมูลและอธิบายแบบจำลอง การจัดเรียนอนุภาคและการเคลื่อนไหวของอนุภาคของสารในสถานะต่างๆ และใช้แบบจำลอง อธิบายสมบัติและการเปลี่ยนแปลงสถานะโดยใช้แบบจำลองการจัดเรียนอนุภาค 2. สืบค้นข้อมูลและอธิบายสมบัติของสารและการเปลี่ยนแปลงสถานะโดยใช้แบบจำลองการจัดเรียนอนุภาค	๑. การสืบค้นข้อมูลและการใช้แบบจำลองการจัดเรียนอนุภาคเพื่ออภิปราย การจัดเรียนและการเคลื่อนไหวของอนุภาคสารในสถานะต่างๆ ๒. การสืบค้นข้อมูลและการอภิปรายความแตกต่างของสมบัติของสารทั้งสามสถานะโดยใช้แบบจำลองการจัดเรียนอนุภาค	สารและการเปลี่ยนแปลง	๑. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา กรุงเทพมหานคร ๒. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา รังสิต ปทุมธานี ๓. องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	๑. ศึกษานิทรรศการ เรื่องสาร และสมบัติของสาร ๒. การบรรยายจากวิทยากรในหัวข้อ <ol style="list-style-type: none"> - ความรู้พื้นฐานทางเคมีของสาร - สถานะของสาร - ธาตุและสารประกอบ - ตารางธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
7. สำรวจตรวจสอบและ เบริญเพิ่บสมบัติของ สารอธินาย องค์ประกอบสมบัติของ ชาติ และสารประกอบ สารธรรมชาติและสารอธินาย สมบัติของชาติ กัมมันตรังสี โลหะ อโลหะ กําลังโลหะ และ การนำไปใช้ประโยชน์	3. การสืบค้นข้อมูลและ ตรวจสอบสมบัติของชาติ สารประกอบและชาติ กัมมันตรังสี 4. พคลอง จำแนก และ ^{อธินายสมบัติของชาติ} โลหะ อโลหะ กําลังโลหะ	3. การพคลอง การ ตรวจสอบสมบัติของชาติ สารประกอบ และการ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับชาติ กัมมันตรังสี 4. การพคลอง การสังเกต การอภิปรายเกี่ยวกับ สมบัติของชาติ โลหะ อโลหะ กําลังโลหะ		4. สำนักงานป्रมาณูเพื่อ สันติ	- ความรู้เกี่ยวกับรังสี - ประโยชน์ของรังสี

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	5. อธิบายและยกตัวอย่างการนำชาตุ สารประกอบ และธาตุกัมมันตรังสีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการป้องกันอันตรายจากกัมมันตรังสี	5. การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย การนำเสนอ ประกลุบและธาตุ กัมมันตรังสีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการป้องกันอันตรายจากกัมมันตรังสี			

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐานที่ ว 3.2 เข้าใจหลักการ และธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลายการเกิดปฏิกิริยาเคมี มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และ จิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	3. ทดลองและอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่าง ผลลัพธ์งานอุณหภูมิกับการ เปลี่ยนแปลงสถานะของ สารละลาย และการ เกิดปฏิกิริยาเคมี และ ยกตัวอย่างการใช้ ประโยชน์ 4. ทดลองและอธิบายปัจจัยที่ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของสาร	3. การทดลองและการ อภิปรายความสัมพันธ์ ระหว่างผลลัพธ์งาน อุณหภูมิกับการ เปลี่ยนแปลงสถานะของ สารการละลาย และการ เกิดปฏิกิริยาเคมี และการ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการ ใช้ประโยชน์ 4. การทดลองเกี่ยวกับปัจจัย ที่มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงของสาร			

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐานที่ ๕.๑ เนื้อใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนแปลงพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อสิ่งมีชีวิตและถึงแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้น้ำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
11. ทดลองและอธิบาย สมบัติการสะท้อนการหักเหของแสงรวมทั้ง การคำนวณปริมาณที่เกี่ยวข้อง และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เช่น เส้นไข - นำแสง เลเซอร์	1. ทดลองและอธิบายการสะท้อนของแสง การหักเหของแสงการเกิดภาพจากกระจกเงา และเลนส์และ ยกตัวอย่างการใช้ประโยชน์ เช่น เส้นไขนำแสงเลเซอร์ 2. สังเกตการตอบสนองของนัยน์ตาต่อความเข้มแสง และอธิบายผลของความเข้มของแสงต่อนัยน์ตา ของมนุษย์และสิ่งมีชีวิต อื่นๆ	1. การทดลองเกี่ยวกับการสะท้อนของแสง การหักเหของแสง การเกิดภาพจากกระจกเงา และเลนส์ และเลนส์ 2. การสืบค้นข้อมูล การอภิปรายผลของความเข้มของแสงต่อนัยน์ตามนุษย์ และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ	แสงและสมบัติของแสง	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการ และการบรรยายของวิทยากร ในหัวข้อปรากฏการณ์ของแสง 2. การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐานที่ ๖.๑ เข้าใจกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลก และภายนอกโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และสัมฐานของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
12. สืบค้นข้อมูล สำรวจ สอบถามและอธิบาย ปัจจัยที่มีผลต่อ กระบวนการยกตัว ยุบตัว และการคัดคัด ก่อeng ของการพุ่งอยู่กับน้ำ การกร่อน การพัด พา การทับถม และผล ของกระบวนการ ดังกล่าวที่ทำให้เกิดภูมิ ประเทศแตกต่างกัน	1. สืบค้นข้อมูลอธิบายและ เขียนแผนภาพ ส่วนประกอบของโลก 2. สืบค้นข้อมูล สำรวจ และระบุทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่นในประเทศไทย ไทยและของโลก 3. อภิปรายและเสนอแนว ทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติใน ท้องถิ่น	1. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายส่วนประกอบ ของโลก 2. สำรวจทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่นและการสืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร ธรรมชาติในประเทศไทย และของโลก 3. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น	โลกและการ เปลี่ยนแปลง	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการประจำที่ และการบรรยายจาก วิทยากรในหัวข้อเรื่อง - การเปลี่ยนแปลงของ เปลือโลก - แผ่นเปลือกโลก - กำเนิดสิ่งมีชีวิต - วิวัฒนาการของมนุษย์ - การค้นพบชาติ ไดโนเสาร์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
13. สืบค้นข้อมูล สำรวจ ตรวจสอบและอธิบาย ปัจจัยที่มีผลต่อ กระบวนการยกตัว ยุบตัวและการคงตัว โถงงอก การผุพังอยู่กับที่ การกร่อน การพัดพา การทับถม และผลของ กระบวนการดังกล่าวที่ ทำให้เกิดภูมิประเทศ แตกต่างกัน	4. สืบค้นข้อมูล ทดลองและ ใช้สถานการณ์จำลอง อธิบายหลักการเกิด กระบวนการยกตัว ยุบตัว การคงตัว โถงงอก การผุพัง การกร่อน การการพัด พา การทับถม	4. การสาธิต การทดลอง จากสถานการณ์จำลอง และการอภิปรายการ เกิดกระบวนการยกตัว ยุบตัว การคงตัว โถงงอก การผุพัง อยู่กับ ที่ การกร่อน การพัดพา การทับถมของเปลือก โลก		4. พิพิธภัณฑ์หินแปรผล 5. พิพิธภัณฑ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ราชเทวี กรุงเทพมหานคร 6. พิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติทางธรรมชาติ เฉลิมพระเกียรติคดลอง 6 ปทุมธานี	- มัตติ米เดียการเกิดสึนามิ 2. ศึกษาเอกสารและสื่อ วิดีโอ ^{วีดีโอ} ทัศน์ เรื่องการดำเนินโลก 3. ศึกษานิหารศึกษา เรื่องการ เปลี่ยนแปลงของเปลือก โลกและการดำเนินหิน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
14. สำรวจ ตรวจสอบ อภิปราย และอธิบาย เกี่ยวกับชั้นหน้าตัด ของคิน สมบัติของคิน การปรับปรุงคุณภาพ ของคินและการ นำไปใช้ประโยชน์	5. สำรวจ และอธิบาย ลักษณะภูมิประเทศที่ แตกต่างกันในท้องถิ่น และในประเทศไทยและ อธิบายผลของ กระบวนการทางชลวี ต่อการเกิดภูมิประเทศที่ แตกต่างกัน	5. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายเกี่ยวกับลักษณะภูมิ ประเทศในท้องถิ่น และ ผลกระทบกระบวนการทาง ชลวีต่อการเกิดภูมิ ประเทศที่แตกต่างกัน ในท้องถิ่น และใน ประเทศไทย	คิน หิน แร่	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร	1. ศึกษานิทรรศการ เรื่อง - กำเนิด/วัฏจักร/ชนิดของ หิน - แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	3. อภิปรายและเสนอแนะ การปรับปรุงคุณภาพของ คินให้เหมาะสมกับการ ใช้ประโยชน์	3. การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ การปรับปรุงคุณภาพของ คินในห้องถันให้ เหมาะสมกับการใช้ ประโยชน์ 4. การทดลองและการ อภิปรายเกี่ยวกับการปลูก พืชในดินที่มีการ ปรับปรุงคุณภาพ		2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี 4. พิพิธภัณฑ์การเกษตร เนรมิตระเกียรติฯ คลองหลวง ปทุมธานี 5. พิพิธภัณฑ์ทรัพยากร ธรรมชาติฯ ราชเทวี กรุงเทพฯ	2. ศึกษานิทรรศการชนิดของ คิน 3. การปรับปรุงคุณภาพพืชที่ เหมาะต่อการเพาะปลูก 4. การจำแนกและ องค์ประกอบของคิน 5. นิทรรศการศูนย์ศึกษาพิกุล ทอง เรืองคินพุ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
15. สำรวจ ตรวจสอบ สังเกต และอธิบาย กระบวนการเกิดลักษณะ ขององค์ประกอบ สมบัติของหินและแร่ รวมทั้งการใช้ประโยชน์	1. ทดลองและอธิบายการ เกิดสมบัติของหินและแร่ ในท้องถิ่น	1. การทดลอง กระบวนการ เกิดหิน การทดสอบ สมบัติบางประการของ หิน และแร่ และการ จำแนกประเภทของหิน	การเกิดของหิน	6. พิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติทาง ธรรพวิทยาและมรร เกียรติ คลองหลวง ปทุมธานี 7. พิพิธภัณฑ์หินแปรกล	1. ศึกษานิทรรศการประจำที่ การเกิดหิน 2. การบรรยายจากวิทยากร ในเรื่องการเกิดหิน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	2. สืบค้นข้อมูลนำเสนอการ จำแนกประเภทของหิน ในท้องถิ่น การใช้ ประโยชน์จากหินและแร่ ในท้องถิ่น	2. การสำรวจและการ อภิปรายชนิดและการใช้ ประโยชน์จากหินและแร่ ในท้องถิ่น	ประโยชน์ของหิน และ ในท้องถิ่น	1. พิพิธภัณฑ์ทรัพยากร ธรรมชาติวิทยา ราชเทวี กรุงเทพฯ 6. พิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติทาง ธรรมชาติวิทยาและธรร เกียรติ คลองหลวง ปทุมธานี 7. พิพิธภัณฑ์หินแปรกล	1. ศึกษานิทรรศการประจำที่ ประโยชน์ของหิน และ 2. การบรรยายจากวิทยากร ในเรื่อง หิน และ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
16. สำรวจ ตรวจสอบ อภิปราย และอธิบาย เกี่ยวกับแหล่งน้ำบน พื้นโลก แหล่งน้ำได้ ดิน และการนำมานำใช้ ประโยชน์	1. การทดลอง และอธิบาย ลักษณะและคุณภาพของ น้ำบนพื้นโลกและได้ดิน 2. สำรวจ อธิบาย และ ยกตัวอย่างการใช้ ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ในท้องถิ่น	1. การสาธิต การทดลอง และการอภิปรายเกี่ยวกับ แหล่งน้ำบนพื้นโลก และแหล่งน้ำได้ดิน และ การใช้ประโยชน์ 2. การสำรวจ การใช้ ประโยชน์แหล่งน้ำใน ท้องถิ่น	น้ำและแหล่งน้ำ	1. สวนสัตว์คุกคิด 2. ชาฟารีเวิลด์ 3. สวนรมณีนาด 4. สวนสมเด็จพระนาง เจ้าฯ 5. สวนเสือไทย 6. สวนหลวง ร.ศ. 7. อุทยานเบญจสิริ 8. สวนนง บริษัทบางจาก กปิโตรเลียมจำกัด (มหาชน) 9. สวนสราญรมย์	1. กิจกรรมสำรวจแหล่งน้ำ ตามแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ 2. การบรรยายจากวิทยากร การประปาครหดลง ใน หัวข้อเรื่อง - การใช้ประโยชน์จาก แหล่งน้ำ - กระบวนการผลิต น้ำประปา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
		3. การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ การใช้ประโยชน์ ทรัพยากรในแหล่งน้ำบน พื้นโลก และได้ดินใน ท้องถิ่น		10. สวนรวมเมือง 11. สวนชนบุรีรัมย์ 12. สวนสันติภาพ 13. สวนหนองจอก 14. สวนจตุจักร 15. สวนพระนคร 16. สวนเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบฯ 17. สวนทวีวนารมย์ 18. สวน 50 พรรษามหา จักรีสิรินทร์	

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 2	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
				19. สวนกีฬารามอินทรา 20. สวนวชิรเบญจทัศน์ (สวนรถไฟ) 21. สวนลุมพินี 22. ศูนย์วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียนวัดแส漫คำ 23. ทะเลกรุงเทพ	

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ ๑.๑ เข้าใจหน่วยพื้นฐานของชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธุกันมีกระบวนการสืบสานความรู้ ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและคูด้วยสิ่งมีชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สารการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สืบค้นข้อมูล อภิปราย และนำเสนอเกี่ยวกับ เทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ ในการขยายพันธุ์ และ ปรับปรุงพันธุ์เพิ่ม ผลผลิตของพืชและสัตว์ รวมทั้งผลของการใช้ เทคโนโลยีเหล่านั้นใน ด้านการเกษตรกรรม อุสาหกรรม อาหาร และการแพทย์	1. สืบค้นข้อมูลและอภิปราย ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยี ชีวภาพที่ใช้ใน การขยายพันธุ์และ ปรับปรุงพันธุ์เพิ่มผลผลิต ของพืชและสัตว์ รวมทั้งผลของการใช้ เทคโนโลยีเหล่านั้นใน ด้านการเกษตรกรรม อุสาหกรรม อาหาร และการแพทย์ 2. สืบค้นข้อมูลและนำเสนอ ตัวอย่างการใช้ประโยชน์ และผลของการใช้ เทคโนโลยีชีวภาพในด้าน ^๑ ต่างๆ ค่อนข้าง และ สืบค้น	1. การสืบค้นข้อมูล และ อภิปรายเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีชีวภาพที่ นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน ต่างๆ 2. การสืบค้นข้อมูลและอภิปราย เกี่ยวกับผลของการใช้ เทคโนโลยีชีวภาพในด้าน ^๑ ต่างๆ ค่อนข้าง และ สืบค้น	เทคโนโลยีชีวภาพ กับมนุษย์และ สิ่งแวดล้อม	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ ^๑ การศึกษา กรุงเทพมหานคร (ห้องฟ้าจำลอง) 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ ^๑ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ ^๑ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ 4. สวนกล้วยไม้ ระพี สามคริก 5. เรือนอนุรุ่ง ปวิณ ปุณครี 6. สถานที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ กรุงเทพมหานคร	1. ศึกษานิทรรศการประจำ เรื่องเทคโนโลยีชีวภาพ 2. การบรรยายจากวิทยากร เรื่องเทคโนโลยีชีวภาพ 3. กระบวนการทดลองการ เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การ ขยายพันธุ์พืช

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดดักษณ์ทางพันธุกรรมวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้นั่นความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สืบค้นข้อมูล อภิปราย และอภิบายเกี่ยวกับสาร พันธุกรรมในนิวเคลียส ที่ควบคุมลักษณะและ กระบวนการต่างๆ ของ เชลล์สารพันธุกรรม สามารถถ่ายทอดไปสู่ ลูกหลาน และรักษา ประโยชน์ของการใช้ ค่านความรู้พันธุกรรม	1. สืบค้นข้อมูลและอภิบาย ได้ว่าในนิวเคลียสเมีย โครโนโซม บน โครโนโซมมีหน่วย พันธุกรรมที่ควบคุม ลักษณะของสิ่งมีชีวิต และกระบวนการในเซลล์ 2. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะของโครโนโซม ยีนบนโครโนโซมจำนวน โครโนโซมของสิ่งมีชีวิต	1. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายเกี่ยวกับหน่วย พันธุกรรมที่ควบคุม ลักษณะของสิ่งมีชีวิต และกระบวนการในเซลล์ 2. การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะของโครโนโซม ยีนบนโครโนโซมจำนวน โครโนโซมของสิ่งมีชีวิต	การถ่ายทอด ลักษณ์ทาง พันธุกรรม	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษากรุงเทพมหานคร 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการ เรื่อง เชลล์ 2. การบรรยายจากวิทยากร เรื่อง เชลล์ และ กระบวนการแบ่งเซลล์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	<p>3. สืบค้นข้อมูล อภิปราย และเขียนแผนภาพแสดง กระบวนการคิดที่ดี ตักขยะทางพันธุกรรม จากกรุนพ่อมแม่ไปสู่ ลูกหลาน</p> <p>4. สืบค้นข้อมูล และ ยกตัวอย่าง การนำความรู้ ค้านพันธุกรรมไปใช้ ประโยชน์ค้านค่างๆ</p>	<p>3. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายเกี่ยวกับ กระบวนการคิดที่ดี ตักขยะทางพันธุกรรม ไปสู่ลูกหลาน</p> <p>4. การสืบค้นข้อมูล การ อภิปรายเกี่ยวกับ ประโยชน์จากความรู้ เรื่องการคิดที่ดี ตักขยะทางพันธุกรรม</p>			

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
2. สำรวจ สืบค้นข้อมูลการ อธิบายความหลากหลาย ทางชีวภาพในท้องถิ่นที่ ทำให้สั่งมีชีวิตอยู่ได้ อย่างสมดุล และผลต่อ การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านที่เป็น ประโยชน์และโทษ โดยเฉพาะโรคที่มีผลต่อ สังคม	1. สำรวจ สืบค้นข้อมูล และอธิบายเกี่ยวกับ ความสำคัญของความ หลากหลายทางชีวภาพ ในท้องถิ่น 2. สืบค้นข้อมูล และ อภิปรายเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงความ หลากหลายทางชีวภาพที่ มีผลต่อการดำรงชีวิตของ สั่งมีชีวิตและมนุษย์	1. การสำรวจความ หลากหลายทางชีวภาพ ในท้องถิ่น 2. การสืบค้นข้อมูล การ อภิปรายความ หลากหลายทางชีวภาพที่ มีผลต่อการดำรงชีวิตของ สั่งมีชีวิตและมนุษย์	ความหลากหลาย ทางชีวภาพ	1. สวนสัตว์คุณิต 2. ซาฟารีเวลล์ 3. สวนรมณีนาด 4. สวนสมเด็จพระนางเจ้า 5. สวนเสรีไทย 6. สวนหลวง ร.ศ 7. อุทยานเบญจสิริ 8. สวนนก บริษัทบางจาก ปี โตรเลี่ยนจำกัด (มหาชน) 9. สวนสาธารณะ	1. กิจกรรมสำรวจ เรื่อง ความหลากหลายทาง ชีวภาพของพืชและสัตว์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
				10. สวนรนภีร์ 11. สวนธนบุรีร่มย์ 12. สวนสันติภาพ 13. สวนหนหนองจอก 14. สวนจตุจักร 15. สวนพระนคร 16. สวนเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบฯ 17. สวนทวีวนารમย์ 18. สวน 50 พรรษามหาจักรี สrinทร	1. กิจกรรมสำรวจ เรื่อง ความหลากหลายทาง ชีวภาพของพืชและสัตว์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
				19. สวนกีฬารามอินทรา 20. สวนวชิรเบญจทัศน์ (สวน รถไฟ) 21. สวนคุณพันี 22. ศูนย์วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียนวัดแส漫คำ ^๑ 23. ทะเลกรุงเทพ 24. ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ เทเวศร์และวังปลา ^๒ 25. ศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับ นนทบุรี ^๓	1. กิจกรรมสำรวจ เรื่อง ความหลากหลายทาง ชีวภาพของพืชและสัตว์

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ ว 1.2 เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหา ความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ทั่วไป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
3. สำรวจ ตรวจสอบ ระบบนิเวศต่างๆ ใน ท้องถิ่น อธิบาย ความสัมพันธ์ขององค์ ประกอบกายในระบบ นิเวศ การถ่ายทอด พลังงาน วัฏจักรของ สารและการ เปลี่ยนแปลงของ ประชากร	1. สำรวจ อธิบาย และเขียน แผนภาพแสดง ความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบกายในระบบ นิเวศ ในท้องถิ่น และการ ถ่ายทอดพลังงาน 2. การสืบค้นข้อมูลและอธิบาย วัฏจักรของสารบอน ในโครเจนและน้ำที่ เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ กายในระบบนิเวศ 3. สำรวจ ทดลอง และอธิบาย การเปลี่ยนแปลงขนาดของ ประชากร	1. การสำรวจระบบนิเวศใน ท้องถิ่น และวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบกายในระบบ นิเวศ และการถ่ายทอด พลังงาน 2. การสืบค้นข้อมูลและการ อภิปรายวัฏจักรของสารที่ เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ กายในระบบนิเวศ 3. การทดลองเกี่ยวกับปัจจัยที่มี ผลต่อการเปลี่ยนแปลง ขนาดของประชากร	ชีวิตและสิ่งแวดล้อม	1. สวนสัตว์คุณิต 2. ซาฟารีเวลล์ 3. สวนรมณีนาถ 4. สวนสมเด็จพระนางเจ้าฯ 5. สวนเตือ่ไทย 6. สวนหลวง ร.ก 7. อุทยานเบญจสิริ	1. กิจกรรมสำรวจในหัวข้อ เรื่อง - ระบบนิเวศ ¹⁸² - ความหลากหลายทาง ชีวภาพ - ทรัพยากรดั้นไม้มีและ สัตว์ชนิดต่างๆ - ทรัพยากรน้ำ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
				8. สวนนก บริษัทบางจากปี โตเดิมจำกัด (มหาชน) 9. สวนสราญรมย์ 10. สวนรวมเมือง 11. สวนธนบุรีรมย์ 12. สวนสันติภาพ 13. สวนหนองจอก 14. สวนจตุจักร 15. สวนพระนคร 16. สวนเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบฯ 17. สวนทวีวนารमย์ 18. สวน 50 พรรษามหาจักรี สrinทร	2. นิทรรศการ การใช้ทรัพยา กรธรรมชาติและการรักษา ให้อยู่คืน(พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
				19. สวนกีฬารามอินทรา 20. สวนวชิรเบญจทัศน์ (สวนรถไฟ) 21. สวนลุมพินี 22. ศูนย์วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียนวัดแส漫คำ 23. ทะเลกรุงเทพ 24. พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร 25. สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ กรุงเทพมหานคร 26. สถาบันที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ กรุงเทพมหานคร 27. ตลาดไน์คอคไน์ประดับ เทเวศร์และวังปลา 28. ศูนย์ไน์คอคไน์ประดับ นนทบุรี	

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ ๒.๒ เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่นประเทศและโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยา ศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นสนับสนุนคิดในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนโดยใช้ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งลงมือปฏิบัติในการดูแลรักษาแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม	1. สำรวจ วิเคราะห์และอธิบายเกี่ยวกับสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น 2. เสนอแนวคิดในการดูแลรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	1. สำรวจ การอภิปรายและวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ 2. การอภิปรายแนวคิดในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	ชีวิตและสิ่งแวดล้อม	1. สวนสัตว์คุ้มสิต 2. ซาฟารีเวลค์ 3. สวนรมย์นาถ 4. สวนสมเด็จพระนางเจ้าฯ 5. สวนเสรีไทย 6. สวนหลวง ร.ศ. 7. อุทยานเบญจสิริ	1. กิจกรรมสำรวจในหัวข้อเรื่อง - ระบบนิเวศ - ความหลากหลายทางชีวภาพ - ทรัพยากรดั้นไม้ และสัตว์ชนิดต่างๆ - ทรัพยากรน้ำ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
	3. อาสาสมัครเป็นกุ่นร่วม ป้องกันและเฝ้าระวัง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	3. ปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกัน และเฝ้าระวังทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น		8. สวนนก บริษัทบาง จากปีโตรเลียมจำกัด (มหาชน) 9. สวนสาธารณะ 10. สวนรมณี 11. สวนชนบุรีรัมย์ 12. สวนสันติภาพ 13. สวนหนองจอก 14. สวนจตุจักร 15. สวนพระนคร 16. สวนเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบฯ 17. สวนทวีวาราม 18. สวน 50 พรรษามหา จักรีสิรินทร์	2. นิทรรศการ การ ใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและการ รักษาให้อยู่ดี (พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
				19. สวนกีฬารามอินทรา 20. สวนวชิรเบญจทัศน์ (สวนรถไฟ) 21. สวนลุมพินี 22. ศูนย์วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติป่าชายเลน โรงเรียนวัดแสมดำ ¹⁸⁷ 23. ทะเลกรุงเทพ 24. พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร 25. สยาม ไอเชียโนเวล็ค 26. สถานที่แสดงพันธุ์ สัตว์น้ำ ¹⁸⁸ กรุงเทพมหานคร 27. ตลาดไนด์ออกไน์ ประดับเทเวศร์และ วังปลา 28. ศูนย์เมืองคอกไน์ ประดับนนทบุรี	

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐานที่ ๕.๑ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน การเปลี่ยนรูปพลังงานปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. ทดลองและอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่าง ความต่างศักย์ กระแสไฟฟ้า ความ ด้านทานและคำนวณหา ปริมาณที่เกี่ยวข้อง	1. ทดลองและอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่าง ความต่างศักย์ไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าและความ ด้านทาน และคำนวณหา ปริมาณที่เกี่ยวข้อง	1. การทดลอง การคำนวณ และการอภิปราย ความสัมพันธ์ระหว่าง ความต่างศักย์ไฟฟ้า กระแสไฟฟ้า และความ ด้านทาน ในเชิงปริมาณ	พลังงานไฟฟ้า	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร (ห้องพิจารณา) 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี 3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	1. ศึกษานิทรรศการประจำ หัวข้อเรื่อง - พลังงานไฟฟ้าและ ตัวนำไฟฟ้า - วงจรอิเล็กทรอนิกส์ เบื้องต้น 2. การบรรยายของวิทยากร การไฟฟ้าฝ่ายผลิต เรื่อง กระบวนการผลิต กระแสไฟฟ้าโดย
2. สืบค้นข้อมูล และ คำนวณหาพลังงานไฟฟ้า ของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้ ในชีวิตประจำวัน เปรียบเทียบและเลือกใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่าง เหมาะสม	2. สืบค้นข้อมูล และ คำนวณหาพลังงานไฟฟ้า ของเครื่องใช้ไฟฟ้า	2. การคำนวณหาพลังงาน ไฟฟ้าของเครื่องใช้ไฟฟ้า และค่าไฟฟ้าที่บ้าน			

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น นักเรียนศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
3. สืบค้นข้อมูล และอธิบาย หลักการต่อวงจรไฟฟ้า ในบ้านการออกแบบ และติดตั้งอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และเหมาะสม รวมทั้งการนำไปใช้ ประโยชน์	2. สืบค้นข้อมูล อภิปรายและ เลือกเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้ ในชีวิตประจำวันอย่าง ถูกต้องประยุกต์และ คุ้มค่า	2. การสืบค้นข้อมูล และการ อภิปรายเกี่ยวกับการใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าใน ชีวิตประจำวันอย่าง ถูกต้องประยุกต์และ คุ้มค่า		4. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย	พัฒนาน้ำและพลังงานลม และพลังงานแสงอาทิตย์ 3. ศึกษานิทรรศการ แบบจำลอง กระบวนการผลิต กระแสไฟฟ้าโดยใช้ พลังงานน้ำตาม ห้องเรียนสีเขียวของ โรงเรียนต่างๆ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหาการ เรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
4. สำรวจตรวจสอบ บอกร สมบัติเบื้องต้นของ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ บางชนิด เช่น ตัว ต้านทาน ไคโอด ไอซี ทรานซิสเตอร์ สามารถ ประกอบวงจร อิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น และนำไปใช้ประโยชน์	1. ทดลองและการอธิบาย สมบัติเบื้องต้นของ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์บาง ชนิด เช่น ตัวต้านทาน ไคโอด ไอซี ทรานซิสเตอร์ 2. ประกอบวงจร อิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น สำหรับใช้ประโยชน์ต่างๆ	1. การทดลอง และอภิปราย สมบัติเบื้องต้นของ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ บางชนิด เช่นตัวต้านทาน ไคโอด ไอซี ทรานซิสเตอร์ 2. การประกอบวงจร อิเล็กทรอนิกส์ และนำ วงจรไปใช้ประโยชน์			

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สารที่ 7 ตารางสารสนับสนุนและอวاقาศ

มาตรฐานที่ ว 7.1 1 เข้าใจวิัฒนาการของระบบสุริยะและกาแล็กซี ปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะ และผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจัดทำรายงาน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สารการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สืบค้นข้อมูล อภิปราย และอธิบายเกี่ยวกับการ ปฏิสัมพันธ์ในระบบ สุริยะ และผลต่อ สิ่งแวดล้อมและ สิ่งมีชีวิตบนโลก	1. สืบค้นข้อมูล และอธิบาย ส่วนประกอบของระบบ สุริยะปฏิสัมพันธ์ภายใน ระบบสุริยะและผลต่อ สิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิต บนโลก 2. ระบุตำแหน่ง และอธิบาย ลักษณะของดาวเคราะห์ ในระบบสุริยะ	1. การสืบค้นข้อมูล และ อภิปรายส่วนประกอบ ของระบบสุริยะ ปฏิสัมพันธ์ภายใน ระบบสุริยะ และผลต่อ สิ่งแวดล้อม และ สิ่งมีชีวิตบนโลก 2. การสังเกตตำแหน่งและ ลักษณะของดาวเคราะห์ ในระบบสุริยะ	ค่าคงที่	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา กรุงเทพมหานคร(ห้องฟ้า จำลอง) 2. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา รังสิต ปทุมธานี	1. การบรรยายจากวิทยากรใน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา(ห้องฉายดาว) ใน หัวข้อเรื่อง 1. ระบบสุริยะเรียนรู้จาก โปรแกรมสานเรื่องรูปโดยมี ใบงาน ใบความรู้ เป็นคู่มือ การเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้nmัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
2. สังเกต อภิปราย และ อธิบายกลุ่มความถูกใจ และการใช้ประโยชน์ จากความรู้นั้น	1. สืบค้นข้อมูล และอธิบาย ส่วนประกอบของแก้เล็ก ชีวะและเอกสาร 2. อ่านแผนที่ดาว สังเกต และอธิบายกลุ่มความถูกใจ และยกตัวอย่างการใช้ ประโยชน์จากตำแหน่ง ของกลุ่มความถูกใจ	1. การสืบค้นข้อมูล การอภิปรายเกี่ยวกับ ส่วนประกอบของ แก้เล็กชีวะ และเอกสาร 2. การสืบข้อมูล การสังเกต และอภิปรายกลุ่ม ความถูกใจ และการใช้ ประโยชน์จากกลุ่ม ความถูกใจ		3. องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลองหลวง ปทุมธานี	2. กลุ่มดาวจักรรา�เรียนรู้จากชุด นิทรรศการรูปภาพและต่อ แมลติมีเดีย starry night และนิทาน 3. ทักษะการดูดาว เรียนรู้ ทักษะการดูดาวเบื้องต้น โดยศึกษาจากห้องฟ้าจำลอง สื่อมัลติมีเดีย starry night และนิทาน 4. การใช้แผนที่ดาว5. การ ประดิษฐ์แผนที่ดาว

แนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 7 คุณภาพทางวิชาการ

มาตรฐานที่ ๗.๒ เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้ในการสำรวจอากาศและทรัพยากรธรรมชาติด้านการเกษตรและการสื่อสาร สื่อสารดิจิทัล เรียนรู้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เรื่อง/เนื้อหา การเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	วิธีการเรียนรู้
1. สืบค้นข้อมูล อธิบาย ภัยพิภัยเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ สำรวจวิทยาศาสตร์ที่ใช้ สำรวจอากาศวัดถูกท้องฟ้า สภาพอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และ ใช้ในการสื่อสาร	1. สืบค้นข้อมูล อธิบาย เกี่ยวกับความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ สำรวจวิทยาศาสตร์ที่ใช้ สำรวจอากาศวัดถูกท้องฟ้า สภาพอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติและที่ ใช้ในการสื่อสาร	1. การสืบค้นข้อมูล การ อธิบายเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ สำรวจวิทยาศาสตร์ที่ใช้ สำรวจอากาศวัดถูกท้องฟ้า สภาพอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติและที่ ใช้ในการสื่อสาร	เทคโนโลยี อากาศ	1. สถานีกรม อุตุนิยมวิทยา	1. การบรรยายจาก วิทยากรประจำสถานี กรมอุตุนิยมวิทยา กรุงเทพมหานคร เรื่อง การสำรวจสภาพอากาศ օากาศโดยใช้ดาวเทียม สำรวจอากาศ

บทที่ 3

วิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การศึกษานับเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนานุญย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่ทางคุณค่าและเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาของประเทศไทย ให้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ตามสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง จากประสบการณ์ของตนเอง โดยผสมผสานความรู้ต่างๆ อ yogurt สมดุล ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาและมาตรฐาน 23 และ 24 ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ว่า การศึกษาในระดับต่างๆ โดยมุ่งเน้นในด้านของความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการเรียนรู้ต่างๆ ตามความเหมาะสม รวมทั้งจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานสาระการเรียนรู้ในด้านต่างๆ อ yogurt ได้สัดส่วนและสมดุลกัน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 12-13) นอกจากนี้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้ต่างจากประสบการณ์จริงที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ทั้งบังมุ่งเน้นในลักษณะที่สามารถนำความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจากการศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้และเมื่อพิจารณาจากแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังกล่าว แล้วจะพบว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนมากที่สุด อีกทีหนึ่งก็คือ การนำแหล่งการเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3 จะใช้วิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้โดยทั่วไป ดังนี้ กือ

- 1). ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้สอนควรศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรอย่างละเอียด
- 2). ศึกษาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผู้สอนควรสำรวจและศึกษาว่าแหล่งการเรียนรู้ใดที่เหมาะสมสอดคล้องกับบุคคลมุ่งหมายของการเรียนการสอน และก่อให้เกิดผลการเรียนรู้แก่ผู้เรียนมากที่สุด

3). กำหนดหัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งการเรียนรู้นั้น ผู้สอนควร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวเรื่อง เพื่อให้เรื่องที่ได้เรียนนั้นสอดคล้องกับ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนอีกทั้งยังให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่มีส่วนร่วม โดยครูผู้สอน จะต้องมีบทบาทในการแนะนำและพิจารณาถึงหัวเรื่องที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแหล่งการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เช่น การไปศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร หัวข้อเรื่องที่กำหนด อาจจะเป็น “ระบบสุริยะจักรวาล” ก็ได้ ทั้งนี้ในการพิจารณา กำหนดหัวเรื่องนั้นผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความต้องการความสนใจ ประสบการณ์เดิม และระดับ พัฒนาการของผู้เรียนด้วยเสมอ

4). บูรณาการความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้การใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องนำเอาความรู้ในสาขาวิชาของตน มาเชื่อมโยงให้สัมพันธ์ร่วมกัน ภายใต้หัวเรื่อง (THEME) เดียวกัน ทั้งนี้ผู้สอนสามารถนำหัวเรื่อง และเนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ มากำหนดลงในแผนผังความคิด (Mind Mapping)

5). ผู้สอนควรเลือกใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนจากการประเมินตามสภาพจริง (Assessment) โดยใช้เทคนิคและ วิธีการต่างๆ การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การประเมินตนเอง และการสะท้อนความคิดต่อ ผลงาน การทดสอบ และการบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (เพื่อนผู้เรียน เพื่อนครู และผู้ปกครอง)

นอกจากนี้การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) ก็เป็นวิธีการ ประเมินผลที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้อย่างชัดเจนดังที่ ทิศนา เมษี และคณะ (2545:47) ได้กล่าวว่า การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ว่าเป็นการประเมินที่

(1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลอย่างเต็มที่ เพราะผู้เรียนจะต้อง เก็บรวบรวมผลงาน คัดเลือกผลงาน ประเมินผลงาน และจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) โดย ตนเอง

(2) เป็นความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนซึ่งต้องช่วยกัน กำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผล

(3) เป็นวิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ของตนเอง และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

(4) เป็นวิธีการที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสัมพันธ์หลักสูตร การเรียนการสอน และ การประเมินเข้า เป็นกระบวนการต่อเนื่อง อีกทั้งการประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน ก็สอดคล้องกับ การประเมินตามสภาพจริง ตามที่กรมวิชาการ (2544:23-24) ได้กล่าวว่า การประเมินผล โดยใช้แฟ้ม สะสมงานจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ได้อย่างหลากหลาย และช่วย

เสริมสร้างความสนใจในการเรียนรู้ รวมทั้งการเกิดความร่วมมือในการเรียนรู้ด้วย ดังนั้นการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะส่วนงาน จึงเป็นการประเมินผลสำเร็จของผู้เรียน จากผลงานได้อีกด้วยหนึ่งในการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ผู้สอนควรพิจารณา ก่อนการตัดสินใจว่าควรใช้แหล่งการเรียนรู้ ให้แก่ผู้เรียนหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การใช้แหล่งการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้อง หรือสอดคล้องกับหัวเรื่องที่กำลังศึกษา หรือไม่

2. มีความจำเป็นหรือไม่ ที่จะพาเด็กเรียนไปใช้แหล่งการเรียนรู้นอกสถานที่

3. ไม่มีสื่ออื่นที่จะทดแทน การใช้แหล่งการเรียนรู้ได้ແเน່ນอนหรือไม่ และควรจะพิจารณาว่าเนื้อหาที่เรียนนั้น จะต้องเป็นเรื่องที่ไม่สามารถที่จะเรียนรู้ได้ภายในห้องเรียน เพราะถ้าหากเนื้อหาต่างๆสามารถเรียนรู้ได้ภายในห้องเรียนอย่างสมบูรณ์แบบ การใช้แหล่งการเรียนรู้ กำหนดความสำคัญไปทันที

4. วัตถุประสงค์ในการใช้แหล่งการเรียนรู้นั้น มีความสอดคล้องกับความสนใจและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนหรือไม่

5. การเดินทางไปใช้แหล่งการเรียนรู้ ไม่สิ้นเปลืองมาก มีความปลอดภัยสูง มีสภาพแวดล้อมหรือสถานที่ที่เหมาะสมสมแก่ผู้เรียนหรือไม่
6. การใช้แหล่งการเรียนรู้มีความเหมาะสมสมกับอายุระดับชั้นของผู้เรียนหรือไม่
7. การใช้แหล่งการเรียนรู้ จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย หรือไม่

8. การใช้แหล่งการเรียนรู้จะช่วยสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีแก่ผู้เรียน ได้มากน้อยเพียงใด

ในการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนสามารถนำไปใช้ ได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้สอนตลอดจนความต้องการ ความสนใจ และ ความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลสูงสุดในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร

โรงพิมพ์ครุสภา ลดาพร้าว

ถนน ศรีบุญเรือง และถนน (2548) วิทยาศาสตร์ สัมฤทธิ์มัตรฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่ม 1 อักษรเจริญทัศน์

ทวีศักดิ์ จินคานุรักษ์ และบุญเดิม สองสว่าง (2537) “แหล่งวิทยาการด้านการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์” ใน ประมวลสาระ ชุดวิชาสารัตถะและวิทยวิธีทางวิชา
วิทยาศาสตร์ หน่วย 12 หน้า 295 – 420 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ทิศนา แรมณี (2545) กระบวนการเรียนรู้ความหมายแนวทางการพัฒนาปัญหาข้องใจ
กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

สำรอง บัวศรี (2542) ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
ธัชการพิมพ์

นรีรัตน์ สมมัติสิยะ (2548) อารยธรรมแห่งอุ่มน้ำ สืบสานความรุ่งเรืองด้วยชานี กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพาณิช

บัญชา แสนทวี (2546) วิทยาศาสตร์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพาณิช

_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพาณิช

_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพาณิช

_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพาณิช

_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพาณิช

_____ (2546) วิทยาศาสตร์เล่ม 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพาณิช

ประดับ นาคแก้ว และคณะ (2549) หนังสือเรียนเสริมวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3
กรุงเทพมหานคร แม็ค

พิมพันธ์ เตชะชกุปต์ และคณะ (2549) วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร
พัฒนาคุณภาพวิชาการ

อุพา วรยศ และคณะ (2548) หนังสือเรียนสาระพื้นฐาน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

วิชาณู เลิศลพ (2548) วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วงชั้นที่ 3 กรุงเทพมหานคร

ประสานมิตร

วีวรรณ ภารุณวรวงศ์ (2546) กิจกรรมปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 3 กรุงเทพมหานคร

ศรีสุดา จริยาภูต (2546) “การใช้ทรัพยากรชุมชนเพื่อการศึกษา” ใน ประมวล สาระชุดวิชาบริบททางการศึกษา หน้า 172 – 268 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2550) สารและสมบัติของสาร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สารและสมบัติของสาร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) แรงและการเคลื่อนที่พลังงาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐาน แรงและการเคลื่อนที่พลังงาน

กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
_____ . (2550) ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมสิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำเนินชีวิต กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำเนินชีวิต กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ . (2550) โลก ตารางศาสตร์ และอวภาค กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
_____ . (2550) คู่มือครูสาระการเรียนรู้ โลก ตารางศาสตร์ และอวภาค กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

อิทธิพล น้อยเกี้ยว (2547) “การจัดทัศนศึกษาเพื่อเรียนรู้แบบบูรณาการ” วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 16 เดือนมิถุนายน-ตุลาคม 2547 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี

ภาคผนวก ก
แบบประเมินคุณภาพเอกสาร

แบบประเมินคุณภาพเอกสาร

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพเอกสารนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 รายการประเมินคุณภาพ ให้พิจารณาดังต่อไปนี้

1) ด้านเนื้อหา

2) ด้านการใช้ภาษาและการจัดรูปเล่ม

3) ด้านสภาพบรรยายกาศ ความเหมาะสมและประโยชน์ของแหล่งการเรียนรู้ที่นำเสนอ

ส่วนที่ 3 สรุปข้อคิดเห็น ผลการประเมินและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ระดับการประเมิน

ในการประเมินส่วนที่ 2 กำหนดระดับคุณภาพของการประเมินออกเป็น 4 ระดับ คือ

ดีมาก หมายถึง การนำเสนอสมบูรณ์ ชัดเจน สอดคล้องกับหลักสูตร
ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้ดีมาก

ดี หมายถึง การนำเสนอสมบูรณ์ สอดคล้องกับหลักสูตร
ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้ดี

พอใช้ หมายถึง การนำเสนอไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร
และไม่มีผลลัพธ์จากการเรียนรู้ของผู้เรียน

ปรับปรุง หมายถึง การนำเสนอไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร
การเรียนรู้ของผู้เรียน

รายการประเมิน

ชื่อเอกสารที่ประเมิน แหล่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			ฐานนิยม
	ดีมาก	ดี	พอใช้	
1. ด้านเนื้อหา				
1.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และ สาระการเรียนรู้ของหลักสูตร				
1.2 การจัดลำดับเนื้อหา มีความเหมาะสม				
1.3 ความยาวของเนื้อหา มีความเหมาะสม				
1.4 ความชัดเจนของเรื่องที่ต้องการสื่อ				
1.5 มีประโยชน์และคุณค่าทางวิชาการ				
2. ด้านการใช้ภาษาและการจัดรูปเล่น				
2.1 การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน				
2.2 การสื่อความหมาย อ่านเข้าใจง่าย				
2.3 ภาพประกอบชัดเจน				
2.4 การจัดวางภาพสวยงาม เหมาะสม				
2.5 ขนาดรูปเล่น การจัดวางหน้าหนังสือขนาด ตัวอักษรถูกต้องตามแบบ				
2.6 รูปแบบการนำเสนอสนับสนุนใจ				
3. ด้านสภาพบรรยายกาศ ความเหมาะสมและ ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ที่นำเสนอ				
3.1 ความสอดคล้องและความเหมาะสมกับ เนื้อหาการเรียนรู้				
3.2 ความเหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3				
3.3 กิจกรรมที่นำเสนอ มีความเหมาะสมในการ นำไปปฏิบัติ				
3.4 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ อย่างต่อเนื่อง				

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ฐานนิยม
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
3.5 ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนและนำไปปฏิบัติได้					
3.6 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนนำไปใช้ได้อย่างสะดวก					
3.7 มีข้อมูลช่วยสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ครบ					
3.8 มีประโยชน์และคุณค่าทางวิชาการ					

ข้อเสนอแนะ

1. ค้านเนื้อหา

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

2. ค้านการใช้ภาษาและการจัดรูปเล่ม

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

3. ค้านสภาพบรรยายกาศ ความเหมาะสมสมและประโยชน์ของแหล่งการเรียนรู้ที่นำเสนอ

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

4. อื่นๆ

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

ขอขอบคุณ

นายไกรยง ทวีชีพ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายไกรยง ทวีชีพ
วัน เดือน ปี	14 ธันวาคม 2509
สถานที่เกิด	134 หมู่ 12 บ้านหนองโน ตำบลโโคกม่วงอย อ. คอนสารรค จ.ชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (ส่งเสริมการเกษตร) 2540 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (ประถมศึกษา) 2547
สถานที่ทำงาน	เดิน ร.ร.วัดซ่องลม เขตบ้านนาวา กรุงเทพมหานคร โรงเรียนกว่างโจนศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ
ตำแหน่ง	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ. 1